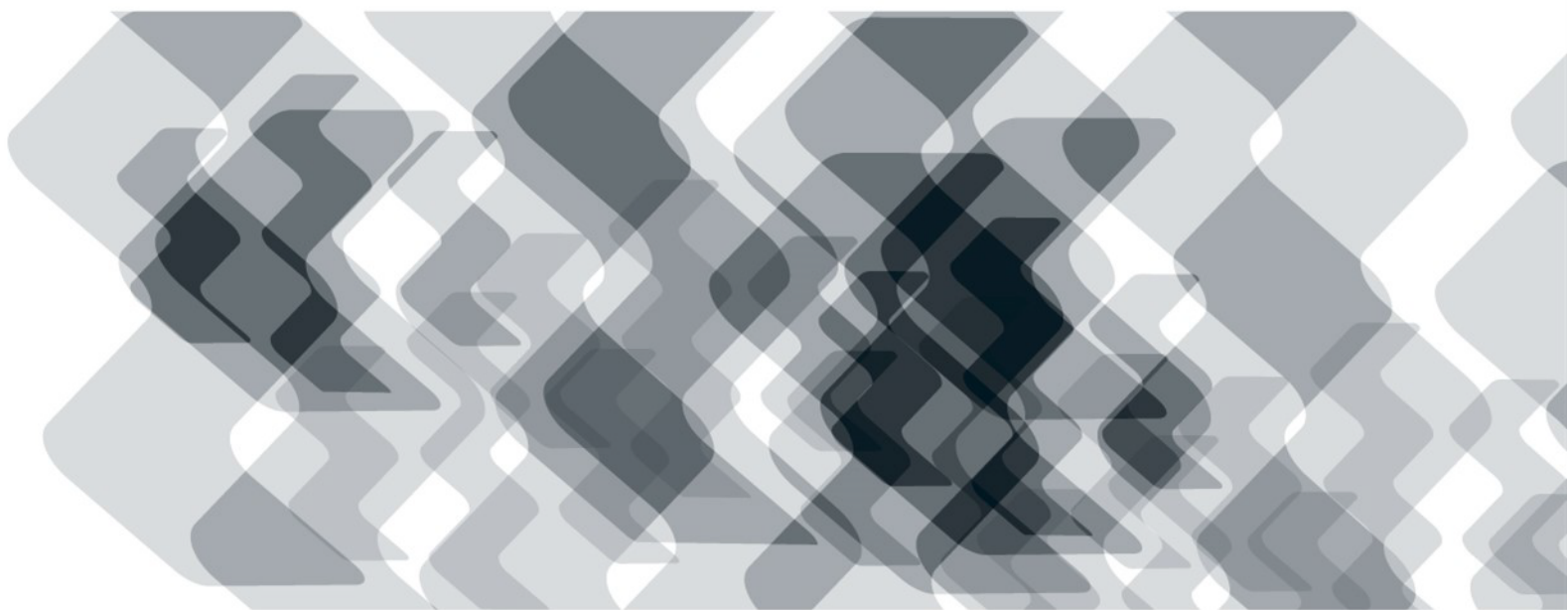

הבינלאומי

הדוחות הכספיים
ליום 30 בספטמבר

2020

תוכן העניינים

דוח הדירקטוריון והנהלה	
5	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
12	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
36	סקירת הסיכונים
62	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים
64	הצהרת המנכ"ל
65	הצהרת החשבונאי הראשי
66	דוחות כספיים
ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח	
158	ממשל תאגידי
163	פרטים נוספים
170	נספח

רשימת לוחות - דוח הדירקטוריון והנהלה

1	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים	8
2	תמצית דוח רווח והפסד	16
3	הרכב הרווח המימוני, נטו	17
4	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית	17
5	פרטים לגבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי	18
6	התפלגות ההכנסות מעמלות	18
7	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	19
8	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	20
9	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים	20
10	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	20
11	אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	21
12	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	21
13	החלוקה הענפית של ששת הלוחים הגדולים בקבוצה	22
14	הרכב תיק ניירות הערך	22
15	התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים	23
16	פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים לקביעת השווי ההוגן של ניירות הערך	23
17	פירוט אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות בנכסים לפי מדינות/יבשות	23
18	פירוט אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי לפי ענפי משק	24
19	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	24
20	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	25
21	הון והלימות ההון	27
22	יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של חברה בת משמעותית	27
23	פרטים בדבר הדיבידנד שחולק על ידי הבנק משנת 2017	28
24	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	29
25	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	29
26	יתרות מאזניות ממוצעות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	30
27	נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - פעילות בישראל	31
28	נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל	33
29	מידע נוסף על חובות ששונות תנאיהם במסגרת ההתמודדות עם אירועי נגיף הקורונה, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי	39
30	אשראי שניתן בערבות מדינה במסגרת ההתמודדות עם משבר הקורונה	40
31	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	41
32	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	44
33	חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים	47
34	חשיפות עיקריות למדינות זרות	48
35	נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדיוור בבנק לפי מגזרי הצמדה	50
36	התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל	51
37	נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל	54
38	ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים	56
39	תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה, ברמת הקבוצה	58
40	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	59
41	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד	59
42	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים	59
43	סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות	60

דוח הדירקטוריון וההנהלה

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

6	תיאור פעילות קבוצת הבנק
8	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
9	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
9	יעדים ואסטרטגיה

דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2020

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 25 בנובמבר 2020, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים, הבלתי מבוקרים, של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") וחברות מוחזקות שלו (להלן - "קבוצת הבנק"), ליום 30 בספטמבר 2020.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

תאור פעילות קבוצת הבנק

קבוצת הבנק נמנית עם חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל.

פעילותה העסקית של קבוצת הבנק מתמקדת במספר מישורים עיקריים:

- תיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות את ביטויין בהכנסות רבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הקבוצה.
- שירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות, במגוון רחב של פעילויות, בתחומי ניירות הערך, מטבע חוץ, סחר בינלאומי, שירותי מידע, כרטיסי אשראי, מכשירים פיננסיים נגזרים וכיו"ב.
- ייעוץ השקעות וייעוץ פנסיוני.
- השקעת כספי הנוסטרו של הבנק וניהול סיכונים שוק ונזילות.
- שירותי תפעול בנקאיים לשוק ההון.
- שירותי נאמנות למוסדיים באמצעות החברה לנאמנות.

הבנק פועל באמצעות שלוש חטיבות עסקיות עיקריות:

- החטיבה העסקית המרכזת את מכלול הפעילות מול לקוחות עסקיים גדולים (corporate) ומסחריים (middle market), וכן את תחום האשראי מול לקוחות עסקיים ומוסדיים הפעילים בשוק ההון. במסגרת החטיבה פועל איזור עסקים, המרכז את פעילות הסניפים העסקיים של הבנק.
 - החטיבה הבנקאית המספקת באמצעות הסניפים שירותי בנקאות ומשכנתאות לכלל מגזרי הלקוחות - משקי בית, בנקאות פרטית ועסקים קטנים. במסגרת זו, פועלים גם סניפי יובנק המתמחים בבנקאות פרטית ובשוק ההון וסניפי אוצר החייל, המתמחים במתן שירותים ללקוחות קמעונאיים ומסחריים, בדגש על עובדי וגמלאי מערכת הביטחון. בנוסף, במסגרת מערך פאג"י, פועלים סניפים מתמחים במגזר הדתי והחרדי.
 - חטיבת נכסי לקוחות המרכזת את מכלול הפעילות בתחומי שוק ההון, הכספים והמט"ח מול הלקוחות הפרטיים, העסקיים, המוסדיים ופעילי שוק ההון. במסגרת החטיבה פועלים חדרי העסקאות בניירות ערך, במט"ח ובפקדונות וכן מערכי ייעוץ ההשקעות, הייעוץ הפנסיוני ומרכז ההשקעות. כמו כן, החטיבה ממונה על פעילות חברות בנות בתחומים משיקים - החברה לנאמנות והחברה לניהול תיקים.
- בנוסף לבנק, כוללת הקבוצה את בנק מסד, המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל.

אישור דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

ביום 27 באפריל 2020, אישרה חברת S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג ilAAA/Stable, את כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג ilAA+ ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג ilAA.

ביום 23 ביולי 2020, אישרה חברת "מידרוג" את הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק בדירוג aa2.il אופק יציב, את פקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג P-1.il, את הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק בדירוג Aaa.il אופק יציב, את כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג Aa1.il אופק יציב, את שטרי ההון הנדחים בדירוג Aa2.il (hyb) אופק יציב ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג Aa3.il (hyb) אופק יציב.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה ובהוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות בארץ ובעולם והשפעתן על מצב הנזילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים ברבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות. לעניין זה ראו גם ההסתייגות בפרק הסיכונים העיקריים שהבנק חשף אליהם - השפעת התפשטות נגיף הקורונה. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "יעד", "תחזית", "הערכה", "אומדן", "תרחיש", "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "ייהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק סקירת הסיכונים להלן. המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים, הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

לשנה שנסתימה ביום 31 בדצמבר			לתשעת החודשים שנסתימו ביום 30 בספטמבר		
2019	2019	2020			
באחוזים					
10.5%	10.6%	8.4%	מדדי ביצוע עיקריים		
0.63%	0.63%	0.48%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾		
10.81%	10.79%	10.93%	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾		
5.81%	5.91%	5.39%	יחס הון עצמי רובד 1		
128%	124%	145%	יחס המינוף		
3.0%	3.0%	2.8%	יחס כיסוי הנדילות		
1.9%	1.9%	1.8%	יחס סך ההכנסות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾		
0.9%	0.9%	0.9%	יחס הכנסות רבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾		
64.4%	64.9%	61.0%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾		
			יחס יעילות		
			מדדי איכות אשראי עיקריים		
1.05%	1.03%	1.35%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור		
1.08%	1.02%	1.10%	שיעור חובות פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור		
131%	139%	168%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור פגום		
0.10%	0.09%	0.15%	שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾		
0.16%	0.14%	0.62%	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾		

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד
2019	2020	
במיליוני ש"ח		
643	540	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,942	1,980	הכנסות רבית, נטו
92	413	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,140	1,126	הכנסות שאינן מרבית
960	1,027	מזה: עמלות
2,000	1,894	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,215	1,138	מזה: משכורות והוצאות נלוות
41	5	הוצאות סילוק
6.41	5.38	רווח נקי בסיסי למניה בת 0.05 ש"ח (בש"ח)

נתונים עיקריים מהמאזן		
30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2019	31 בדצמבר 2019
במיליוני ש"ח		
159,370	136,988	141,110
52,366	34,516	37,530
12,174	10,453	10,995
89,585	87,310	87,899
150,042	128,178	132,186
135,914	116,292	120,052
1,717	464	1,137
4,384	3,690	3,674
8,944	8,461	8,568

נתונים נוספים		
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2020
9,989	9,257	7,108
410	300	125

(1) על בסיס שנתי.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותה של קבוצת הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים שבהם הינם: סיכונים אשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים); סיכונים שוק, כאשר העיקרי שבהם הינו סיכון הרבית; סיכונים נזילות; סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע; סיכון ציות והלבנת הון; סיכון אסטרטגיה; סיכון מוניטין; סיכון משפטי.

כל הסיכונים המהותיים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל.

במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכונים נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

מידע נוסף מפורט בדוחות הכספיים לשנת 2019.

סיכונים מתפתחים

סיכונים מתפתחים הם סיכונים שעשויים להיווצר בתחומים חדשים, או מוקדי סיכון חדשים בסיכונים קיימים, שנגזרים, בין היתר, מתמורות בסביבה שמשיפה על תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות סביבה רגולטורית, תחרותית, דיגיטלית ועוד.

הסיכונים המתפתחים העיקריים הינם סיכון אסטרטגי/מודל עסקי, סיכון רגולטורי, סיכונים סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכונים חוצי גבולות וסיכון בנקאות הוגנת. החל מהרבעון הראשון של שנת 2020, התווסף סיכון מאקרו כלכלי, הכולל את השפעת התפשטות נגיף הקורונה. לפיכך נוסף אודות הסיכונים המתפתחים - ראה בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

התפרצות נגיף הקורונה והתפשטותו בעולם, הובילו למשבר בריאותי וכלכלי עולמי, אשר המשיך להעמיק ברבעון השלישי של שנת 2020. על רקע גל שני של התפרצות הנגיף, הוכרז סגר שני בישראל, חודשו הגבלות משמעותיות על התנועה ועל הפעילות ונכון להיום קשה לחזות את המועד בו יחזור המשק לפעילות מלאה. על פי תחזיות של גופים בינלאומיים, המביאות בחשבון תרחיש אופטימי ותרחיש פסימי, הצפי הינו למיתון בכלכלה העולמית בשנת 2020 והתאוששות בשנת 2021. עם זאת, קיים חשש, כי השפעת הנגיף תהיה ארוכה יותר. הכלכלה העולמית כבר התחילה להראות סימני התאוששות, אך העולם חווה גל גדול של פיטורי עובדים, שממשיך להוסיף לנתוני האבטלה הגבוהים שכבר קיימים.

הבנקים המרכזיים בעולם תמכו בכלכלה באמצעות הפעלת תכניות פסיקליות בסכומים משמעותיים, אך חוסר הוודאות ממשיך להיות גבוה.

כאמור לעיל, בעקבות קצב ההדבקה ורמת התחלואה בישראל, הוכרז לקראת סוף הרבעון השלישי של שנת 2020, סגר שני, שהופעל עד לאמצע אוקטובר. לאחריו החל מהלך פתיחה הדרגתי של המשק. הסגר גרם להחמרה במצב המשק, ולפי תחזית של חטיבת המחקר של בנק ישראל שפורסמה לקראת סוף אוקטובר, גובשו שני תרחישים מרכזיים - תרחיש המאופיין בשליטה על התפתחות התחלואה (התכווצות של כ-5% בתוצר בשנת 2020 וצמיחה של כ-6.5% בשנת 2021) לצד תרחיש המאופיין בשליטה נמוכה על התפתחות התחלואה (התכווצות של כ-6.5% בתוצר בשנת 2020 וצמיחה של כ-1% בשנת 2021). לדעת בנק ישראל, יש להביא בחשבון שהממשלה לא תוכל להגדיל ללא גבול את הגירעון והחוב מבלי שתהיה לכך השפעה על המחיר שבו הממשלה מגייסת חוב. על מנת לוודא שזרימת האשראי לכל המגזרים נמשכת, התערב בנק ישראל בשוק האג"ח הממשלתי, ביצע רכישות של אג"ח קונצרני ופעל להספקת הלוואות למערכת הבנקאית, לצורך הרחבת היצע האשראי הבנקאי, ובכלל זה גם הלוואות ברבית שלילית של מינוס 0.1%. הממשלה ממשיכה לנקוט בצעדים כלכליים לסיוע לשוק העבודה, כמפורט בהמשך.

הבנק ממשיך להקפיד על יישום הנחיות משרד הבריאות ובנק ישראל. במסגרת השמירה על ההמשכיות העסקית, נקט הבנק בשורה של צעדים, בין היתר, באמצעות פיצול יחידות, שימוש בעבודה מרוחק ויצירת "קפסולות" או עבודה בצוותים, תוך הקפדה על ניהול הסיכונים וקיום בקורות. ברבעון השני של השנה, בוצע תהליך הפקת לקחים לגבי השפעת גל התחלואה הראשון של הנגיף, בהובלת חטיבת ניהול הסיכונים ובהשתתפות כל החטיבות והמערכים בבנק. תהליך הפקת הלקחים כלל התייחסות להמשכיות העסקית, בצל הנגיף וכן הועלו נושאים לשיפור היערכות הבנק, אשר יושמו במהלך הרבעון השלישי של השנה, לקראת גלי תחלואה נוספים, ככל שיהיו.

הנהלת הבנק והדירקטוריון מקיימים מעקב שוטף אחר הנושאים והסיכונים הנובעים מהמשבר, השלכותיו והשפעותיו הפיננסיות על הבנק ובכלל זה ההשפעות על סיכונים אשראי, נזילות, תיק הנוסטרו, חדרי עסקאות וכו'.

הבנק ממשיך לשמור על יתרות נזילות בסכומים גבוהים במט"ח, יותר מאשר במצב עסקים רגיל. כמו כן, נשמר יחס כיסוי נזילות גבוה מעבר למגבלות הרגולטוריות והפיננסיות, בכל המגזרים. יחס כיסוי הנזילות לשלושת החודשים שנשתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 עמד על 145%. פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו ב-135,914 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-120,052 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 13.2%.

ברבעון השלישי של השנה, נמשך השימוש הגבוה של הלקוחות בערוצי הדיגיטל. בעקבות המשבר, הבנק איפשר שירותים נוספים בערוצים הישירים, לצד ההקלות שניתנו על ידי בנק ישראל, תוך ביצוע התאמה של הניטור והבקורות וממשיך לפעול להרחבת השירותים הניתנים בערוצים אלו.

על רקע התפשטות נגיף הקורונה ועל מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי, הפחית הפיקוח על הבנקים ביום 31 במרס 2020 את דרישות ההון מהבנקים, במסגרת הוראת שעה, לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה (ביום 16 בספטמבר הווארחה תקופת הוראת השעה עד ליום 31 במרס 2021). בהתאם, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 30 בספטמבר 2020 ולמשך תקופת הוראת השעה, הינם 8.30%-ו 11.80%, בהתאמה (במקום 9.30%-ו 12.80% לפני הוראת השעה).

בהודעה שפרסמה המפקחת על הבנקים, בחודש מרס 2020, בקשר עם הוראת השעה, התבקשו הדירקטוריונים של הבנקים, בין היתר, לבחון מחדש את מדיניות הדיבידנדים מתוך כוונה שהמקורות ההוניים שישתחררו כתוצאה מהקטנת דרישות ההון ישמשו להגדלת אשראי ולא לצורך חלוקה. על רקע הודעת המפקחת וכדי לאפשר יישום תכלית ההוראה קיים דירקטוריון הבנק, ביום 16 באפריל 2020, דיון על מדיניות הדיבידנד והחליט, כי הבנק ימנע מלחלק דיבידנד לבעלי מניותיו במהלך תקופת הוראת השעה (שהוארכה עד ליום 31 במרס 2021). מובהר, כי לא חל שינוי במדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק והיא נותרה בעינה. דירקטוריון הבנק ימשיך לדון בהמשך יישומה של מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק לאור התפתחויות המשבר והשפעתו על המשק ועל הבנק.

יחס ההון רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2020 עמד על 10.93% בהשוואה ל-10.81%, ביום 31 בדצמבר 2019 ויחס המינוף עמד על 5.39% בהשוואה ל-5.81% ביום 31 בדצמבר 2019.

במהלך חודש מאי 2020, גיבש בנק ישראל מתווה אחיד לדחיית תשלומי הלוואות ("המתווה"), אשר אומץ על ידי המערכת הבנקאית, וחל על שלושה מגזרי פעילות - משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי (כהגדרתם במתווה). במסגרת המתווה, נקבעו לכל אחד מהמגזרים, תנאי הסף הנדרשים על מנת שהלוואה תיכלל במתווה, היקף שיקול הדעת של הבנק ביחס לדחיית התשלומים וכן הכללים למתכונת דחיית התשלומים בכל מגזר, שעיקרם תקופות דחיית התשלומים, המועדים להגשת בקשות דחייה, איסור גביית עמלות בגין מהלך הדחייה, גובה הרבית בה יחויבו התשלומים הנדחים, אופן פריסת הלוואות ועוד.

מאז הפעלת המתווה, בנק ישראל מאריך אותו בהתאם למצב המשבר. ביום 29 בספטמבר 2020, ניתנה הארכה נוספת של התקופה להגשת בקשה לדחייה עד ליום 31 בדצמבר 2020. משך תקופת הדחייה האפשרי בכל הודעה על דחייה הוארך ביחס לחלק מהלווים. המתווה המורחב חל הן על לקוחות שכבר דחו תשלומי הלוואה במהלך משבר הקורונה ונדרשים לסיוע נוסף והן על לקוחות שטרם ביצעו דחייה כאמור.

הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל, תוך שמירה על עיקרון ההוגנות כלפי הלקוחות וממשיך לנטר את מצב הלווים ולפעול על פי המתווה. עד ליום 30 בספטמבר 2020, נדחו תשלומי הלוואות (קרן ורבית) בהיקף של 144 מיליון ש"ח, המהווה כ-0.16% מיתרת האשראי לציבור נטו. למידע נוסף, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן.

בנוסף, בוצעו שורה של צעדים על מנת לסייע ללקוחות, ובכלל זה מתן מימון במסגרת הקרנות בערבות המדינה לסיוע לעסקים שנפגעו כלכלית מהשפעות נגיף הקורונה, או גם באמצעים אחרים, בהסתמך על שורה של הקלות שפרסם בנק ישראל.

עם פרוץ המשבר, בחן הבנק את סיכון כלל המודלים של האשראי ונקטו פעולות להפחתת הסיכון בעת מתן אשראי חדש. ככלל, הבנק מנהל את סיכון המודלים ובפרט את המודלים של סיכון אשראי, באופן שמקטין את רמת הסיכון.

על רקע התפשטות הנגיף, השפעתו על הסביבה המאקרו כלכלית ואי הוודאות הרבה שנוצרה בעקבותיו, הגדיל הבנק את ההוצאות בגין הפסדי האשראי. עקב המשבר, החליט הבנק להגדיל את ההפרשה הקבוצתית, באמצעות עדכון ההתאמות האיותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית, כדי לשקף את הגידול האפשרי בהפרשה הפרטנית, שיתכן ויבוא לידי ביטוי ברבעונים הבאים. בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בעקבות התפשטות הנגיף, רשם הבנק הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של כ-352 מיליון ש"ח. הגידול נבע מהגדלת היקף ההפרשה הקבוצתית בסך של כ-322 מיליון ש"ח וכן בשל גידול בהפרשה הפרטנית בסך של כ-30 מיליון ש"ח.

הבנק ממשיך בעדכון תשתית תרחישי קיצון המבטאת גם את השפעות המשבר, זאת בהמשך לתרחישים שנבנו על ידי הבנק, ולדרישת בנק ישראל. יחסי ההון בכל התרחישים הינם מעל המגבלות הרלוונטיות. בסוף אוקטובר, הועבר לבנקים תרחיש פיקוחי אחיד מעודכן לביצוע עד תחילת דצמבר 2020.

סיכון סייבר ואבטחת מידע (כחלק מהסיכון התפעולי) - משבר הקורונה הוביל לעלייה בניסיונות התקיפה על ארגונים בעולם כולל גידול בניסיונות פשיג בשילוב הנדסה חברתית. לאורך התקופה, הבנק נקט במספר רב של צעדים למזעור החשיפה לסיכונים ובין היתר חיזוק ושיפור מנגנוני ההגנה המופעלים במערכות הבנק. בנוסף, בעקבות המעבר החלקי לעבודה מרחוק, הוגדר ניטור על כלל הפעילות והועלתה מודעות העובדים לפעילות תקינה, לבקורות הקיימות ולאימותים החדשים.

סיכון ציות - משבר הקורונה דורש עירנות מוגברת מצד הבנק על מנת למנוע ניצול לרעה של המשבר למטרות הלבנת הון ומימון טרור. מחלקת הציות של הבנק, נערכה לביצוע בקורות מוגברות, בדגש על איתור, זיהוי וטיפול בפעולות הנחזות כבלתי רגילות.

סיכון אסטרטגיה - בעקבות המשבר ואי הוודאות המאפיינת את התקופה הנוכחית, הבנק ממשיך לעקוב מקרוב אחר השינויים בשווקים הפיננסיים ובוחן את ההשפעות המאקרו כלכליות, התנהלות הלקוחות והתנהלות הבנק, על האסטרטגיה ותכנית העבודה של הבנק. במקרים בהם מזוהה כי למשבר יש השפעה מהותית על הפעילות, מבוצעות ההתאמות הנדרשות לצורך התמודדות עם המצב החדש. בחודש אוקטובר, הובאה לדיון בחינה של התכנית האסטרטגית כחלק מהעדכון התקופתי ונמצא כי אין צורך בשינוי מהותי במתווה האסטרטגי.

כאמור, לא ניתן להעריך בשלב זה את מלוא השפעות האירוע והיקפן על הבנק, וזאת בשל אי ודאות בקשר עם משך אירוע התפשטות הנגיף, צעדים שינקטו לעצירת התפשטותו, עוצמתם וכן אי ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית, מגמות בשוקי ההון וצעדים פיננסיים שונים שינקטו (על ידי ממשלות, בנקים מרכזיים ורגולטורים בנושא).

הערכות הבנק בדבר השלכות אפשריות של התפשטות נגיף הקורונה והשפעתו על השווקים הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד זה. הערכות אלה אינן ודאיות והן עשויות להתממש באופן שונה מהותית מהאמור לעיל, בין היתר, כתלות בהיקף התפשטות הנגיף, בתגובת הממשלות והבנקים המרכזיים ובתקופת התמשכות האירוע.

לפרטים נוספים על השפעת התפשטות נגיף הקורונה, ראה באור 16 לדוחות הכספיים ובדוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

יעדים ואסטרטגיה

הנהלת הבנק מוכוננת ומונחית על ידי הדירקטוריון וועדותיו באשר לאסטרטגיה ולמדיניות העסקית של הבנק. במסגרת זו, מאושרים על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים הכמותיים והאיכותיים ותחומי הפעילות של הבנק.

על בסיס התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק, מגישה ההנהלה לדירקטוריון תכנית עבודה שנתית ואת תקציבי הבנק, תוך פירוט כמותי ואיכותי של תמהיל ההכנסות, ההוצאות וההשקעות, שהנהלת הבנק קבעה לעצמה כיעדים ארוכי טווח וכיעדים פרטניים לשנת העבודה השוטפת.

הדירקטוריון וועדותיו מפקחים ומבקרים את עבודת ההנהלה בכל הקשור ביישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית, כפי שאושרו על ידם. הדירקטוריון גם מאשר את מדיניות ניהול הסיכונים הכוללת, לרבות קביעת מגבלות שונות לחשיפות בתחום סיכונים האשראי, השוק והנזילות. היחידות השונות בבנק, במערך הסניפים ובמטה, פועלות במסגרת נהלים וחוזרים כתובים המנחים אותן בפעילותן השוטפת. נהלים אלו מגדירים, בין היתר, את סמכויות היחידות השונות בבנק, ואת דרכי הפעולה בהן עליהן לנקוט.

הבנק פועל על פי תכנית אסטרטגית רב שנתית המתוקפת על ידי הדירקטוריון, מדי חצי שנה. התכנית מושתתת על התנהלות מידתית בכל תחומי הפעילות, מתוך שאיפה לרווחיות נאותה ויציבה, לאורך זמן.

בשנת 2018, הושקה אסטרטגיית הדיגיטל של הבנק (אפשרה בסוף שנת 2017), אשר מטרתה לתמוך באסטרטגיה העסקית של הבנק. כחלק מאסטרטגיית הדיגיטל ובהלימה לאסטרטגיית הבנק "משקיעים בך", הבנק מפתח מענה דיגיטלי מותאם וממוקד בצרכי הלקוח. הבנק שם דגש על פתרונות אשר ניתן יהיה לשלב בממשקים מול הלקוח ובכך לשפר את חווית הלקוח ולתת לו ערך מוסף בעולמות הפיננסיים השונים, ובפרט בעולמות שוק ההון. בנוסף, הבנק מקדם חדשנות באמצעות הטמעת מוצרים וטכנולוגיות מחברות הזנק, זאת לצד הפעילות השוטפת לפיתוח מוצרים וטכנולוגיות IN-HOUSE באמצעות מערך ה-ID של הבנק. לצורך מימוש כל זאת, קיימת בבנק מחלקה ייעודית לטיפול הוליסטי בתחום החדשנות והדיגיטל.

ביום 5 בנובמבר 2019, אישר דירקטוריון הבנק אסטרטגיה תאגידית חדשה לשנים הקרובות בהתאם לשינויים בסביבת הפעילות שלו, ומתוך ראייה קדימה של עולם הבנקאות. האסטרטגיה החדשה הינה נדבך נוסף לתהליכים אסטרטגיים פרטניים שבוצעו בשנים האחרונות, כמפורט בהמשך.

הבנק שם דגש על מתן ערך מוסף ללקוחותיו וזאת בהתאם לצרכיו של כל לקוח, לרבות בתחום הדיגיטל והמענה הטכנולוגי; מיקודן של חברת הבת מסד והמותגים יובנק, פאג"י ואוצר החייל בנישואת הפעילות הייחודיות להם, ובעיקר בקידום תחום הקמעונאות והעסקים הקטנים; שמירה על מוביליותו בשוק ההון; הובלת מהלכי התייעלות בהוצאות, תוך ייעול מצבת כח אדם, שיפור תהליכים, המשך התייעלות ברשת הסינוף ושימוש גובר בערוצי הבנקאות הישירה וכן חיזוק יכולות ליבה קריטיות כמו ניהול הדאטה ופיתוח עסקי, בד בבד עם ניהול סיכונים מושכל.

בשנת 2019, סיים הבנק לגבש תכנית אסטרטגית חדשה בעולמות תשתיות המחשוב. מטרת התכנית היא לשפר את יכולתו של הבנק לפעול בסביבת הבנקאות המשתנה, בין היתר על ידי קיצור זמני תגובה והגברת הגמישות.

בעקבות התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו, ביצע הבנק לאחרונה התאמות בתכנית העבודה השנתית בהתאם להתפתחויות במשק. הבנק ממשיך לעקוב אחר השפעות משבר הקורונה והשלכותיו על פעילות הבנק והאסטרטגיה שלו ובמידת הצורך מבצע התאמות בתכנית העבודה של הבנק.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

13	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
16	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
20	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
29	מגזרי הפעילות הפיקוחיים
35	חברות מוחזקות עיקריות

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות כלכליות עיקריות

להלן ההתפתחויות הכלכליות העיקריות שהשפיעו על הסביבה הכלכלית בה פעל ענף הבנקאות בישראל, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020.

בתחילת שנת 2020, התאפיין המשק הישראלי בנתוני מאקרו חיוביים, נתוני צמיחה טובים, אבטלה נמוכה ואיתנות פיננסית גבוהה, רמת חוב ציבורי נמוכה ויתרות מט"ח גבוהות. עם התפשטות נגיף הקורונה, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020, הודיעה ממשלת ישראל על הגבלות נרחבות לאזרחים ולעסקים. בעקבות כך, החל מהמחצית השנייה של חודש מרס 2020 הושבתה הפעילות הכלכלית בענפי משק רבים, אשר רק חלקם הוחזרו לפעילות חלקית, במהלך הרבעון השני של 2020, בהתאם לרמת הסיכון שלהם. במהלך חודשי הקיץ, לאחר הסגר הראשון ובטרם הכרזת סגר שני, רשם המשק הישראלי התאוששות מהירה בפעילות הכלכלית. בעקבות הגידול בתחלואה, הוכרז בחודש ספטמבר 2020 על סגר שני והושבתה בשנית הפעילות הכלכלית במספר ענפי משק, כולל סגירת מערכת החינוך, אשר הובילה לירידה חדה בפעילות ובביקושים. על פי הערכות בנק ישראל עוצמת התגובה לא היתה אחידה על פני כלל ענפי המשק ואף מתונה בהשוואה לירידה בפעילות, כתוצאה מהסגר הראשון. אף על פי כן, עדיין מורגשת האטה משמעותית בפעילות המשק בישראל לצד ההאטה בעולם.

משבר נגיף הקורונה הביא איתו להתכווצות חסרת תקדים בהיקף הפעילות הכלכלית ולזינוק חד במספר דורשי העבודה. התהליכים ההדרגתיים של הסרת המגבלות שהטילה הממשלה, הביאו לשיפור בפעילות הכלכלית במשק, אולם רמת הפעילות הכלכלית במשק עדיין נמוכה מזו טרם המשבר. בשווקים הפיננסיים נשמרת יציבות יחסית. שוק האשראי ממשיך לתפקד תוך יציבות ברביות. לאחר עלייה חדה בפרוץ המשבר, חלה מגמת ירידה בקושי של חברות להשיג מימון, אך שיעור החברות המדווחות על קושי חמור עדיין גבוה מזה שהיה לפני המשבר ובחודש ספטמבר 2020 נרשמה עליה נוספת. בסוף חודש ספטמבר 2020, הוארך והורחב פעם נוספת המתווה לדחיית הלוואות בנקאיות וצורפו אליו גם חברות כרטיסי האשראי.

צמיחה

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, חלה החמרה משמעותית בתמונת המצב הריאלית, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד וזאת בצל משבר נגיף הקורונה ולנוכח צעדי המניעה שנקטה הממשלה, במטרה למזער את המשך התפשטות הנגיף. האינדיקטורים האחרונים לפעילות הריאלית שפורסמו לרבעון השלישי של שנת 2020, הינם חיוביים ובאים בעקבות ההתכווצות המשמעותית במשק ברבעון השני של השנה. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס"), נרשמה עלייה בתוצר המקומי הגולמי (להלן - "התמ"ג") ברבעון השלישי של שנת 2020, בשיעור של 37.9% (בחישוב שנתי), בהשוואה לרבעון השני של השנה. מהנתונים שפורסמו על ידי הלמ"ס, עולה כי נרשמו עליות בשיעור של 43.1% בתמ"ג העסקי, 42.0% בהוצאה לצריכה פרטית, 7.3% בהשקעות בנכסים קבועים, 44.6% ביצוא הסחורות והשירותים ו-5.1% בהוצאה לצריכה ציבורית. ביבוא הסחורות והשירותים נרשמה ירידה של 6.0%. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, שהושפעו רק חלקית מהמשבר (החל מחודש מרס ואילך), ירד התמ"ג ב-3.0% בחישוב שנתי, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

התכווצות המשק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, נגרמה ממשבר נגיף הקורונה ונקיטת הצעדים של הממשלה לבלימת התפשטות הנגיף, שכללו בין היתר, הגבלת מספר העובדים במקומות העבודה במהלך חודש אפריל, סגירת מוסדות החינוך וכל מקומות הבילוי והפנאי. בחודש מאי, החליטה הממשלה על מתן הקלות והתקיימה חזרה חלקית לשגרה. לקראת סוף חודש ספטמבר, הוכרז סגר שני שכלל סגירת מקומות עבודה, למעט מקומות עבודה חיוניים. בנוסף, לאורך כל התקופה נמשכה מדיניות של הגבלת כניסות ויציאות של תיירים מהמדינה. ביום 22 באוקטובר 2020, עדכנה חטיבת המחקר של בנק ישראל את תחזיותיה, לפיהן בתרחיש בו התפתחות התחלואה במהלך הרבעון הרביעי של השנה, תאפשר יציאה יחסית מהירה מהסגר (להלן - "תרחיש השליטה"), צפוי התוצר לרדת בשנת 2020 ב-5.0% (בהשוואה לירידה של 5.5% בהערכה הקודמת) ואילו בשנת 2021 צפויה צמיחה של 6.5% (בהשוואה לצמיחה של 6.0% בהערכה הקודמת). עם זאת, רמת הפעילות הממוצעת לאורך שנת 2021 תהיה נמוכה בכ-5% ביחס למגמה שלפני המשבר. בתרחיש בו יש קושי בעיצוב וביישום מתווה של שגרת קורונה, רמת התחלואה אינה יציבה, והפעילות הכלכלית מוגבלת לסירוגין (להלן - "תרחיש השליטה הנמוכה"), צפוי התוצר לרדת בשנת 2020 ב-6.5% (בהשוואה לירידה של 7.0% בהערכה הקודמת) ואילו בשנת 2021 צפויה צמיחה של 1.0% (בהשוואה לצמיחה של 3.1% בהערכה הקודמת). המדד המשולב למצב המשק של בנק ישראל ירד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב-3.9%, בהשוואה לעלייה של 2.3% בתקופה המקבילה אשתקד ולעלייה של 3.4% בכל שנת 2019.

סיכויי אשראי של המשק

רמת הסיכון של המשק הישראלי, כפי שהיא משתקפת מדירוגי חברות הדירוג ומשוקי ההון, נמוכה באופן יחסי. חברת דירוג האשראי העולמית Fitch אישררה בחודש אפריל 2020, את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+ והותירה אותו עם תחזית יציבה. חברת הדירוג ציינה, כי חלקו של החוב החיצוני נמוך ומדינת ישראל נהנית מגמישות מימונית גבוהה. למדינה שוק מקומי עמוק ונדיל הנתמך על ידי תוכנית רכישת האג"ח של בנק ישראל, גישה טובה לשווקי ההון הבינלאומיים, תוכנית פעילה של מכירת אג"ח ליהודי התפוצות וכן תוכנית ערבות ממשלת ארה"ב במקרה של זעזוע בשווקים. חברת דירוג האשראי העולמית Moody's, הורידה בסוף חודש אפריל 2020, את אופק דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של A1 תחזית חיובית, לתחזית יציבה. הורדת האופק באה על רקע הערכה לאי העלאה של דירוג האשראי בחודשים הקרובים ונבעה משני גורמים עיקריים: הזינוק שחל בגירעון התקציבי, כתוצאה ממשבר הקורונה וכן חולשת המדיניות התקציבית של הממשלה, נוכח הקיטוב הפוליטי הגובר. עם זאת, השארת הדירוג משקפת פוטנציאל צמיחה חזק בטווח הבינוני והארוך. לקראת סוף חודש אוקטובר 2020, אישררה חברת Moody's את דירוג האשראי של ישראל. חברת דירוג האשראי העולמית S&P, אישררה בחודש מאי 2020, את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של AA- והותירה אותו עם תחזית יציבה. חברת הדירוג ציינה, כי למרות האתגרים הפיסקליים שנוצרו עקב משבר הקורונה והמשבר הפוליטי הארוך, הצפי הוא, כי המחויבות למשמעת פיסקלית תגבר עם הקמת הממשלה ותתרום להמשך מדיניות מאקרו כלכלית אחראית. במהלך חודש נובמבר 2020, אישררה חברת S&P את דירוג האשראי של ישראל.

תקציב המדינה

בתחילת המחצית הראשונה של שנת 2020, הצטמצם הגירעון, בין היתר, על רקע ריסון תקציבי, שנבע מהתקציב ההמשכי. מאז, המגמה התהפכה והגירעון עלה בחדות, בעקבות הצעדים הפיסקליים, שעליהם הכריזה הממשלה, על רקע התפשטות נגיף הקורונה והמגבלות שהוטלו על התנועה ועל הפעילות הכלכלית. נוכח המשבר החמור והתפשטות נגיף הקורונה, נדרשת הממשלה להוציא סכומים ניכרים, הן לטובת מניעת התפשטות נגיף הקורונה וטיפול מידי בחולים שנדבקו והן לצורך סיוע משמעותי למשק, על מנת לאפשר לו לצלוח את המשבר. החל מחודש מרס 2020, החלו להתבטא ההשפעות של משבר נגיף הקורונה על המשק הישראלי ועל הפעילות התקציבית. משבר הקורונה משפיע באופן משמעותי הן בצד ההוצאות והן בצד ההכנסות. השפעה זו מתבטאת בעליה בהוצאות הממשלה ומנגד בירידה בהכנסות ממסים, ובכך שהמוסד לביטוח הלאומי אינו מפקיד במשרד האוצר עודף הכנסות על הוצאות, שנוצר מפעילותו, על מנת לשמור יתרות לחודשים העוקבים, בהם צפוי לו גירעון תזרימי. בחודשים ינואר-ספטמבר 2020, נמדד גירעון של 102.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-31.1 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגירעון המצטבר ב-12 החודשים האחרונים עמד על 9.1% מהתמ"ג. יעד הגירעון המקורי לשנת 2020, טרום המשבר, נע בטווח של 3.3%-3%. נכון למועד זה, לא אושר בכנסת תקציב המדינה לשנת 2020 ולשנת 2021, והממשלה פועלת על פי תקציב המשכי, ממנו הוחרגו הוצאות הקורונה.

אינפלציה

סביבת האינפלציה במשק נמוכה ואף שלילית, בין היתר, עקב השפעות נגיף הקורונה על צד הביקושים במשק, שיורדים משמעותית יותר מאשר הירידה בהיצע. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 ירד המדד "בגין" בכ-0.7%, בהשוואה לעלייה של כ-0.6% בתקופה המקבילה אשתקד ואילו המדד "הידוע" ירד בכ-0.6%, בהשוואה לעלייה של כ-0.5% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בסביבת האינפלציה, שהחלה עוד לפני פרוץ משבר נגיף הקורונה, המשיכה גם במהלכו. שיעור האינפלציה השנתי נותר במהלך התקופה הנסקרת מתחת לגבול התחתון של יעד בנק ישראל. על פי עדכון חטיבת המחקר של בנק ישראל מיום 22 באוקטובר 2020, קצב האינפלציה צפוי לעלות מרמתו הנוכחית הנמוכה, אולם עדיין נמוך מהגבול התחתון של היעד. על פי תרחיש השליטה, שיעור האינפלציה בארבעת הרבעונים הקרובים יעמוד על 0.3% ובשנת 2021 יעמוד על 0.6%. על פי תרחיש השליטה הנמוכה, שיעור האינפלציה בארבעת הרבעונים הקרובים יעמוד על שיעור שלילי של 0.2% ובשנת 2021 יעמוד על שיעור חיובי של 0.1%.

שוק הדיור

על פי מדד מחירי הדירות של הלמ"ס, שפורסם בחודש נובמבר 2020, נרשמה ירידה של 0.2% במחירי העסקאות שבוצעו בחודשים אוגוסט-ספטמבר 2020, בהשוואה לעסקאות שבוצעו בחודשים יולי-אוגוסט 2020. מחירי העסקאות שבוצעו בחודשים אוגוסט-ספטמבר 2020 עלו ב-2.4%, בהשוואה לחודשים המקבילים אשתקד.

שוק העבודה

משבר הקורונה השפיע באופן משמעותי על שוק העבודה, אשר עד לפרוץ המשבר הפגין עוצמה. על פי נתונים ראשוניים מסקר כח אדם, למחצית השנייה של חודש ספטמבר 2020, שפורסמו על ידי הלמ"ס, על רקע ההשבתה הנוספת של הפעילות הכלכלית במספר ענפי משק, שיעור האבטלה עמד על כ-4.7%. חיבור של נתוני הבלתי מועסקים עם העובדים שאינם בכח העבודה, שהפסיקו לעבוד עקב פיטורים או סגירת מקום העבודה,

בחודשים מרס-ספטמבר 2020 ומועסקים שנעדרו זמנית מעבודתם כל השבוע עקב סיבות הקשורות לקורונה, מביא לשיעור אבטלה של כ-14.2% מסך כח העבודה, המהווים כ-590 אלף עובדים, בהשוואה לשיעור של 11.3% בחודש אוגוסט 2020, השיעור הגבוה ביותר מאז חודש מאי 2020, במהלכו החל המשק לחזור לפעילות.

במקביל, שיעור ההשתתפות בכח העבודה ירד מתחילת המשבר ועד סוף חודש אפריל 2020 לכ-62%, עקב פליטת עובדים ממעגל העבודה. במחצית הראשונה של חודש יוני 2020 חלה עלייה בשיעור זה ל-63.1%, על רקע פתיחת מספר ענפים ופתיחת מערכת החינוך, אך במחצית השנייה של חודש ספטמבר, על רקע ההשבתה הנוספת, ירד שיעור זה ל-61.3%.

טרם הטלת הסגר השני, שיעור האבטלה הרחב התייצב בטווח של 12%-11%, אך זינק ל-19% במחצית השנייה של חודש ספטמבר, לאחר הטלת הסגר השני. מספר המובטלים במחצית הראשונה של חודש ספטמבר, הסתכם בכ-470 אלף ועלה בכ-300 אלף איש בעקבות הטלת הסגר.

על פי הערכה עדכנית של מחלקת המחקר בבנק ישראל מחודש אוקטובר 2020, על פי תרחיש השליטה, צפוי שיעור האבטלה לעמוד על 4.2% בשנת 2020 ועל 6.9% בשנת 2021. על פי תרחיש השליטה הנמוכה, צפוי שיעור האבטלה לעמוד על 4.5% בשנת 2020 ועל 9.4% בשנת 2021.

שער החליפין

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, ירד שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של כ-0.4%, תוך תנודתיות גדולה בין הרבעונים הראשון והשני ושער החליפין של השקל מול האירו עלה בשיעור של כ-3.8%. מגמת הירידה המתמשכת בשער הדולר הביאה את בנק ישראל להתערב בשוק, באמצעות רכישות מט"ח.

רבית בנק ישראל

לאור משבר הקורונה, אשר קטע את מגמת הצמיחה במשק, הפחית בנק ישראל את הרבית בחודש אפריל 2020, לרמה של 0.1% וכן החליט על צעדים נוספים, שכללו מתן הלוואות לבנקים, אשר הותנו במתן אשראי לעסקים קטנים וזעירים, כולל מתן הלוואות ברבית קבועה בשיעור שלילי של 0.1%, כנגד הלוואות שהבנקים ייתנו לעסקים קטנים ברבית שלא תעלה על פריים ועוד 1.3%, והרחבת התכנית במסגרתה מתבצעות עסקאות רכישה מחדש ("ריפו") מול גופים פיננסיים, כך שעסקאות אלו יוכלו לכלול גם אגרות חוב תאגידיות כבטוחה, בנוסף לתכנית רכישת אגרות חוב ממשלתיות שעליה הכריז בנק ישראל, וזאת על מנת לייצב את השווקים. בנוסף הודיע בנק ישראל על תוכניות לרכישת אג"ח קונצרני בשוק המשני בהיקף של 85 מיליארד ש"ח. כמו כן, הרחיב בנק ישראל את היקף עסקאות החלף (SWAP), מול מערכת הבנקאות המקומית, לצורך הורדת הלחצים למחילות דולריות.

על פי הערכה עדכנית של מחלקת המחקר בבנק ישראל, מחודש אוקטובר 2020, הן בתרחיש השליטה והן בתרחיש השליטה הנמוכה, צפויה הרבית לעמוד בשנה הקרובה בטווח שבין 0% ל-0.1%.

הסביבה הגלובלית

הכלכלה העולמית הציגה שיפור במהלך הרבעון השלישי של השנה, לאור הירידה בהיקפי התחלואה והקלה במדיניות הסגרים, אם כי תוך שונות גדולה בין המשקים. בארה"ב, השיפור היה חזק מזה שנרשם באירופה ובין ואילו כלכלת סין בולטת לטובה, לאור הצלחתה בהתמודדות עם המשבר הבריאותי. השיפור בפעילות הביא גם לעדכון כלפי מעלה בתחזית של קרן המטבע, שצופה כעת התכווצות של 4.4% בכלכלה העולמית בשנת 2020 (בהשוואה להתכווצות של 4.9% בתחזית מחודש יוני 2020). הקרן צופה צמיחה של 5.2% בכלכלה העולמית בשנת 2021 (בהשוואה ל-5% בתחזית מחודש יוני 2020). בשבועות האחרונים, קצב התפשטות המחלה שב ועלה, בעיקר במדינות שנקטו מדיניות של הקלה בסגר. המשך העלייה במגמת ההתפשטות, עלול להוביל להתגברות של מגבלות תנועה ולבלימת ההתאוששות הכלכלית שרק החלה. בתגובה, נרשמה עלייה בתנודתיות בשוקי ההון. המדיניות המוניטרית במדינות השונות נותרה מרחיבה מאוד והבנקים המרכזיים המשיכו לאותת על נכונותם לנקוט בצעדים לא קונבנציונליים, להקלה בתנאים הפיננסיים.

שוקי ההון

בשוק ההון המקומי, במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 נרשמו ירידות במדדי המניות העיקריים, בעיקר במהלך הרבעון הראשון של השנה, על רקע הירידות בשוקי העולם והתפשטות נגיף הקורונה. מדד ת"א 35 ירד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 בכ-22% ומדד ת"א 125 ירד בכ-16%. מדד המסחר והשירותים עלה בכ-5% ומדד יתר מניות והמירים עלה בכ-4%. מדד האג"ח הכללי ירד בכ-0.6%. במחזורי המסחר של המניות בבורסה המקומית, נרשמה מגמת עלייה במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, שהתמתנה החל מהרבעון השני.

בעולם, נרשמה מגמה מעורבת בשוקי ההון בעקבות המשבר. במהלך הרבעון הראשון של השנה נרשמו ירידות שערים ואילו ברבעונים השני והשלישי נרשמו עליות בשוקי ההון. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, עלה מדד ה-S&P-500 בכ-4% ומדד הנאסד"ק עלה בכ-28%. באירופה, ירד מדד הירוסטוקס-600 בכ-13% ומדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM MSCI) ירד בכ-3%.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות, וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-540 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-643 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 16.0%.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק (על בסיס שנתי) עמדה בתקופה ינואר- ספטמבר 2020 על שיעור של 8.4%, בהשוואה ל-10.6% בתקופה המקבילה אשתקד ול-10.5% בכל שנת 2019.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השלישי של השנה הסתכם ב-201 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-236 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 14.8%.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק (על בסיס שנתי) עמדה ברבעון השלישי של השנה על שיעור של 9.5%, בהשוואה ל-11.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

תמצית דוח רווח והפסד

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר			
שינוי	2019	2020	שינוי	2019	2020	
ב- %	במיליוני ש"ח		ב- %	במיליוני ש"ח		
(1.9)	2,117	2,077	(1.0)	705	698	רווח מימוני, נטו ⁽¹⁾
348.9	92	413	175.8	33	91	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(17.8)	2,025	1,664	(9.7)	672	607	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
7.0	960	1,027	3.4	325	336	עמלות
(60.0)	5	2	3	-	-	הכנסות אחרות
(5.3)	2,000	1,894	(1.4)	649	640	הוצאות תפעוליות ואחרות
(19.3)	990	799	(13.7)	351	303	רווח לפני מסים
(28.9)	357	254	(8.4)	119	109	הפרשה למסים על הרווח
(38.5)	39	24	26.7	15	19	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה לאחר השפעת המס
						רווח נקי:
(15.3)	672	569	(13.8)	247	213	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	(29)	(29)	9.1	(11)	(12)	רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(16.0)	643	540	(14.8)	236	201	המיוחס לבעלי מניות הבנק
10.6%		8.4%	11.7%		9.5%	תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות הרבית, נטו והכנסות המימון שאינן מרבית לרווח המימוני, נטו.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות רבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מרבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכונים הרבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו

תשעת החודשים הראשונים של שנת		2019				2020			
2019	2020	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח						במיליוני ש"ח			
2,337	2,160	727	911	699	748	715	714	731	הכנסות רבית
395	180	92	246	57	88	57	54	69	הוצאות רבית
1,942	1,980	635	665	642	660	658	660	662	הכנסות רבית, נטו
175	97	46	66	63	50	(3)	64	36	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית
2,117	2,077	681	731	705	710	655	724	698	סך הרווח המימוני המדווח
									בניטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:
(7)	3	(5)	2	(4)	1	-	3	-	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
9	16	4	5	-	3	(9)	20	5	הכנסות (הוצאות) ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
55	(27)	7	15	33	16	(48)	4	17	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות
57	(8)	6	22	29	20	(57)	27	22	סך כל ההשפעות שאינן מפעילות שוטפת
2,060	2,085	675	709	676	690	712	697	676	רווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾

(1) מזה בגין השפעות שינויים במדד - הוצאה בסך של כ-20 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, בהשוואה להכנסה בסך של כ-7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (ברבעון השלישי של השנה - הכנסה בסך של כ-3 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך של כ-13 מיליון ש"ח, ברבעון השלישי אשתקד).

הרווח המימוני מפעילות שוטפת הסתכם ב-2,085 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,060 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור 1.2%. העלייה נבעה מגידול בהיקפי הפעילות העסקית, ומגידול בהכנסות מפעילות חדר עסקאות, בשל עלייה בהיקף העסקאות, עקב התנודתיות בשווקים, בעקבות התפשטות נגיף הקורונה. גידול זה קוּזַד בחלקו מהשפעת שחיקת המרווחים כתוצאה מירידת רבית בנק ישראל ומירידת הרבית הדולרית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד ומקוטן בהכנסות מהפרשי הצמדה בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית:

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		
2019	2020	
באחוזים		
2.59	2.18	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי רבית
0.76	0.33	שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות רבית
1.83	1.85	פער הרבית הכולל
2.15	2.00	יחס בין הכנסות מרבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית

למידע נוסף בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות רבית, ראה נספח 1 לפרק מממשל תאגידי.

ההפסדים מהשקעות במניות, שהסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-27 מיליון ש"ח, כוללים הפסדים שטרם מומשו בסך של 31 מיליון ש"ח, שנבעו מירידה בשווי ההוגן של המניות בשל משבר התפשטות נגיף הקורונה.

ההכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב בסך של 16 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של השנה מוצגים לאחר קיזוז הפרשה לירידת ערך בסך של כ-19 מיליון ש"ח, בגין ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, שנבעה אף היא מירידות שערי הבורסה, כאמור לעיל.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-413 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-92 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בסך של 321 מיליון ש"ח.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון השלישי של השנה ב-91 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-33 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העליה בהוצאות להפסדי אשראי נובעת בעיקרה מהשפעות השינויים בסביבה המקרקעית כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה ועקב חוסר הוודאות באשר להשפעת שינויים אלו על מצב הלווים.

לאור מצב אי הוודאות החליט הבנק להגדיל את ההפרשה הקבוצתית בתשעת החודשים הראשונים של השנה, כדי לשקף את הגידול האפשרי בהפרשה הפרטנית שטרם בא לידי ביטוי. הגידול בהוצאה הקבוצתית להפסדי אשראי, מבטא את השינויים בסביבה המקרקעית ואת חוסר הוודאות כאמור לעיל, וזאת, באמצעות עדכון ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית. לפרטים נוספים, ראה פרק "מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים".

להלן פרטים לגבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים:

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		
2019	2020	2019	2020	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
160	129	59	22	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(153)	(82)	(48)	(32)	קישור בהוצאה הפרטנית וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
7	47	11	(10)	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
85	366	22	101	הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי
92	413	33	91	סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי
מזה:				
43	295	23	64	הוצאות בגין אשראי מסחרי
2	38	-	10	הוצאות בגין אשראי לדיור
47	80	10	17	הוצאות בגין אשראי פרטי אחר
0.01%	0.07%	0.05%	(0.05%)	שיעור ההוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.13%	0.55%	0.10%	0.46%	שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.14%	0.62%	0.15%	0.41%	שיעור סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾

(1) על בסיס שנתי.

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק **סקירת הסיכונים** להלן.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-1,027 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-960 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.0%. עיקר הגידול בהכנסות מעמלות נובע מגידול בהכנסות מפעילות שוק ההון, המוסבר מגידול במחזורי המסחר בבורסה, ומגידול בהכנסות מהפרשי המרה, ברבעון הראשון של השנה, עקב גידול מחזורי הפעילות והתגודדות בשערי המטבעות, כתוצאה ממסחר הקורונה. גידול זה קוזז בחלקו מירידה בהכנסות מדמי ניהול חשבון ובהכנסות מעמלות מעסקי מימון, שמוסברים בעיקר מירידה בהיקפי הפעילות כתוצאה מהשפעות נגיף הקורונה.

להלן התפלגות ההכנסות מעמלות:

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		
2019	2020	
במיליוני ש"ח		
171	157	ניהול חשבון
76	74	כרטיסי אשראי
453	528	פעילות בשוק ההון
111	133	הפרשי המרה
65	59	עמלות מעסקי מימון
84	76	עמלות אחרות
960	1,027	סך כל העמלות

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-1,894 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,000 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 5.3%. להלן פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות:

לתשעת החודשים שנתיימו ביום		
30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
	במיליוני ש"ח	
1,215	1,138	משכורות והוצאות נלוות
270	261	אחזקה ופחת בנינים וציוד
68	71	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
6	-	הוצאות בגין מיזוג אוצר החייל
40	5	הוצאות סילוק
401	419	הוצאות אחרות למעט צמצום וסילוק
2,000	1,894	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-1,138 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,215 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 6.3%, שנבע בעיקר מקיטון בעלויות השכר עקב צמצום במצבת העובדים בקבוצה ומקיטון במענקים לעובדים, שקוזז בחלקו בעליית שכר. בניטרול ההוצאה לתשלום מענקים חל קיטון בשיעור של 1.6% בהוצאות משכורות והוצאות נלוות, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות אחזקה ופחת בנינים וציוד הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-261 מיליון ש"ח בהשוואה ל-270 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.3%, שנבע בעיקר מירידה בהיקף נכסי הנדל"ן בקבוצה, עקב מהלכי התייעלות.

ההוצאות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-424 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-447 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 5.1%, שנבע בעיקר מירידה בהוצאות סילוק בגין פרישה מוקדמת של עובדים, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, ירידה זו קוזזה בגידול בהוצאות עמלות שוק ההון, עקב גידול במחזורי הפעילות.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-254 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-357 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הגיע ל-31.8%, בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 34.2%. הירידה בהוצאות מסים ובשיעור המס האפקטיבי נובעת מהכנסות מסים בגין שנים קודמות, בסך של 37 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-15 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס הסתכם ב-24 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-39 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בחלק הבנק ברווח של חברה כלולה נובע מירידה ברווחי חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ, שהושפעו בעיקר מגידול בהפרשה להפסדי אשראי, בכדי לשקף את הגידול בהפסדי אשראי המוערכים לתקופה בגין לווים שנפגעו מהמשבר, אולם טרם זוהו, מירידה בהיקף מחזורי העסקאות בחו"ל ובישראל וכן מעלויות בגין תכנית פרישה מרצון חד פעמית. מנגד, הרווח הושפע מהכנסה חד פעמית בסך של 49 מיליון ש"ח, נטו לאחר השפעת המס, בשל מכירת מניות ויזה אינק.

סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-501 מיליון ש"ח, סכום זה הושפע בעיקר מהרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בסך של 540 מיליון ש"ח, מההפסד כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 20 מיליון ש"ח ומהפסד כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 19 מיליון ש"ח.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב-159,370 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-136,988 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2019 ול-141,110 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 16.3% ו-12.9%, בהתאמה.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2019	שינוי ב-1%
אשראי לציבור, נטו	89,585	87,899	1.9
ניירות ערך	12,174	10,995	10.7
מזומנים ופקדונות בבנקים	52,366	37,530	39.5
פקדונות הציבור	135,914	120,052	13.2
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	4,384	3,674	19.3
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	8,944	8,568	4.4

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים:

	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2019	שינוי ב-1%
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים:			
אשראי תעודות	375	135	177.8
ערבויות והתחייבויות אחרות	7,040	7,551	(6.8)
מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו	2,274	2,268	0.3
מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו	10,409	9,463	10.0
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו ומסגרות להשאלת ניירות ערך	8,952	8,200	9.2
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות	7,014	6,708	4.6
סך הכל	36,064	34,325	5.1

מכשירים פיננסיים נגזרים:

	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2019	ערך נקוב	שווי הוגן שלי	שווי הוגן חיובי
חוזי רבית	247	504	20,069	249	384
חוזי מטבע	581	556	85,191	391	414
חוזים בגין מניות	608	608	54,168	450	450
חוזי סחורות ואחרים	2	2	183	1	1
סך הכל	1,438	1,670	159,611	1,091	1,249

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב-89,585 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-87,899 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 1.9%.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2019	שינוי במיליון ש"ח	חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2019
מטבע ישראלי	73,898	73,316	582	83.4	82.5	0.8
- לא צמוד	10,641	10,273	368	11.7	11.9	3.6
- צמוד למדד	4,145	3,664	481	4.2	4.6	13.1
מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)	901	646	255	0.7	1.0	39.5
פריטים לא כספיים	89,585	87,899	1,686	100.0	100.0	1.9
סך הכל						

אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי לעומת		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2019	31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
ב-%		במיליוני ש"ח			
(4.5)	(1.8)	17,280	16,810	16,511	עסקים גדולים
(0.5)	(5.0)	5,539	5,802	5,509	עסקים בינוניים
6.2	8.0	17,264	16,969	18,330	עסקים קטנים וזעירים
(2.6)	(3.1)	21,835	21,942	21,258	משקי בית ללא הלוואות לדיור
7.4	9.0	25,583	25,198	27,469	הלוואות לדיור
(16.4)	(6.7)	67	60	56	בנקאות פרטית
33.0	16.7	1,261	1,437	1,677	גופים מוסדיים
2.2	2.9	88,829	88,218	90,810	סך הכל
מזה: אשראי צרכני ללא הלוואות לדיור וכרטיסי אשראי					
(1.4)	(1.1)	18,196	18,146	17,950	משקי בית
(18.2)	8.0	33	25	27	בנקאות פרטית
(1.4)	(1.1)	18,229	18,171	17,977	סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

סיכון האשראי הכולל לציבור, הסתכם ביום 30 בספטמבר 2020 ב-127,124 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-123,687 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 2.8%.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

ליום 31 בדצמבר 2019			ליום 30 בספטמבר 2020		ענף משק
שינוי	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור במיליוני ש"ח	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור במיליוני ש"ח	
%	%	%	%	%	
(1.6%)	12.1	14,940	11.6	14,698	שירותים פיננסיים (כולל חברות אחזקה)
1.3%	13.3	16,433	13.1	16,652	בינוי ונדל"ן
6.5%	8.1	10,020	8.4	10,676	תעשייה
(2.6%)	6.3	7,854	6.0	7,648	מסחר
4.3%	50.0	61,878	50.7	64,509	לקוחות פרטיים, לרבות הלוואות לדיור
3.0%	10.2	12,562	10.2	12,941	אחרים
2.8%	100.0	123,687	100.0	127,124	סך הכל

להלן החלוקה הענפית של ששת הלווים הגדולים בקבוצה (לפי גודל חבות ברוטו לפני ניכוי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים):

ליום 30 בספטמבר 2020					ענף משק	לווה מספר
סיכון אשראי מאזני*	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים	במיליוני ש"ח		
355	684	1,039	1,039	1,039	תעשייה	1.
416	480	896	678	678	שירותים פיננסיים	2.
701	-	701	701	701	שירותים פיננסיים	3.
380	199	579	579	579	אספקת חשמל ומים	4.
501	6	507	507	507	שירותים פיננסיים	5.
303	155	458	458	458	תעשייה	6.

ליום 31 בדצמבר 2019					ענף משק	לווה מספר
סיכון אשראי מאזני*	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים	במיליוני ש"ח		
1,042	5	1,047	165	165	שירותים פיננסיים	1.
662	274	936	648	648	שירותים פיננסיים	2.
404	391	795	795	795	תעשייה	3.
651	50	701	701	701	שירותים פיננסיים	4.
402	223	625	625	625	אספקת חשמל ומים	5.
601	6	607	607	607	שירותים פיננסיים	6.

* כולל אשראי לציבור, השקעה באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

ההשקעה בניירות ערך ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמה ב-12,174 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10,995 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 10.7%.

להלן הרכב התיק:

יתרה ליום		חלק מסך ניירות הערך		
30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2019	
במיליוני ש"ח		%		
10,887	8,379	89.4	76.2	אגרות חוב ממשלתיות
215	649	1.8	5.9	אגרות חוב של בנקים ⁽¹⁾
720	885	5.9	8.0	קונצרני
107	743	0.9	6.8	קונצרני ומגובי נכסים בערבות ממשלות
245	339	2.0	3.1	מניות ⁽²⁾
12,174	10,995	100.0	100.0	סך הכל

(1) היתרה כוללת גם אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות הנפקה של בנקים.

כולל אגרות חוב של בנקים זרים במט"ח בבעלות ובערבות ממשלות זרות בסך של 35 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 615 מיליון ש"ח).

(2) ההשקעה במניות כוללת, בין היתר, השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 74 מיליון ש"ח, השקעה במניות ובסלי מדדי מניות במט"ח בסך של 19 מיליון ש"ח וכן השקעה במניות ובסלי מדדי מניות הנסחרים בבורסה בתל-אביב בסך של 116 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 89 מיליון ש"ח, השקעה במניות ובסלי מדדי מניות במט"ח בסך של 92 מיליון ש"ח וכן השקעה במניות ובסלי מדדי מניות הנסחרים בבורסה בתל-אביב בסך של 124 מיליון ש"ח).

להלן התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך ליום		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	שינוי במיליוני ש"ח	31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
%	%	%		במיליוני ש"ח	
					מטבע ישראלי
33.0	48.5	62.4	3,634	5,900	- לא צמוד
3.2	2.4	(16.0)	349	293	- צמוד למדד
60.7	47.1	(14.0)	6,673	5,736	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
3.1	2.0	(27.7)	339	245	פריטים לא כספיים
100.0	100.0	10.7	10,995	12,174	סך הכל

להלן פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים את הבנק לשם קביעת השווי ההוגן של ניירות הערך ליום 30 בספטמבר 2020:

סך הכל	מחיר מצד נגדי לעסקה**	מחיר אינדיקטיבי*	מחיר מצוטט בשוק פעיל במיליוני ש"ח	
245	80	34	131	מניות וקרנות השקעה פרטיות
5,642	-	-	5,642	אגרות חוב ממשלתיות במטבע ישראלי
551	-	246	305	אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי
5,736	-	5,625	111	אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות נכסים
12,174	80	5,905	6,189	סך הכל
100.0	0.7	48.5	50.8	% מהתיק

* מחיר אינדיקטיבי - אינדיקציה הנקבעת על ידי הבנק ואשר מבוססת בעיקר על ציטוטי מחיר המתקבלים מגופים חיצוניים, אשר התמחותם בכך, והיתרה מבוססת על מודלים פנימיים שנקבעו על ידי הבנק.

** מחיר מצד נגדי לעסקה - ציטוט מחיר המתקבל מהגורם מולו בוצעה העסקה. לגבי קרנות השקעה פרטיות, בחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך מתבססת על הדוחות הכספיים שלהן.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות בנכסים לפי מדינות/יבשות:

יתרה ליום			
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020		
	במיליוני ש"ח		
3,220	4,365	ישראל (כולל ממשלת ישראל - 4,251 מיליון ש"ח; 31.12.19 - 3,092 מיליון ש"ח)	
2,071	1,102	ארצות הברית (כולל ממשלת ארצות הברית - 994 מיליון ש"ח; 31.12.19 - 1,957 מיליון ש"ח)	
183	18	צרפת	
10	30	קנדה	
432	60	גרמניה (בבעלות ממשלת גרמניה או בערבותה)	
83	67	המזרח הרחוק, אוסטרליה ואחרים (3 מדינות; 31.12.19 - 3 מדינות)	
296	94	אירופה (3 מדינות; 31.12.19 - 2 מדינות)	
6,295	5,736	סך הכל	

יצוין כי בכל אחת מהמדינות (למעט ממשלת ישראל וממשלת ארצות הברית), אין מנפיק שיתרת אגרות החוב שלו עולה על 1% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי, לפי ענפי משק:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
במיליוני ש"ח		
148	127	חשמל ומים
204	185	בניה ונדל"ן
75	67	שירותים פיננסיים
9	32	בנקים
50	35	תעשיה
54	30	מסחר
97	55	תחבורה
11	16	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
4	4	שירותים ציבוריים
652	551	סך הכל

להלן הרכב תיק אגרות החוב במט"ח בקבוצת הבנק:

- **אגרות חוב במט"ח וצמוד מט"ח שאינן מגובות נכסים** - מסתכמות ב-5,736 מיליון ש"ח (1,667 מיליון דולר) (כולל חברות זרות בסך של 377 מיליון ש"ח, אגרות חוב של חברות ישראליות במט"ח, שרובן נסחרות בחו"ל בסך של 114 מיליון ש"ח, אגרות חוב מדינת ישראל במט"ח בסך של 4,251 מיליון ש"ח ואגרות חוב ממשלתיות זרות בסך של 994 מיליון ש"ח). כל אגרות החוב הזרות הכלולות בתיק מדורגות בדירוג השקעה (Investment Grade) - בקבוצת דירוג A ומעלה, כאשר כ-2.6% מהחשיפה הינה למוסדות בנקאיים ופיננסיים מובילים במדינות OECD. תיק השקעה זה מפוזר כך שהחשיפה למנפיק יחיד (למעט ממשלת ישראל או ארצות הברית) אינה עולה על 1.1% מהיקף תיק אגרות החוב במט"ח. משך החיים הממוצע בתיק אגרות החוב הזרות במט"ח עומד על כ-4 שנים. יתרת הרווחים ברוטו שטרם מומשה (הכלולה בהון במסגרת התאמות לשווי הוגן בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה) ליום הדיווח בגין תיק זה עמדה על כ-20 מיליון ש"ח (כ-6 מיליון דולר), בהשוואה לרווחים של כ-59 מיליון ש"ח (כ-17 מיליון דולר) ליום 31 בדצמבר 2019.

יתרת הרווחים, נטו (לפני השפעת המס) הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר, בגין הפער בין השווי ההוגן של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה לבין עלותן המופחתת, ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמה ב-51 מיליון ש"ח. נכון ליום 16 בנובמבר 2020, הפער בין השווי ההוגן של אגרות החוב בתיק הזמין למכירה לבין עלותן המופחתת הסתכם ברווח (לפני השפעת המס) בסך 72 מיליון ש"ח.

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו ב-52,366 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-37,530 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 39.5%.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו ב-135,914 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-120,052 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 13.2%, שנבע בעיקר ממעבר השקעות של לקוחות בשוק ההון לפקדונות, עקב השלכות התפשטות נגיף הקורונה.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	השינוי	
				במיליוני ש"ח	
%	%	%	%	%	
79.0	78.1	94,780	106,192	11,412	מטבע ישראלי
4.4	3.4	5,315	4,655	(660)	- לא צמוד
16.1	17.8	19,309	24,165	4,856	- צמוד למדד
0.5	0.7	648	902	254	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	120,052	135,914	15,862	פריטים לא כספיים
				13.2	סך הכל

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי לעומת		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2019	31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
ב-%		במיליוני ש"ח			
2.6	10.2	11,018	10,254	11,304	עסקים גדולים
4.7	14.8	5,491	5,008	5,747	עסקים בינוניים
21.1	22.8	19,157	18,894	23,206	עסקים קטנים וזעירים
21.3	21.0	51,572	51,706	62,574	משקי בית
19.5	22.8	7,734	7,526	9,242	בנקאות פרטית
(4.9)	4.1	25,080	22,904	23,841	גופים מוסדיים
13.2	16.9	120,052	116,292	135,914	סך הכל

תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק

סך תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק ליום 30 בספטמבר 2020 עמד על 344 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-342 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 0.6%.

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו ב-4,384 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,674 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2019, גידול בשיעור של 19.3%.

ביום 10 בפברואר 2020, הנפיקה הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ (להלן - "הבינלאומי הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, בהנפקה ציבורית, אגרות חוב בע.ג. של 800 מיליון ש"ח בתמורה לסך של 814 מיליון ש"ח. תמורת ההנפקה בגין אגרות החוב הופקדה בבנק. הבנק התחייב לקיים את תנאיהן של אגרות החוב שהונפקו.

ביום 23 ביוני 2020, הנפיקה הבינלאומי הנפקות, בהנפקה ציבורית, אגרות חוב בע.ג. של 339 מיליון ש"ח בתמורה לסך של 344 מיליון ש"ח וכתבי התחייבות נדחים, בעלי מנגנון לספיגת הפסדים, בע.ג. של 300 מיליון ש"ח בתמורה לסך של 300 מיליון ש"ח. תמורת ההנפקות בגין אגרות החוב ובגין כתבי ההתחייבות הנדחים הופקדה בבנק. הבנק התחייב לקיים את תנאיהן של אגרות החוב ואת תנאיהם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו.

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ביום 30 בספטמבר 2020 ב-8,944 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-8,568 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2019. לפרטים בדבר התפתחות הרווח הכולל האחר, ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

הלימות ההון

יחסי הון מינימאליים

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% יחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי ששך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. ליחסי הון מינימליים אלו מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור למועד הדיווח. לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים, ביום 31 במרס 2020, הוראת שעה, הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת וכן עדכון להוראה 329 אשר מבטל את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדיוור, שהועמדו בתקופת המשבר וזאת על מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי. דרישות הון אלה היו בתוקף למשך שישה חודשים, עם אפשרות הארכה לשישה חודשים נוספים. ביום 16 בספטמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לפיו הארכה הוראת השעה עד ליום 31 במרס 2021. ולאחר מכן, ככל שרלוונטי, יידרש הבנק להציג מתווה מדורג לצבירה מחודשת של ההון, ככל שנשחק, על פני שנתיים. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים על ידי הפיקוח על הבנקים, לפי נתוני מועד הדיווח הינם 8.30%-I ו-11.80% בהתאמה.

יעדי ההון הפנימיים שנקבעו על ידי הדירקטוריון, בגובה אלה הרגולטוריים, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-8.30% יחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.80%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% יחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

הוראות באזל 3

בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לכך, החל מיום 1 בינואר 2020 עומדת התקרה על 20%.

מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית

- ביום 12 בינואר 2016, הופץ מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. לפי המכתב, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאי המכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התכנית לתקופה של חמש שנים בקו ישר. ביום 16 בדצמבר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר מאריך את תוקף הנחיות אלו, עד ליום 31 בדצמבר 2021.
- ביום 17 בנובמבר 2016, אישר דירקטוריון הבנק את עדכון התכנית האסטרטגית של הקבוצה בהיבט מהלכי התייעלות שעלותה הוערכה בכ-207 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס). ללא ההקלה כאמור, יישום מהלכי התייעלות, נכון ליום 30 בספטמבר 2020, היה מביא לקיטון של כ-0.04% ביחסי הלימות ההון.
 - במהלך שנת 2018, קיבל דירקטוריון הבנק החלטה על ביצוע מהלכי התייעלות נוספים באוצר החייל. ברבעון השלישי של שנת 2018, התקבלה החלטה על מיזוג וביום 1 בינואר 2019 מוזג אוצר החייל עם ולתוך הבנק. החלטות אלו והשלכותיהן הצפויות הינן מעבר לתכנית ההתייעלות המקורית של הקבוצה, משנת 2016. בגין מהלכים אלה ביצעה הקבוצה הפרשה לפיצויים מוגדלים בסך של 82 מיליון ש"ח (53 מיליון נטו לאחר השפעת המס). ללא ההקלה כאמור, יישום מהלכי התייעלות, נכון ליום 30 בספטמבר 2020 היה מביא לקיטון נוסף של 0.05% ביחסי הלימות ההון.

יישום ההוראות

במסגרת הנדבך הראשון, הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכוני האשראי, השוק והסיכונים התפעוליים. במסגרת הנדבך השני, הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. מסמך ה-ICAAP לנתוני 31 במרס 2019 הוגש כנדרש לבנק ישראל והבנק נמצא בתהליך הכנת המסמך לנתוני ה-30 ביוני 2020. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בבנק משמשת בסיס לתהליך הפנימי המבוצע בחברה הבת הבנקאית בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי שלה.

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
8,785	9,106	1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2,345	2,749	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
11,130	11,855	הון רובד 2, לאחר ניכויים
		סך כל ההון הכולל
73,862	76,234	2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
875	657	סיכון אשראי
6,512	6,443	סיכונים שוק
81,249	83,334	סיכון תפעולי
		סך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון
10.81%	10.93%	3. יחס ההון לרכיבי סיכון
13.70%	14.23%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
9.31%	8.30%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.81%	11.80%	יחד הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2020 עמד על 10.93%, בהשוואה ל-10.81% ליום 31 בדצמבר 2019. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2020 עמד על 14.23%, בהשוואה ל-13.70% ליום 31 בדצמבר 2019.

ההון הכולל ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב-11,855 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-11,130 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2019. בסיס ההון הושפע מחד מרווח בסך של 540 מיליון ש"ח, מגידול בסך של 232 מיליון ש"ח במכשירים שהונפקו על ידי הבנק הכשירים להכללה בהון הפיקוחי ומגידול בהפרשה הקבוצתית בסך של 172 מיליון ש"ח. מאידך, גידול זה קוזז בדיבידנד ששולם בסך של 125 מיליון ש"ח, מהפסד כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 20 מיליון ש"ח ומהפסד כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 19 מיליון ש"ח.

נכסי הסיכון ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו ב-83,334 מיליון ש"ח בהשוואה ל-81,249 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019, גידול בסך של 2,085 מיליון ש"ח שנבע מגידול באשראי לציבור ומהשפעת יישום תקן חשבונאות חדש בנושא חכירות אשר יושם החל מיום 1 בינואר 2020. יישום ההוראות החדשות הביא לירידה בשיעור ההון רובד 1 וההון הכולל בשיעור של כ-0.06% וכ-0.08% בהתאמה. זאת, כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שהוכרו במאזן בשיעור של 100%.

יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של חברה בת משמעותית בהתאם להוראות בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל):

בנק מסד בע"מ		
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2020	באחוזים
13.50%	13.98%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.52%	15.10%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס מינוף - הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון עצמי רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (כולל את הבנק). ביום 15 בנובמבר 2020, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), במסגרתה עודכנה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. העדכון מקל את דרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז, כך שעל הבנק לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%), וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מהיקף הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. ההקלה תהיה בתוקף עד ליום 31 במרס 2021, כאשר לאחר מכן ההקלה תחול ל-24 חודשים נוספים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה, או יחס המינוף המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם להוראה, הנמוך מביניהם. יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2020 עומד על 5.39%, בהשוואה ל-5.81% ליום 31 בדצמבר 2019.

מדיניות חלוקת דיבידנד

בהתאם למדיניות חלוקת דיבידנד שאישר דירקטוריון הבנק (כפי שעודכנה ביום 9 ביוני 2015 וביום 14 באוגוסט 2017), הבנק יחלק כדיבידנד בכל שנה עד 50% מהרווח הנקי השנתי של הבנק הראוי לחלוקה, בכפוף לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים הרגולטוריים ומהיעדים שנקבעו ושייקבעו על ידי דירקטוריון הבנק מעת לעת, בכפוף להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה החוקית. יובהר, כי החל משנת 2017, הרווח הנקי השנתי מתייחס לרווח הנקי השנתי של השנה השוטפת.

אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות הדירקטוריון לבחון מעת לעת את המדיניות, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או שינוי שיעור דיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל. מובהר בזאת, כי כל חלוקה של דיבידנד תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין, בצירוף כל הפרטים הנדרשים.

יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף להוראות חוק החברות, למגבלות נוספות כמפורט בבאור 24.א.ב' לדוחות הכספיים לשנת 2019.

להלן פרטים בדבר דיבידנד שחולק על ידי הבנק משנת 2017:

יום ההכרזה	יום התשלום	סך הכל דיבידנד ששולם במיליוני ש"ח	דיבידנד למניה בש"ח
15 במרס 2017	2 באפריל 2017	70	0.70
23 במאי 2017	14 ביוני 2017	70	0.70
14 באוגוסט 2017	31 באוגוסט 2017	70	0.70
14 בנובמבר 2017	3 בדצמבר 2017	100	1.00
5 במרס 2018	21 במרס 2018	95	0.95
28 במאי 2018	5 ביוני 2018	60	0.60
14 באוגוסט 2018	2 בספטמבר 2018	100	1.00
20 בנובמבר 2018	9 בדצמבר 2018	100	1.00
12 במרס 2019	20 במרס 2019	105	1.05
28 במאי 2019	17 ביוני 2019	85	0.85
13 באוגוסט 2019	29 באוגוסט 2019	110	1.10
26 בנובמבר 2019	12 בדצמבר 2019	110	1.10
15 במרס 2020	31 במרס 2020	125	1.25

לאור מכתבה של המפקחת על הבנקים, מיום 29 במרס 2020, לכל הבנקים המסחריים ולהוראת השעה מיום 31 במרס 2020, המתקנת את הוראת ניהול בנקאי תקין 201, בו נכללה בקשה, בין היתר, לבחון מחדש את מדיניות חלוקת דיבידנד על רקע משבר הקורונה ואי הוודאות הנובעת מהתפתחות המשבר, קיים דירקטוריון הבנק ביום 16 באפריל 2020 דיון על מדיניות דיבידנד המפורטת לעיל והחליט, כי הבנק ימנע מלחלק דיבידנד לבעלי מניותיו במהלך תקופת הוראת השעה (שנקבעה במקור לשישה חודשים, עד ליום 30 בספטמבר 2020, עם אפשרות הארכה לשישה חודשים נוספים. ביום 16 בספטמבר הוראת השעה עד ליום 31 במרס 2021). מובהר, כי לא חל שינוי במדיניות חלוקת דיבידנד של הבנק והיא נותרה בעינה. דירקטוריון הבנק ימשיך לדון (ולכל הפחות קודם לאישור הדוחות הכספיים השנתיים) בהמשך יישומה של מדיניות חלוקת דיבידנד של הבנק לאור התפתחויות המשבר והשפעתו על המשק ועל הבנק, ויהיה רשאי לבחון את ההחלטה בעניין יישום חלוקת דיבידנד ולשנותה לפי שיקול דעתו.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בבאור 11א' לדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוח, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרות המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה באור 28 לדוחות הכספיים לשנת 2019.

לפירוט בדבר מגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה, ראה באור 28א' לדוחות הכספיים לשנת 2019.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

א. סך ההכנסות *

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשלושת החודשים שנתיים		לשלושת החודשים שנתיים		
שנת 2020		שנת 2019		ביום 30 בספטמבר		
2019	2020	השינוי	2019	2020		
ב-%		ב-%	במיליוני ש"ח			
9.2	9.9	7.4	95	102		עסקים גדולים
5.9	5.4	(8.2)	61	56		עסקים בינוניים
23.5	22.7	(3.3)	243	235		עסקים קטנים וזעירים
43.4	42.7	(1.6)	448	441		משקי בית
2.6	2.2	(14.8)	27	23		בנקאות פרטית
6.3	5.1	(18.5)	65	53		גופים מוסדיים
9.1	12.0	31.9	94	124		ניהול פיננסי
100.0	100.0	0.1	1,033	1,034		סך הכל

חלק המגזר מסך ההכנסות		לתשעת החודשים שנתיים		לתשעת החודשים שנתיים		
שנת 2020		שנת 2019		ביום 30 בספטמבר		
2019	2020	השינוי	2019	2020		
ב-%		ב-%	במיליוני ש"ח			
9.4	9.7	3.8	291	302		עסקים גדולים
5.9	5.6	(3.8)	182	175		עסקים בינוניים
23.6	23.5	0.7	726	731		עסקים קטנים וזעירים
43.4	43.6	1.2	1,338	1,354		משקי בית
2.6	2.5	(5.0)	80	76		בנקאות פרטית
6.4	6.3	(2.0)	198	194		גופים מוסדיים
8.7	8.8	2.6	267	274		ניהול פיננסי
100.0	100.0	0.8	3,082	3,106		סך הכל

ב. רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		
2019	2020	2019	2020	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
99	66	13	32	עסקים גדולים
60	19	39	11	עסקים בינוניים
135	101	51	25	עסקים קטנים וזעירים
114	114	51	36	משקי בית
21	17	9	4	בנקאות פרטית
36	44	9	7	גופים מוסדיים
178	179	64	86	ניהול פיננסי
643	540	236	201	סך הכל

* כולל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית.

ג. יתרות מאזניות ממוצעות*

חלק המגזר מסך האשראי לציבור		אשראי לציבור			
לתשעת החודשים שנתיימו		לתשעת החודשים שנתיימו			
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר			
2019	2020	השינוי	2019	2020	
ב- %	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח		
19.7	19.7	5.0	16,773	17,616	עסקים גדולים
6.6	6.3	(0.1)	5,628	5,620	עסקים בינוניים
19.4	19.7	6.2	16,576	17,605	עסקים קטנים וזעירים
53.0	52.7	4.3	45,258	47,185	משקי בית
0.1	0.1	(2.0)	49	48	בנקאות פרטית
1.2	1.5	40.1	1,000	1,401	גופים מוסדיים
100.0	100.0	4.9	85,284	89,475	סך הכל

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור		פקדונות הציבור			
לתשעת החודשים שנסיימו		לתשעת החודשים שנסיימו			
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר			
2019	2020	השינוי	2019	2020	
ב-%	ב-%	ב-%	במיליוני ש"ח		
7.6	9.7	43.1	8,618	12,333	עסקים גדולים
4.3	4.3	8.9	4,939	5,379	עסקים בינוניים
16.1	16.6	14.0	18,395	20,978	עסקים קטנים וזעירים
44.6	45.6	13.4	50,884	57,717	משקי בית
6.7	6.7	11.6	7,648	8,534	בנקאות פרטית
20.7	17.1	(8.3)	23,542	21,591	גופים מוסדיים
100.0	100.0	11.0	114,026	126,532	ך הכל

* יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

מגזרים עסקיים - מגזר העסקים הקטנים והזעירים, מגזר העסקים הבינוניים ומגזר העסקים הגדולים

להלן נתונים עיקריים אודות המגזרים העסקיים - עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2019				לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020				
סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	
במיליוני ש"ח								
273	69	41	163	268	79	39	150	הכנסות רבית, נטו
126	26	20	80	125	23	17	85	הכנסות שאינן מרבית
399	95	61	243	393	102	56	235	סך הכנסות
21	43	(33)	11	63	14	13	36	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
217	36	28	153	220	39	24	157	הוצאות תפעוליות ואחרות
103	13	39	51	68	32	11	25	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
38,735	16,343	5,730	16,662	40,431	16,986	5,544	17,901	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
39,581	16,810	5,802	16,969	40,350	16,511	5,509	18,330	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
33,562	9,972	4,821	18,769	38,654	11,247	5,331	22,076	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
34,156	10,254	5,008	18,894	40,257	11,304	5,747	23,206	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2019				לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020				
סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	
במיליוני ש"ח								
824	209	124	491	823	228	120	475	הכנסות רבית, נטו
375	82	58	235	385	74	55	256	הכנסות שאינן מרבית
1,199	291	182	726	1,208	302	175	731	סך הכנסות
41	9	(6)	38	294	102	74	118	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
682	123	88	471	649	113	74	462	הוצאות תפעוליות ואחרות
294	99	60	135	186	66	19	101	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
38,977	16,773	5,628	16,576	40,841	17,616	5,620	17,605	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
39,581	16,810	5,802	16,969	40,350	16,511	5,509	18,330	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
31,952	8,618	4,939	18,395	38,690	12,333	5,379	20,978	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
34,156	10,254	5,008	18,894	40,257	11,304	5,747	23,206	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות של המגזרים העסקיים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-823 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-385 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-375 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.7%, אשר נבע בעיקר מגידול בהכנסות מפעילות שוק ההון, עקב גידול במחזורי המסחר בבורסה ומגידול בהכנסות הפרשי המרה ברבעון הראשון של השנה עקב גידול במחזורי הפעילות והתנודתיות בשערי המטבעות, כתוצאה ממשבר הקורונה.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-294 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-41 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול מוסבר מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנובעת בעיקר מהשלכות משבר הקורונה, אשר בעקבותיו ולאור מצב אי הוודאות שנוצר, עדכן הבנק את ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-649 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-682 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 4.8%, שנבע בעיקר מיירידה בהוצאות השכר, עקב צמצום במצבת העובדים בקבוצה, מקיטון במענקים לעובדים, ומיירידה בהוצאות הסילוק, בגין פרישה מוקדמת של עובדים, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזרים העסקיים הסתכם ב-186 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-294 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 36.7%, המוסבר בעיקר מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי כאמור לעיל.

היתרה הממוצעת של האשראי לציבור הסתכמה ב-40,841 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-38,977 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.8%.

האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב-40,350 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-39,581 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2019, גידול בשיעור של 1.9%.

היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור הסתכמה ב-38,690 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-31,952 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 21.1%.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו ב-40,257 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-34,156 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2019, גידול בשיעור של 17.9%.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית

להלן נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2019			לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020			
משקי בית	בנקאות פרטית	סך הכל	משקי בית	בנקאות פרטית	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
296	5	301	145	18	163	הכנסות רבית, נטו
441	23	464	26	1	27	הכנסות שאינן מרבית
347	16	363	36	4	40	סך הכנסות
47,717	48	47,765	60,929	8,904	69,833	הוצאות בגין הפסדי אשראי
48,727	56	48,783	62,574	9,242	71,816	הוצאות תפעוליות ואחרות
						רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
						יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
						יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
						יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
						יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2019			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020			
משקי בית	בנקאות פרטית	סך הכל	משקי בית	בנקאות פרטית	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
917	20	937	437	56	493	הכנסות רבית, נטו
1,354	76	1,430	117	1	118	הכנסות שאינן מרבית
1,028	49	1,077	114	17	131	סך הכנסות
47,185	48	47,233	57,717	8,534	66,251	הוצאות בגין הפסדי אשראי
48,727	56	48,783	62,574	9,242	71,816	הוצאות תפעוליות ואחרות
						רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
						יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
						יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
						יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
						יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות של מגזר האנשים הפרטיים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, בהשוואה לתקופה המקבילה

אשתקד

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-937 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-958 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.2%, אשר נבע בעיקר מירידה במרווחים הפיננסיים על הפקדונות עקב ירידת רבית בנק ישראל וירידת הרבית הדולרית. קיטון זה קוּזז ברובו בגידול בהכנסות הרבית שנבע מעליה בהיקפי הפעילות ובכלל זה בפעילות בהלוואות לדיוור.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-493 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-460 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.2%, אשר נבע בעיקר מגידול בהכנסות מפעילות שוק ההון עקב גידול במחזורי המסחר בבורסה.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-1,077 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,133 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 4.9%, שנבע בעיקר מירידה בהוצאות השכר, עקב צמצום במצבת העובדים בקבוצה, מקיטון במענקים לעובדים, ומירידה בהוצאות הסילוק, בגין פרישה מוקדמת של עובדים, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-118 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-49 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול מוסבר מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנובעת בעיקר מהשלכות משבר הקורונה, אשר בעקבותיו ולאור מצב אי הוודאות שנוצר, עדכן הבנק את ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במגזר האנשים הפרטיים, הכולל את מגזר משקי הבית והבנקאות הפרטית הסתכם ב-131 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-135 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

היתרה הממוצעת של האשראי לציבור הסתכמה ב-47,233 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-45,307 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.3%.

האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב-48,783 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-47,200 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2019, גידול בשיעור של 3.4%.

היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור הסתכמה ב-66,251 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-58,532 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 13.2%.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו ב-71,816 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-59,232 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2019, גידול בשיעור של 21.2%.

מגזר ניהול פיננסי

סך כל ההכנסות המשויות למגזר זה הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-274 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-267 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי במגזר הניהול הפיננסי הסתכם ב-179 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-178 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מוחזקות עיקריות

בנק מסד בע"מ (להלן - "מסד") - בו מחזיק הבנק 51.0% מהון המניות ומזכויות ההצבעה, הינו בנק מסחרי הפועל באמצעות 23 סניפים ושלוחות. השקעת הבנק במסד ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמה ב-399 מיליון ש"ח.

סך המאזן של מסד ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב-9,989 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-8,694 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2019, גידול בשיעור של 14.9%.

סך כל ההון של מסד ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ב-783 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-726 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2019, גידול בשיעור של 7.9%.

הרווח הנקי של מסד הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-58.6 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-59.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 1.0%.

חלק הבנק ברווחי מסד הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-30.0 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-30.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי (על בסיס שנתי) עמדה על 10.5% בהשוואה ל-11.8% בתקופה המקבילה אשתקד. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עומד על 15.10% בהשוואה ל-14.52% בסוף שנת 2019. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 13.98% בהשוואה ל-13.50% בסוף שנת 2019.

במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-31 בדצמבר 2018 נקבעו על ידי דירקטוריון מסד יעדי ההון המינימליים כדלקמן: יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת משיעור של 10.5%, עד ליום 31 בדצמבר 2021, ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65% עד ליום 31 בדצמבר 2021.

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל") - הבנק מחזיק 28.2% בהון ו-21.0% בזכויות ההצבעה בכאל.

כאל עוסקת בשיווק ובתפעול של הנפקת כרטיסי אשראי וסליקת עסקאות בכרטיסי אשראי של המותג הבינלאומי "ויזה" ו"מסטרקארד", משווקת ומפעילה את מערך כרטיסי האשראי של "דיינרס" באופן בלעדי בישראל וכן סולקת כרטיסים ממותג "ישראכרט".

השקעת הבנק בכאל ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמה ב-629 מיליון ש"ח.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עמד על 14.7%, בהשוואה ל-14.0% בסוף שנת 2019.

חלק הבנק ברווחי כאל, לפני השפעת המס, הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-27.0 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-44.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 39.3%.

הקיטון ברווח מוסבר בעיקר מגידול בהפרשה להפסדי אשראי, בכדי לשקף את הגידול בהפסדי האשראי המוערכים לתקופה בגין לווים שנפגעו מהמשבר אולם טרם זוהו, מירידה בהיקף מחזורי העסקאות בחו"ל ובישראל וכן מעלויות בגין תכנית פרישה מרצון חד פעמית. מנגד, הרווח הושפע מהכנסה חד פעמית בסך של 49 מיליון ש"ח, נטו לאחר השפעת המס, בשל מכירת מניות ויזה אינק.

ראה באור 9 באשר לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות כנגד כאל ולשומות שהוציא מנהל מס ערך מוסף לכאל.

סקירת הסיכונים

37	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
39	סיכון אשראי
56	סיכון שוק
60	סיכון נדלונת
61	סיכונים אחרים

סקירת הסיכונים

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוחות הכספיים לשנת 2019. על כן, יש לקרוא את הפרק יחד עם פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2019. מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

- א. פעילותה של הקבוצה מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכוני שוק, כאשר העיקרי בהם הינו סיכון הרבית, סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע, סיכוני ציות והלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי וסיכון מוניטין.
- כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הקבוצה מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. תפיסת הסיכון הכוללת של הקבוצה עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון, כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחילת והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על פי אמות מידה מקובלות.
- ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בקבוצה באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות הבקרה הבלתי תלויות בחטיבות לניהול סיכונים והחשבונאי הראשי ומערך הייעוץ המשפטי וקו ההגנה השלישי שמקיימים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.
- ה. מנהל הסיכונים הראשי, ר"ח אלי כהן, חבר הנהלה ונושא באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו.
- ו. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:
 - ר"ח אלי כהן, מכהן כראש החטיבה לניהול סיכונים ומנהל הסיכונים הראשי (CRO), כמנהל הסיכונים התפעוליים, כממונה על האכיפה הפנימית בניירות ערך וכמנהל ההמשכיות העסקית (בנוסף, מנהל הגנת הסייבר כפוף אליו מקצועית).
 - סיכון האסטרטגיה והסיכונים הפיננסיים מנוהלים על ידי ר"ח בנצי אדירי, ראש חטיבת משאבים.
 - סיכוני האשראי מנוהלים על ידי ר"ח אילן בצרי, ראש החטיבה העסקית.
 - סיכוני הציות מנוהלים על ידי מר אמיר בירנבוים, אשר במסגרת תפקידו כקצין הציות הראשי, מנהל את סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור וסיכונים חוצי גבולות, מנהל את יחידת האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך וממונה על האכיפה הפנימית בדיני התחרות הכלכלית. כמו כן, הוא מכהן כ-Responsible officer הממונה על יישום הוראות ה-FATCA, ה-CRS והסכם ה-QI.
 - סיכוני ה-ID מנוהלים על ידי מר רון גריסר, מנכ"ל מתף - מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ.
 - סיכוני הסייבר מנוהלים על ידי מר יהושע פלג, מנהל הגנת הסייבר ואבטחת מידע.
 - הסיכונים המשפטיים מנוהלים על ידי עו"ד חביבה דהן, מנהלת מערך הייעוץ המשפטי.
 - סיכון המוניטין מנוהל על ידי ר"ח נחמן ניצן, ראש חטיבת החשבונאי הראשי.
 - לעניין שינויים הצפויים בהנהלת הבנק ראה "מינויים ופרישות" בפרק ממשל תאגדי.
- ז. סיכונים נוספים כדוגמת סיכוני רגולציה וחקיקה מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל ועל ידי חברי הנהלה וראשי המערכים בתחומים הנתונים לאחריותם.
- ח. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בת בקבוצה שלה פעילות עסקית בנפרד, על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון החברה הבת המתבססת על מדיניות הקבוצה, ועל בסיס מתודולוגיית ניהול סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת. בחברה הבת הבנקאית מכהן מנהל סיכונים ראשי שכפוף למנכ"ל החברה הבת ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.
- ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי החטיבה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.

י. במסגרת מסמך הסיכונים מוצגים כלל הסיכונים, שאליהם חשופה קבוצת הבנק במסגרת פעולותיה, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

במסמך מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בקבוצה ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול החטיבה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שננקטו על ידי החטיבה ברבעון הרלוונטי.

יא. הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית, במסגרתו נבחנת התממשות כלל הסיכונים המהותיים והשפעתם על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון. תרחישי הקיצון הינם צופי פני עתיד ומשמשים ככלי נוסף לניהול הסיכונים ולאינדיקציה באשר להון שיידרש לספיגת הפסדים במקרה של זעזועים גדולים. חשיבות תרחישי הקיצון באה לידי ביטוי גם בתהליכי תכנון ההון.

הבנק ממשיך בעדכון תשתית תרחישי קיצון, המבטאת גם את השפעות המשבר, זאת בהמשך לתרחישים שנבנו על ידי הבנק ולדרישת בנק ישראל. יחסי ההון בכל התרחישים הינם מעל המגבלות הרלוונטיות. בסוף חודש אוקטובר, הועבר לבנקים תרחיש פיקוחי אחיד מעודכן, לביצוע עד תחילת חודש דצמבר 2020.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים ראה התייחסות במסגרת תיאור הסיכונים העיקריים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2019.

למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים - ראה בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו הסיכון שלווה או צד נגדי, של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק על פי הסכם האשראי. במסגרת יישום הוראות באזל מיישמת הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים אשראי. במסגרת נדבך 2 מאותגרת הקצאת ההון של הנדבך הראשון ובמידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכונים אשראי.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

לנוכח המשך ההתמודדות עם משבר נגיף הקורונה וכחלק מהמתווה שהציג בנק ישראל, ממשיך הבנק לתמוך בצרכי הלקוחות בתקופה זו ומאפשר, בין היתר, דחיית תשלומי הלוואות ללקוחות וכן מעניק הלוואות במסגרת הקרנות השונות המובטחות בחלקן בערבות מדינה. כמו כן, הבנק הניח הרעה בנתוני המשק, נוכח אי הוודאות השוררת בנוגע להשלכות אירוע הקורונה והגדיל את ההתאמות האיכותיות המתקבלות במודל הכמותי, המשמש לחישוב ההפרשה הקבוצתית, בשיעורים ניכרים. במהלך הרבעון השלישי של השנה, בוצע תהליך של הערכה מחדש של הסיווג ושל דירוג האשראי של הלווים. הסיווגים הותאמו בהתאם למצב הכספי של הלווה, יכולת ההחזר שלו, ביטחונות ועוד. לפרטים בדבר ההפרשה הקבוצתית, ראה פרק מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים.

חשיפות משמעותיות לקבוצות לוויים

ליום 30 בספטמבר 2020, אין קבוצת לוויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות ההון.

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים, ומתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לפעול לייצוב לוויים שלא עומדים או עשויים לא לעמוד במחויבויות התשלום החוזיות שלהם עקב נגיף הקורונה, פרסם בנק ישראל חוזרים ובהם דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו שינויים בתנאים. בהתאם לחוזרים נקבע, בין היתר, כי שינויים בתנאי הלוואות וביניהם דחייה במועדי תשלום, ויתורים על רבית פיגורים והארכות של תקופות לפרעון לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש. בנק ישראל מעודד את הבנקים לבצע שינויים זהירים בתנאי הלוואות, אשר מבוססים על הבנת סיכון האשראי של הלווה, ואשר עקביים עם חוקים, תקנות והוראות רלוונטיות ויכולים לסייע לפרעון החוב.

לפרטים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ראה באור ג.1(2) בתמצית הדוחות הכספיים.

מידע נוסף על חובות שישונו תנאיהם במסגרת ההתמודדות עם אירועי נגיף הקורונה, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי:

30 בספטמבר 2020												
חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים, נכון למועד הדיווח ⁽¹⁾			פירוט נוסף של יתרת החוב הרשומה של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים					פירוט נוסף של חובות שנמצאים בדחיית תשלומים, לפי משך תקופת הדחייה				
חובות לא בעייתיים			חובות לא בעייתיים					חובות לא בעייתיים				
יתרת חוב רשומה	מספר הלוואות	סכום התשלומים שנדחו	חובות בעייתיים	חובות ביצוע בישראל	חובות ביצוע בישראל	חובות ביצוע בישראל	חובות ביצוע בישראל	סך הכל חובות לא בעייתיים	של יותר מ-3 חודשים	של יותר מ-6 חודשים	יתרת חוב רשומה	מזה: בפיגור של 30 ימים או יותר
145	6	11	4	25	-	116	141	116	116	23	43	-
31	12	4	3	5	-	23	28	23	14	14	90	-
501	1,258	36	75	59	-	367	426	367	236	102	1,079	34
1,970	2,629	76	100	235	1	1,634	1,870	1,634	1,180	589	3,350	39
211	3,352	17	53	19	-	139	158	139	94	46	291	4
2,858	7,257	144	235 ⁽²⁾	343	1	2,279	2,623	2,279	1,640	774	4,853	77
6,880	14,951	235										
3,889	10,047	86										

(1) מזה: דחיות שניתנו שאינן במסגרת תכנית רוחבית בסך 245 מיליון ש"ח.

(2) מזה: סווגו כחובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית בסך 13 מיליון ש"ח.

(3) תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת של דחיות שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואינה כוללת דחייה אחרת אשר לה הלווה זכאי לפי כל דין.

30 באוקטובר 2020			חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים, נכון למועד הדיווח	
סכום התשלומים שנדחו	מספר הלוואות	יתרת חוב רשומה		
		במיליוני ש"ח		
9	7	151	פעילות לווים בישראל	
7	7	20	עסקים גדולים	
50	1,612	568	עסקים בינוניים	
65	2,096	1,577	עסקים קטנים	
28	4,346	274	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
159	8,068	2,590	אנשים פרטיים - אחר	
			סך הכל	

מאז פרוץ משבר הקורונה, הבנק מאמץ את ההקלות הרגולטוריות שניתנו על ידי בנק ישראל ומאפשר ללקוחותיו לדחות החזר תשלומים של הלוואות לפרק זמן של 3 עד 9 חודשים. עיקר הבקשות נתקבלו בתחילת המשבר, בחודשים מרס-אפריל ובעיקר בהלוואות לדיור. בחודש ספטמבר, הודיע בנק ישראל על הרחבה נוספת של המתווה בו ביקש כי הבנקים יאפשרו דחייה נוספת עד סוף השנה (בקשות לדחייה ניתן להגיש עד ליום 31 בדצמבר 2020). עם תום תקופת ההקפאה הראשונה, ביום 30 ביוני 2020, חלה ירידה משמעותית, הן בהיקף תיק המשכנתאות המוקפא והן בהלוואות שאינן לדיור המוקפאות.

לצד זאת, הבנק עוקב באופן שוטף אחר הגביה בפועל וצרכי הלקוחות ומאפשר דחייה נוספת של תשלומי ההלוואות, בהתאם למתווה. בנוסף, הבנק אפשר גם ללקוחות עסקיים, אשר היו מעוניינים, לדחות את תשלומי ההלוואות. עיקר הבקשות התקבלו בתחילת המשבר. במקביל, הבנק מעמיד ללקוחותיו העסקיים הלוואות במסגרת הקרן בערבות המדינה, המאפשרות להם להתמודד עם התמשכות המשבר והשלכותיו.

אשראי שניתן בערבות מדינה במסגרת ההתמודדות עם משבר הקורונה

30 בספטמבר 2020		פעילות לווים בישראל	
במיליוני ש"ח		עסקים קטנים וזעירים	
1,178		עסקים בינוניים	
342		עסקים גדולים	
65		סך הכל	
1,585			

עם פרוץ המשבר, הבנק חתם על הסכם עם החשב הכללי יחד עם בנקים נוספים במערכת הבנקאית ואחרים, להעמדת הלוואות בערבות מדינה שמטרתן לסייע לעסקים בישראל להתמודד עם קשיי תזרים שנוצרו כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה, ולצורך כך הוקמו קרנות ייעודיות בשם "הקרן לעסקים קטנים ובינוניים לנפגעי קורונה" ו"הקרן לעסקים גדולים להתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה".

על פי ההסכמים ניתן להעמיד הלוואות ללווים העומדים בכל התנאים הבאים:

- הלווה הינו עסק המאוגד בישראל.

- הלווה פנה בבקשה לקבלת הלוואה, כדי להתמודד עם הצרכים התזרימיים של העסק הנובעים מהתפשטות נגיף הקורונה.

ההלוואות ניתנו בערבות המדינה. שיעור ערבות המדינה הינו בין 75% לבין 85% מהלוואה בודדת ובין 12% לבין 15% מהסך הכולל של כל ההלוואות, כשיעור הביטחונות המקסימלי מהלווה לא יעלה על 5%.

בחודש יולי, אושרה בוועדת הכספים מסגרת הלוואות, במסלול חדש - סיוע לעסקים קטנים ובינוניים שנקלעו לקשיים תזרימיים ומוגדרים בסיכון גבוה. שיעור הערבות מהלוואה בודדת יכול להגיע ל-95% (ו-60% מהסך הכולל). עסקים הרלבנטיים לקרן הם אלו שנרשמה בהם ירידה בשיעור של כ-40% ומעלה במחזור המכירות שלהם באחד מהחודשים אפריל-ספטמבר, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, הכולל רכיבים חוץ מאזניים ליום 30 בספטמבר 2020, הסתכם ב-2,339 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,859 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 25.8%.

יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל בגין הציבור בקבוצה ליום 30 בספטמבר 2020, עמד על 1.8%, בהשוואה ל-1.5% בסוף שנת 2019. 20.9% מסיכון האשראי הבעייתי בקבוצה משוייכים לענף התעשייה, 13.8% לענף הנדל"ן, 8.9% לענף המסחר ו-28.3% לענף הלקוחות הפרטיים, לרבות הלוואות לדיור. יחס סיכון האשראי הבעייתי המאזני לסך האשראי לציבור עומד על 2.3%, בהשוואה ל-1.9% בסוף שנת 2019.

למידע נוסף בדבר איכות האשראי ראה באור ב.12.1 (1) לדוחות הכספיים.

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

30 בספטמבר 2019				30 בספטמבר 2020				
סך הכל	פרטי	לדיוור	מסחרי	סך הכל	פרטי	לדיוור	מסחרי	
במיליוני ש"ח								
								סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי: ⁽¹⁾
85,837	20,440	24,659	40,738	88,070	20,342	26,877	40,851	סיכון אשראי מאזני
30,658	12,069	1,689	16,900	33,840	13,213	2,524	18,103	סיכון אשראי חוץ מאזני
116,495	32,509	26,348	57,638	121,910	33,555	29,401	58,954	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
								סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:
2,983	967	325	1,691	2,500	540	273	1,687	לא בעייתי
1,649	345	214	1,090	2,076	329	320	1,427	סך הכל בעייתי: ⁽²⁾
844	163	207	474	1,169	113	314	742	- השגחה מיוחדת ⁽³⁾
146	70	-	76	116	58	-	58	- נחות
659	112	7	540	791	158	6	627	- פגום
4,632	1,312	539	2,781	4,576	869	593	3,114	סך הכל סיכון אשראי מאזני
689	158	-	531	638	87	4	547	סיכון אשראי חוץ מאזני
5,321	1,470	539	3,312	5,214	956	597	3,661	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
250	24	190	36	270	17	203	50	מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר
121,816	33,979	26,887	60,950	127,124	34,511	29,998	62,615	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
								נכסים שאינם מבצעים
596	84	7	505	675	125	6	544	חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית

31 בדצמבר 2019								
סך הכל	פרטי	לדיוור	מסחרי	סך הכל	פרטי	לדיוור	מסחרי	
במיליוני ש"ח								
								סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי: ⁽¹⁾
86,853	20,411	25,037	41,405					סיכון אשראי מאזני
31,970	12,277	2,217	17,476					סיכון אשראי חוץ מאזני
118,823	32,688	27,254	58,881					סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
								סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:
2,593	942	321	1,330					לא בעייתי
1,655	318	225	1,112					סך הכל בעייתי: ⁽²⁾
790	99	215	476					- השגחה מיוחדת ⁽³⁾
152	73	-	79					- נחות
713	146	10	557					- פגום
4,248	1,260	546	2,442					סך הכל סיכון אשראי מאזני
616	127	3	486					סיכון אשראי חוץ מאזני
4,864	1,387	549	2,928					סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
249	26	186	37					מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר
123,687	34,075	27,803	61,809					סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
								נכסים שאינם מבצעים
650	117	10	523					חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2019			לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020			
מסחרי	פרטי	סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
411	118	529	592	172	764	יתרת חובות פגומים לתחילת התקופה
176	11	187	21	12	33	חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך התקופה
-	-	-	(1)	(1)	(2)	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(42)	(1)	(43)	(8)	(7)	(15)	חובות פגומים שנמחקו
(10)	(9)	(19)	(39)	(12)	(51)	חובות פגומים שנפרעו
535	119	654	565	164	729	יתרת חובות פגומים לסוף התקופה
מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש						
154	94	248	158	117	275	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת התקופה
17	17	34	22	14	36	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
(11)	(1)	(12)	(5)	(7)	(12)	חובות בארגון מחדש שנמחקו
(20)	(11)	(31)	(28)	(7)	(35)	חובות בארגון מחדש שנפרעו
140	99	239	147	117	264	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות פגומים						
133	26	159	186	40	226	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילה התקופה
50	4	54	8	3	11	גידול בהפרשות
(28)	(3)	(31)	(18)	(4)	(22)	גביות ומחיקות
155	27	182	176	39	215	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה

לשנה שנתייה ביום 31 בדצמבר 2019			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2019			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020			
מסחרי	פרטי	סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
367	100	467	367	100	467	553	156	709	יתרת חובות פגומים לתחילת השנה
369	104	473	352	54	406	176	60	236	חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך התקופה
(3)	-	(3)	(4)	-	(4)	(1)	(1)	(2)	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(77)	(14)	(91)	(81)	(9)	(90)	(61)	(18)	(79)	חובות פגומים שנמחקו
(103)	(34)	(137)	(99)	(26)	(125)	(102)	(33)	(135)	חובות פגומים שנפרעו
553	156	709	535	119	654	565	164	729	יתרת חובות פגומים לסוף התקופה
מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש									
150	83	233	150	83	233	140	108	248	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה
85	71	156	58	50	108	86	48	134	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
(39)	(14)	(53)	(21)	(9)	(30)	(24)	(17)	(41)	חובות בארגון מחדש שנמחקו
(56)	(32)	(88)	(47)	(25)	(72)	(55)	(22)	(77)	חובות בארגון מחדש שנפרעו
140	108	248	140	99	239	147	117	264	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות פגומים									
121	23	144	121	23	144	169	35	204	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילה השנה
146	27	173	108	16	124	85	20	105	גידול בהפרשות
(98)	(15)	(113)	(74)	(12)	(86)	(78)	(16)	(94)	גביות ומחיקות
169	35	204	155	27	182	176	39	215	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה

מדדי סיכון

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשנת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		
2019	2019	2020	
1.08%	1.02%	1.10%	שיעור חובות פגומים או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור מזה:
0.80%	0.74%	0.80%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
0.28%	0.28%	0.30%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.50%	1.53%	1.84%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון האשראי הכולל בגין הציבור
0.16%	0.14%	0.62%	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
0.10%	0.09%	0.15%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
1.05%	1.03%	1.35%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
131.2%	138.8%	168.0%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום
97.1%	100.4%	122.6%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור בפיגור של 90 יום או יותר
8.9%	8.3%	10.8%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור*

* על בסיס שנתי.

מידע נוסף על סיכוני אשראי

הבנק ממשיך לפעול לעדכון מוקדי הסיכון בתיק האשראי ולנטר את הלקוחות, אשר עלולים להיות מושפעים מהתמשכות המשבר. הבנק נוקט באמצעים למזעור סיכוני האשראי.

מניתוח האשראי לפי מגזרי פעילות וענפי משק, ניתן לראות כי הענפים שזוהו ככאלה שעשויים להיפגע משמעותית מהמשבר הינם שירותים עסקיים (הכוללים, בין היתר, סוכנויות נסיעות), בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל ומסחר. משקי הבית עלולים להיפגע אף הם מהמשבר, בעיקר לאור הגידול החד בשיעור מבקשי התעסוקה ואי הוודאות הכלכלית והתעסוקתית.

כ-79% מיתרת סיכון האשראי לאנשים פרטיים הינו מבעלי הכנסה חודשית מעל 10 אלפי ש"ח. עם תום תקופת ההקפאה הראשונה, ביום 30 ביוני 2020, חלה ירידה משמעותית בהיקף האשראי המוקפא. נכון ליום 30 בספטמבר 2020, שיעור החובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים מהווה כ-3% מסך האשראי לציבור ושיעור יתרת ההלוואות לדיור שבגין בוצע דחיית תשלומים מהווה כ-7% מיתרת ההלוואות לדיור. לצד זאת, הבנק עוקב באופן שוטף אחר הגביה בפועל וצרכי הלקוחות ומאפשר דחיה נוספת של תשלומי ההלוואות, בהתאם להקלות הרגולטוריות ומצב הלווה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2020						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
סיכון אשראי ⁽¹⁾ כולל	מזה: דירוג ביצוע ⁽³⁾ אשראי	מזה: סיכון אשראי ⁽⁴⁾ בעייתי	מזה: סיכון אשראי פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחר						
תעשייה	10,676	9,948	489	179	84	247
בינו ונדל"ן - בינו ⁽⁵⁾	10,238	9,907	136	37	20	84
בינו ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	6,391	6,001	178	118	13	37
מסחר	7,633	6,860	208	75	38	172
שירותים פיננסיים	13,970	13,924	12	7	5	28
ענפים אחרים	12,814	11,429	647	339	134	249
סך הכל מסחרי ⁽⁶⁾	61,722	58,069	1,670	755	294	817
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור	29,998	29,401	320	6	38	161
אנשים פרטיים - אחר	34,511	33,555	341	160	80	323
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	126,231	121,025	2,331	921	412	1,301
בנקים בישראל וממשלת ישראל	11,739	11,739	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	137,970	132,764	2,331	921	412	1,301
פעילות לווים בחו"ל						
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	893	885	8	8	1	1
בנקים וממשלות בחו"ל	3,620	3,620	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	4,513	4,505	8	8	1	1
סך הכל	142,483	137,269	2,339	929	413	1,302

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר), אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך של 94,169 מיליון ש"ח, 11,929 מיליון ש"ח, 14 מיליון ש"ח, 1,438 מיליון ש"ח ו-34,933 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 104 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 99 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (6) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדירור בסך של 3,135 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)
(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2019						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
יִתְרַת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
167	(12)	(23)	174	375	9,141	9,944
69	(6)	(13)	56	103	9,137	9,746
21	(1)	(1)	69	80	5,678	5,932
175	40	55	103	289	7,382	7,902
26	(4)	(3)	2	18	13,611	13,666
114	18	51	238	418	11,393	12,455
572	35	66	642	1,283	56,342	59,645
120	1	2	7	213	26,348	26,887
275	43	47	113	361	32,509	33,979
967	79	115	762	1,857	115,199	120,511
-	-	-	-	-	7,514	7,514
967	79	115	762	1,857	122,713	128,025
פעילות לווים בחו"ל						
1	(23)	(23)	8	8	1,296	1,305
-	-	-	-	-	4,092	4,092
1	(23)	(23)	8	8	5,388	5,397
968	56	92	770	1,865	128,101	133,422

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר), אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך של 90,408 מיליון ש"ח, 10,143 מיליון ש"ח, 126 מיליון ש"ח, 1,078 מיליון ש"ח ו-31,667 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 252 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 96 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיר ששועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (6) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיר בסך של 2,806 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2019						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
191	(8)	(8)	197	402	9,227	9,959
71	(19)	(24)	61	97	9,838	10,266
22	(3)	(3)	71	84	5,905	6,143
159	49	62	92	259	7,366	7,837
21	(4)	(7)	3	12	13,903	13,936
126	25	69	247	441	11,324	12,342
590	40	89	671	1,295	57,563	60,483
121	1	3	10	228	27,254	27,803
275	65	69	148	328	32,688	34,075
986	106	161	829	1,851	117,505	122,361
-	-	-	-	-	8,643	8,643
986	106	161	829	1,851	126,148	131,004
פעילות לווים בחו"ל						
1	(23)	(23)	8	8	1,318	1,326
-	-	-	-	-	4,419	4,419
1	(23)	(23)	8	8	5,737	5,745
987	83	138	837	1,859	131,885	136,749

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך של 92,002 מיליון ש"ח, 10,656 מיליון ש"ח, 9 מיליון ש"ח, 1,091 מיליון ש"ח ו-32,991 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 233 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 91 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (6) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך של 2,718 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

ניהול סיכונים אשראי צד נגדי

חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים

רוב חשיפת האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינה כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפה הינה כלפי המערכת הבנקאית במערב אירופה ובצפון אמריקה. החשיפה למוסדות פיננסיים אחרים זניחה.

חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

31 בדצמבר 2019			30 בספטמבר 2020			דירוג אשראי חיצוני ⁽⁵⁾
סיכון אשראי כולל	סיכון מאזני חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל	סיכון מאזני חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
530	2	528	97	2	95	AAA עד AA-
1,450	47	1,403	2,771	35	2,736	A+ עד A-
92	16	76	91	9	82	BBB+ עד BBB-
41	-	41	32	-	32	BB+ עד B-
2,113	65	2,048	2,991	46	2,945	סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, הבנק עשה שימוש בדירוגים שנקבעו לצורך יישום הגישה הסטנדרטית של באזל. הבנק משתמש בדירוג של סוכנות S&P לדירוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפת אשראי. כאשר אין דירוג מסוכנות S&P משתמש הבנק בדירוג מסוכנויות אחרות.

הערות כלליות:

- א. חשיפות האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשה בגין הפסדי אשראי.
- ב. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים.
- ג. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה באור 10 לדוחות הכספיים. סיכון האשראי החוץ מאזני בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שבוצעו עם מוסדות פיננסיים זרים, כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, הסתכם ליום 30 בספטמבר 2020 ב-321 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 304 מיליון ש"ח).

מאז תחילת משבר הקורונה, חל גידול בחשיפות האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים, וזאת בעיקר עקב הגידול במחזורי הפעילות בניירות ערך של לקוחות הבנק וכפועל יוצא, גידול בדרישת הבטחונות המגובים בפקדונות לקוחות. מרבית החשיפה של הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים שהינם בעלי איתנות פיננסית גבוהה, אשר מרביתם בקבוצת דירוג השקעה A- ומעלה. במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה, לא בוצעה הורדת דירוג משמעותית בדירוג האשראי של מוסדות פיננסיים אלו.

ברבעון השלישי של השנה, המשיכו להצטמצם מרווחי האשראי של מרבית המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם יש לבנק חשיפות אשראי מהותיות, בהשוואה למחצית הראשונה של השנה, אך הם עדיין גבוהים בהשוואה לסוף שנת 2019.

מרווחי האשראי גדלו מרמה של 0.3%-0.55% טרם המשבר, לרמה של 0.5%-1.5% בשיא המשבר. במהלך הרבעון השלישי של השנה, המשיכה מגמת שיפור במרווחי האשראי שהחלה ברבעון השני וליום 30 בספטמבר 2020, הצטמצמו המרווחים לרמות של 0.4%-0.7%.

התיאבון לסיכון המידתי שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים אשר מרביתה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים.

עיקר חשיפת האשראי הנוכחית של הקבוצה (96%) מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצות הדירוג AAA עד AA- כאשר 3% מסך החשיפה מדורג בטווח שבין AAA עד AA-.

סיכון האשראי המאזני של הקבוצה למוסדות פיננסיים זרים כולל השקעה של כ-149 מיליון ש"ח באגרות חוב במט"ח. תיק אגרות החוב, הכלול בחשיפה למוסדות פיננסיים זרים, מפוזר וכולל בדירוג השקעה (Investment Grade) מזה כ-72% מדורגות בדירוג A- ומעלה. משך החיים הממוצע של התיק עומד על כ-3 שנים.

בנוסף, כולל סיכון האשראי המאזני פקדונות שהופקדו בבנקים זרים בהיקף של כ-2.3 מיליארד ש"ח, בעיקר לתקופה קצרה של יום עד שבוע.

ליום 30 בספטמבר 2020, אין מדינה בה קיימת לקבוצת הבנק חשיפת אשראי העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, שהסתכם ב-1,778 מיליון ש"ח (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בדבר רכיבי ההון).

חשיפה למדינות זרות

החשיפה המאזנית למדינות זרות כוללת פקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים. החשיפה החוץ מאזנית כוללת ערבויות, סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומסגרות לא מנוצלות.

חשיפות עיקריות למדינות זרות* ⁽¹⁾ (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2020			
חשיפה			
מאזנית ⁽²⁾	חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	סך הכל	
2,593	54	2,647	ארצות הברית
2,372	425	2,797	מדינות אחרות
4,965	479	5,444	סך כל החשיפות למדינות זרות
14	4	18	מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS (פורטוגל, איטליה, יוון וספרד)
188	43	231	מזה: סך החשיפות למדינות LDC
5	2	7	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות

31 בדצמבר 2019			
חשיפה			
מאזנית ⁽²⁾	חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	סך הכל	
3,601	68	3,669	ארצות הברית
2,711	408	3,119	מדינות אחרות
6,312	476	6,788	סך כל החשיפות למדינות זרות
18	4	22	מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS (פורטוגל, איטליה, יוון וספרד)
140	47	187	מזה: סך החשיפות למדינות LDC
4	2	6	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות

* כולל מדינות שהחשיפה אליהן עולה על 1% מסך הנכסים של הבנק על בסיס מאוחד או על 20% מההון לפי הנמוך.

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

סיכונים בתיק הלוואות לדירור

מדיניות האשראי של הקבוצה בתחום המשכנתאות

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית המאושרת על ידי דירקטוריון הבנק ונבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ, שינויים בגולציה וכיו"ב. כחלק ממדיניות זו, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התפתחויות בתיק המשכנתאות ונוקט במגוון אמצעים לשם ניהול הסיכונים בו. הסיכונים נבחנים בהתאם למדיניות שנקבעה לגבי תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות, הן ברמת העסקה הבודדת והן ברמה של כלל תיק המשכנתאות של הקבוצה. הבנק מנהל את הסיכונים, בין השאר, על-ידי השתת מגבלות בפרמטרים שונים, כגון שיעור המימון (LTV), שיעור ההחזר מההכנסה, שיעור הלוואות ברבית משתנה, שיעור הלוואות הניתנות לתקופות ארוכות (מעל 25 שנה) ועוד. בעת מתן משכנתא, הבנק בוחן את ההסתברות לכשל על-ידי שימוש במודל סטטיסטי וגם בוחן את יכולת ההחזר של הלקוח בתרחישים אפשריים של שינויי רבית. הבנק נוקט משנה זהירות בנכסים בהם המצב הרישומי מורכב, תוך מתן משקל יתר לטיב הלקוח ולשיעור המימון. הבנק מבצע בקרה חודשית אחר התפתחות מאפייני הסיכון בתיק המשכנתאות, בהתאם למגבלות על פי פרמטרים במדיניות האשראי. בנוסף נעשה מעקב אחר השתנות היקף החוב הבעייתי בתיק המשכנתאות ואחר שיעור הפיגורים בו והשוואת הנתונים לאלו של כלל המערכת הבנקאית.

היקף הלוואות לדירור

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר			
שינוי	2019	2020	
ב- %	במיליוני ש"ח		
			ביצועי אשראי לדירור
29.9	3,222	4,185	הלוואות מכספי הבנק
17.6	17	20	הלוואות מכספי האוצר
37.5	8	11	מענקים מכספי האוצר
29.8	3,247	4,216	סך הכל הלוואות חדשות
105.4	280	575	הלוואות שמוחזרו מכספי הבנק
35.8	3,527	4,791	סך הכל ביצועים

ליום 30 בספטמבר			
שינוי	2019	2020	
ב- %	במיליוני ש"ח		
			יתרת האשראי לדירור, נטו
8.2	25,327	27,410	הלוואות מכספי הבנק
(12.6)	333	291	הלוואות מכספי האוצר*
41.4	29	41	מענקים מכספי האוצר*
8.0	25,689	27,742	סך הכל יתרה

* סכום זה אינו נכלל ביתרות המאזניות.

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדירור הינו שיעור המימון (Loan To Value), המחושב על פי הוראת הפיקוח על הבנקים מספר 876 - דוח על הלוואות לדירור והינו היחס בין סכום האשראי לבין שווי הנכסים המשמשים לביטחון במועד אישור הלוואה. יצוין כי עליית שווי נכס כשלעצמה אינה מהווה אירוע לחישוב מחדש של LTV ואילו בעת מתן אשראי נוסף בביטחון אותו נכס ניתן לחשב LTV, בהתייחס לשמאות עדכנית.

תיק הלוואות לדירור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2020 כולל כ-71% אשראי שניתן עם שיעור מימון עד 60%, בהשוואה לכ-70% ב-30 בספטמבר 2019.

כ-97% מסך האשראי ניתן בשיעור מימון של עד 75%, בהשוואה לכ-94% ב-30 בספטמבר 2019.

ביצועי הלוואות לדירור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 כוללים כ-68% אשראי שניתן עם שיעור מימון של עד 60%, בהשוואה לכ-72% בתקופה המקבילה אשתקד. כל הביצועים ניתנו בשיעור מימון של עד 75%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. בחישוב היחס לא נכללו הלוואות ללא ביטחון נכס.

שיעור החזר מהכנסה

פרמטר מרכזי נוסף המשמש את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור החזר מהכנסת הלווה. יחס זה מאפשר לבנק להעריך את יכולתו של לווה לעמוד בהחזרי ההלוואה השוטפים כסדרם מתוך הכנסתו הקבועה כפי שהיתה במועד מתן ההלוואה. תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2020 כולל כ-89% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה לכ-88% ב-30 בספטמבר 2019. כ-98% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בהשוואה לכ-97% ב-30 בספטמבר 2019. ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 כוללים כ-93% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה לכ-92% בתקופה המקבילה אשתקד. כל האשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. בחישוב היחס לא נכללו הלוואות בולט ובלון.

הלוואות ברבית משתנה

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2020 כולל שיעור של 60% אשראי שניתן ברבית משתנה ומסתכם לסך של 16,616 מיליון ש"ח. ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 כוללים סך של 1,407 מיליון ש"ח ברבית משתנה עד חמש שנים, המהווים 34% מסך הביצועים וסך של 887 מיליון ש"ח ברבית משתנה כל חמש שנים ומעלה, המהווים 21% מסך הביצועים.

הלוואות ארוכות טווח

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2020 כולל כ-83% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 25 שנה ומסתכם לסך של 22,812 מיליון ש"ח. ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 כוללים כ-71% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 25 שנה ומסתכמים לסך של 2,961 מיליון ש"ח.

להלן נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדיור בבנק לפי מגזרי הצמדה (ללא אשראי מכספי אוצר ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי):

למטרת מגזרים											
מגזר לא צמוד			מגזר צמוד מדד			מגזר צמוד מט"ח			בבית דירת מגורים		
רביית קבועה	רביית משתנה	שיעור	רביית קבועה	רביית משתנה	שיעור	רביית משתנה	רביית קבועה	שיעור	סך הכל	סך הכל	סך הכל
יתרה	יתרה	ב-מיליון ש"ח	יתרה	יתרה	ב-מיליון ש"ח	יתרה	יתרה	ב-מיליון ש"ח	יתרה	יתרה	יתרה
ב-מיליון ש"ח	ב-מיליון ש"ח	ב-מיליון ש"ח	ב-מיליון ש"ח	ב-מיליון ש"ח	ב-מיליון ש"ח	ב-מיליון ש"ח	ב-מיליון ש"ח	ב-מיליון ש"ח	ב-מיליון ש"ח	ב-מיליון ש"ח	ב-מיליון ש"ח
7,291	11,510	27.5	43.3	3,317	12.5	4,421	16.6	16	26,555	855	27,410
6,489	10,869	26.1	43.7	3,246	13.1	4,215	17.0	20	24,839	853	25,692

להלן נתונים על התפתחות המשכנתאות בבנק (ללא אשראי מכספי אוצר):

תשעה חודשים 2020	תשעה חודשים 2019	שנת 2019	שנת 2018	שנת 2017	שנת 2016
4,185	3,222	4,374	4,149	3,756	4,337
29.9%	3.1%	5.4%	10.5%	(13.4%)	(9.6%)
0.18%	0.01%	0.01%	-	(0.01%)	0.01%
0.59%	0.49%	0.49%	0.50%	0.51%	0.55%

השפעת התפשטות נגיף הקורונה על אשראי לדיור

בחודש מרס, החל הבנק, בתהליך מול לווים שנכנסו לקשיים בעקבות משבר הקורונה, להקפיא את החזר התשלום החודשי של ההלוואות לדיור. התהליך כלל דחייה של תשלומי ההלוואות לדיור, לתקופה של עד תשעה חודשים בהיקף של 76 מיליון ש"ח, נכון ליום 30 בספטמבר 2020 וזאת בהתאם לאמור בבאור 2.1.2 לדוחות הכספיים. על פי המתווה המורחב שגובש על ידי בנק ישראל, לקוחות שדחו את תשלומי ההלוואות לדיור לתקופה של עד ששה חודשים, יכולים לקבל דחייה נוספת עד לתאריך 31 בדצמבר 2020. לקוחות שטרם דחו את תשלומי ההלוואות לדיור ומעוניינים בדחייתם, יכולים לקבל דחייה של עד ששה חודשים. יש להגיש את הבקשה עד ליום 31 בדצמבר 2020. בנוסף, פרסם בנק ישראל הקלות רגולטוריות הקשורות להוראות נב"ת 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור". בהתאם להקלות, הבנק רשאי לאשר הלוואה לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין, עד לשיעור מימון של 70%, לעומת 50% כפי שהיה טרם ההקלה, בכפוף להצהרת הלווה, כי ההלוואה אינה מיועדת למטרת רכישת דירה להשקעה. כמו כן, הבנק רשאי להסתמך על הכנסות הלווה, בשלושת החודשים שקדמו ליציאתו לחל"ת או לירידה למשרה חלקית בשל משבר הקורונה, בהתקיים תנאים מסוימים.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדירור וללא נגזרים)

כללי

בשנים האחרונות ועד לפרוץ משבר הקורונה, הצריכה הפרטית היתה במגמת צמיחה וכפועל יוצא גם היקף האשראי לאנשים פרטיים. הבנקים בקבוצה מעמידים אשראי צרכני למגוון משקי הבית המורכב בעיקר מלקוחות שכירים, חלקם במערכת החינוך ובמערכת הביטחון. מדיניות האשראי לאנשים פרטיים משקפת את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון שברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל.

המדיניות מתבססת על מערכת פנימית לדירוג סיכון האשראי לאנשים פרטיים על פי מודלים סטטיסטיים המתעדכנים באופן שוטף וכן על ידי כללים עסקיים ועקרונות למתן אשראי, בהתאם לבחינת כושר החזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.

תפיסה זו משתקפת היטב במדיניות האשראי של הבנק באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות למתן אשראי ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, וכן בתהליכי בקרה ובתהליכי עבודה מובנים, בקווי הבקרה השונים.

מודלים של דירוג סיכונים אשראי משמשים את הבנקים בקבוצה הן בתהליך החיתום של האשראי בסניפים והן להעמדת אשראי ישיר באמצעות האינטרנט, האפליקציה והבינלאומי קול. המלצות האשראי הנגזרות מהמודלים הסטטיסטיים, יחד עם נהלי הבנק הנסמכים על מדיניות האשראי של הבנק והמגבלות האיכותיות והכמותיות הכלולות בה, מגלמים את תיאבון הסיכון המידתי של הקבוצה בתחום האשראי הצרכני.

באשראי קמעונאי, מתמקד הבנק באשראי המאופיין ברמת פיזור גבוהה וברמת סיכון נמוכה. בהתייחס לעובדה שחברת הבת מסד עוסקת אף היא בתחום האשראי, הבנק פועל בראיה קבוצתית ליישם מתכונת עבודה סדורה וקבוצתית המגדירה, בין היתר, מתכונת מיקוד עסקי לכל סוג אוכלוסייה בקבוצה. אוכלוסיית היעד הינה בעיקר אוכלוסייה בעלת מקורות הכנסה יציבים, הזקוקה למימון בתחום הצרכני, והינה בעלת כושר החזר של האשראי, בין היתר, אוכלוסיות ייעודיות בעלות קשר משותף בחתך ארצי (כגון מורים, עובדי משרד הביטחון וכו') בעלי יכולת החזר או כנגד ביטחונות הניתנים למימוש.

הלוואות לאוכלוסיית המורים הינן הלוואות המשולמות בעיקר באמצעות ניכוי ישיר מהשכר. מרבית הלקוחות במגזר משקי הבית בסניפי אוצר החייל הינם שכירים וחלק ניכר מהם עובדים לשעבר במערכת הביטחון. חלק מההלוואות לעובדי מערכת הביטחון הניתנות במסגרת מכרזים שונים, משקפות הייון זכויות לתקופות ביניים ומאופיינות בסכומים גדולים יחסית ולתקופות ארוכות. בנוסף, במסגרת תנאי המכרז נקבעה אחריותו של משרד הביטחון לתשלום במצב כשלי אשראי ובכך פוחת סיכון האשראי הניתן לעובדי מערכת הביטחון במסגרת זו, למינימום. החזרי הלוואות אלה והלוואות נוספות לאוכלוסיית מערכת הביטחון וכן הלוואות הניתנות במסגרת הסכמים מפעילים מנוכים מן השכר ישירות. כ-79% מיתרת סיכון האשראי לאנשים פרטיים הינם בגין לקוחות בעלי הכנסה קבועה בחשבון בסכום העולה על 10 אלפי ש"ח.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה על האשראי לאנשים פרטיים

התפשטות נגיף הקורונה בארץ ובעולם הביאה למשבר כלכלי במשק, הכולל תנודתיות בפתיחה וסגירה של עסקים ומקומות עבודה ועליה חדה בשיעורי האבטלה, לרבות עובדים שהוצאו לחל"ת. כחלק ממאמצי הבנק לנהוג ברגישות ובאורך רוח כלפי הלקוחות, אימץ הבנק את המתווים שהוצעו על ידי בנק ישראל לביצוע דחיות תשלומים. אימוץ המתווים כאמור, הביא לעיכוב בהתממשות הסיכונים הקיימים של הלקוחות ולקושי באמידת מלוא עוצמת הפגיעה באשראי לאנשים פרטיים בבנק. עם זאת, הבנק בחן את הסיכונים, כפי שידועים עד כה, סיווג חובות נוספים של אנשים פרטיים כחובות בעייתיים והגדיל את ההפרשה הקבוצתית בהתאם.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל:

יתרה ליום		שינוי לעומת			
30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	2019	2019
2020	2019	2019	2019	2019	2019
				במיליוני ש"ח	
				ב-%	
4,700	5,499	5,448	(14.5)	(13.7)	
16,510	16,251	16,221	1.6	1.8	
21,210	21,750	21,669	(2.5)	(2.1)	
4,685	4,323	4,273	8.4	9.6	
7,378	6,616	6,851	11.5	7.7	
1,222	1,272	1,265	(3.9)	(3.4)	
13,285	12,211	12,389	8.8	7.2	
34,495	33,961	34,058	1.6	1.3	
20,602	20,578	20,655	0.1	(0.3)	

יתרות עו"ש ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי

הלוואות אחרות

סך כל סיכון האשראי המאזני

מסגרות עו"ש לא מנוצלות

מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות

סיכון אשראי חוץ מאזני אחר

סך כל סיכון האשראי החוץ מאזני

סך כל סיכון האשראי הכולל

ממוצע היקף האשראי המאזני, כולל משיכת יתר בעו"ש, יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי והלוואות

להלן התפלגות סיכון האשראי הבעייתי מסך החובות לאנשים פרטיים בישראל:

יטרה ליום		שינוי לעומת			
30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	2019	2020
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	2019	2020
160	113	148	41.6	8.1	8.1
181	248	180	(27.0)	0.6	0.6
34,154	33,600	33,730	1.6	1.3	1.3
34,495	33,961	34,058	1.6	1.3	1.3
17	24	26	(29.2)	(34.6)	(34.6)
117	99	108	18.2	8.3	8.3
0.50%	0.35%	0.32%			

סיכון אשראי פגום
סיכון אשראי בעייתי לא פגום
סיכון אשראי לא בעייתי
סך כל סיכון האשראי
מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר

יטרת ארגוני החוב שבהסדר מתוך האשראי הבעייתי
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור*

* על בסיס שנתי.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל לפי התפלגות ההכנסה הקבועה בחשבון

30 בספטמבר 2020		30 בספטמבר 2019			
סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי חוץ מאדני	סיכון אשראי מאדני
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
391	36	427	190	427	190
3,699	473	4,172	2,439	4,172	2,439
4,941	1,457	6,398	3,771	6,398	3,771
5,455	4,758	10,213	6,885	10,213	6,885
14,486	6,724	21,210	13,285	21,210	13,285

הכנסה קבועה בחשבון*
באלפי ש"ח
ללא הכנסה קבועה
עד 10
מ-10 עד 20
מעל 20
סך הכל

30 בספטמבר 2019		30 בספטמבר 2019			
סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי חוץ מאדני	סיכון אשראי מאדני
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
376	31	407	198	407	198
4,085	490	4,575	2,333	4,575	2,333
5,047	1,334	6,381	3,366	6,381	3,366
6,114	4,273	10,387	6,314	10,387	6,314
15,622	6,128	21,750	12,211	21,750	12,211

הכנסה קבועה בחשבון*
באלפי ש"ח
ללא הכנסה קבועה
עד 10
מ-10 עד 20
מעל 20
סך הכל

31 בדצמבר 2019		31 בדצמבר 2019			
סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי חוץ מאדני	סיכון אשראי מאדני
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
393	35	428	206	428	206
3,964	456	4,420	2,333	4,420	2,333
5,112	1,296	6,408	3,404	6,408	3,404
6,260	4,153	10,413	6,446	10,413	6,446
15,729	5,940	21,669	12,389	21,669	12,389

הכנסה קבועה בחשבון*
באלפי ש"ח
ללא הכנסה קבועה
עד 10
מ-10 עד 20
מעל 20
סך הכל

* הכנסה קבועה לחשבון, כהגדרתה בהוראת הדיווח לפיקוח 836 (הכוללת משכורת בפועל בחישוב ממוצע של 12 חודשים אחרונים, סך קצבאות, הפקדות מזומן והפקדות שיקים).

** תיק הנכסים הפיננסיים המקושר לחשבון, כגון: פקדונות כספיים (לרבות יתרות עו"ש), תיקי נירוד ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפלגות לפי התקופה הממוצעת שנותרה לפירעון (לפי המועד הסופי לפירעון ההלוואה)

סיכון אשראי מאזני			תקופה לפירעון
31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
במיליוני ש"ח			
6,012	6,056	5,224	עד שנה
3,019	3,036	2,994	משנה ועד שלוש שנים
4,822	4,855	4,822	משלוש שנים ועד חמש שנים
2,730	2,766	2,772	מחמש שנים ועד שבע שנים
5,086	5,037	5,398	מעל שבע שנים
21,669	21,750	21,210	סך הכל

התפלגות לפי גודל האשראי של הלווה*

31 בדצמבר 2019			30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			תחום אשראי ללווה
סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			באלפי ש"ח
908	631	277	917	635	282	911	654	257	עד 10
1,219	816	403	1,208	800	408	1,235	862	373	מ- 10 עד 20
3,010	1,874	1,136	2,986	1,839	1,147	3,082	2,019	1,063	מ- 20 עד 40
6,204	3,150	3,054	6,173	3,097	3,076	6,222	3,398	2,824	מ- 40 עד 80
8,998	3,125	5,873	8,959	3,087	5,872	8,996	3,369	5,627	מ- 80 עד 150
8,869	2,141	6,728	8,879	2,119	6,760	8,874	2,271	6,603	מ- 150 עד 300
4,850	652	4,198	4,839	634	4,205	5,175	712	4,463	מעל 300
34,058	12,389	21,669	33,961	12,211	21,750	34,495	13,285	21,210	סך הכל

* הגדרת לווה - בהתאם להגדרות הוראת ניהול בנקאי תקין 313.

** סיכון אשראי כולל - למעט חבות בגין נגזרים ולמעט הלוואות דיור.

התפלגות לפי סוג ומידת החשיפה לגידול משמעותי בתשלומים

31 בדצמבר 2019			30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			סוג האשראי
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			עו"ש
1,775			1,668			1,363			כרטיסי אשראי
3,673			3,831			3,337			אשראי ברבית משתנה
15,581			15,616			15,890			אשראי ברבית קבועה
640			635			620			סך הכל
21,669			21,750			21,210			

בטחונות

31 בדצמבר 2019			30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			סך אשראי המגובה בטחונות*
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
5,232	1,125	4,107	5,320	1,106	4,214	4,887	896	3,991	
4,311	877	3,434	4,382	878	3,504	4,458	869	3,589	*מזה:
921	248	673	938	228	710	429	27	402	בטחונות לא נזילים
									בטחונות נזילים

תיאור הפעילות

א. חיתום האשראי ללקוחות פרטיים

חיתום האשראי הצרכני מבוצע בהתחשב בפרמטרים אישיים של הלקוח ומשקף נכונות מידתית לנטילת סיכוני אשראי. תפיסה זו משתקפת היטב במגבלות כמותיות ואיכותיות, וכן באמצעות מגוון רחב של תהליכי עבודה מובנים ותהליכי בקרה הדוקים בקווי הבקרה השונים. הבנקים בקבוצה מציעים אשראי ללקוחותיהם על בסיס ניטור מאפייני הסיכון של הלקוח ואיתור צרכיו. בתהליך החיתום נבחנים מספר קריטריונים אשר מהווים כלי תומך החלטה, בין היתר, אינפורמציה כללית על הלקוח (זהותו, חוסנו הפיננסי, התנהלותו בחשבון וכל מידע נוסף, בין היתר, מתוך מאגר נתוני האשראי של בנק ישראל, אשר בידו לסייע בתהליך החיתום), מטרת האשראי, פעילות הלקוח בבנק בהקשר לתמחור העסקה, כושר החזר, תמהיל האשראי הכולל בחשבון והתאמתו לצרכי הלקוח. תהליך זה מושתת על ערכי הוגנות ושקיפות כלפי הלקוח.

ב. אופן פיקוח ומעקב על מאפייני הסיכון

הבנקים בקבוצה בעלי התמחות ומיומנות גבוהה בתחום אשראי קמעונאי מתוקף ניסיונם רב השנים באשראי למשקי הבית. הקבוצה מכשירה את עובדיה ברמת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום האשראי ובעלת מערכות ממוחשבות תומכות החלטה, בקרה ומעקב לאיתור מוקדם של לווים בפיגור או בעלי מאפיינים של תסמינים שליליים. הקבוצה מגדרת את עצמה בנטילת סיכוני אשראי, בין היתר, באמצעות פיזור הסיכון בין הלקוחות. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת. הבקורות בנושא האשראי הצרכני מבוצעות באמצעות שלושת קווי ההגנה. במסגרת הבקורות המבוצעות על ידי הקו הראשון: מעקב אחר חריגה ממסגרת עו"ש וחח"ד, בדיקת אשראי בפיגור ובקרה אחר התפתחות האשראי הצרכני הבעייתי בסניפים. בקו השני קיימות מגוון בקורות, כאשר עיקרן נועדו לבחון את ההתנהלות הפיננסית בחשבוניות ולאחר סימנים להתדרדרות במצב החוב. סימני התדרדרות יכולים לנבוע מירידה במחזורי פעילות, חריגות ממסגרות מאושרות וכדומה. בנוסף, הבנק משתמש במערכות ממוכנות תומכות כגון מערכת לאיתור וטיפול בחובות בעלי סממנים בעייתיים ומערכת סטטיסטית לניבוי כשל אשראי. הקו השלישי, מערך הביקורת הפנימית, אחראי לביצוע ביקורת בלתי תלויה על ניהול הסיכון, מסגרת העבודה והבקורות לניטור סיכוני אשראי צרכני, לרבות פעילות קווי ההגנה הראשון והשני לניטור סיכון זה.

סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן

על רקע הסיכון בו פועלת המערכת הבנקאית הישראלית בתחום האשראי לבינוי ונדל"ן וכן על רקע השינויים וההתפתחויות בשוק האשראי למגורים, הוראות המפקח על הבנקים, והתקנות הממשלתיות, נוקט הבנק במדיניות אשראי מידתית וזהירה המאושרת על ידי דירקטוריון הבנק ונבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ, שינויים ברגולציה וכיו"ב. מידתיות וזהירות אלה באות לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, בחינת כשלים זהירה בליווי פרויקטים לבניה, ובחינת שיעור ההון העצמי והמכירות המוקדמות, וזאת על מנת לצמצם ככל הניתן את הסיכונים. כמו כן, אימץ הבנק מדיניות פרטנית ביחס לתחומי הפעילות השונים בתחום הנדל"ן והבינוי, ובהם ליווי בניה למגורים, ליווי בניה במסגרת תכנית מחיר למשתכן, ליווי בניה ביעוד למניב, וכן אשראי לנדל"ן מניב ביעוד למשרדים, מסחר ותעשייה. הבנק מעניק אשראי לקבוצות רכישה ומתמקד בקבוצות הבונות באזורי ביקוש ובקבוצות בהן המארגן הינו בעל ניסיון מוכח בתחום. מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, מקיים הבנק דיון תקופתי בכל תיקי האשראי, ובוחן את מצב הפרויקטים וכן את רמת הסיכון בכל פרויקט על בסיס חודשי ומצמצם חשיפות בהתאם. הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש.

הפרמטרים המשמשים את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לנדל"ן הינם בעיקר שיעור המימון (Loan To Value), יחס בין סכום האשראי לבין שווי הנכסים המשמשים לביטחון במועד אישור ההלוואה על פי הערכת שווי עדכנית וקיום מקורות יציבים לפרעון האשראי. בחינת הסיכונים בתיק הבינוי מבוצעת על בסיס חודשי ועל פי דוחות ביצוע המתקבלים מאת המפקח על הפרויקט, כאשר הסיכונים הנבחנים הם הן ברמת סיכון השוק והן ברמת סיכון הביצוע.

בשל השפעת נגיף הקורונה, קיים חשש לירידה בביקוש לנדל"ן מניב, בעיקר במשרדים ובמסחר. הבנק נוקט במדיניות מידתית ועיקר האשראי הינו בביטחון נכסים.

להלן נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2019	2019	2020	2020	
			במיליוני ש"ח	
				סיכון אשראי כולל⁽¹⁾
				נדל"ן שבנייתו לא הושלמה
2,123	1,965	2,307		מזה: קרקע גולמית
4,467	4,286	4,382		נדל"ן בתהליכי בניה
4,255	4,163	4,696		נדל"ן שבנייתו הושלמה
5,564	5,264	5,244		אחר ⁽²⁾
16,409	15,678	16,629		סך הכל

- (1) מזה: אשראי המובטח בנדל"ן למגורים בסך של 5,359 מיליון ש"ח, אשראי המובטח בנדל"ן לתעשייה בסך של 739 מיליון ש"ח ואשראי המובטח בנדל"ן למסחר בסך של 5,287 מיליון ש"ח (30.9.19 - 4,932 מיליון ש"ח, 574 מיליון ש"ח ו-4,908 מיליון ש"ח, בהתאמה, 31.12.19 - 5,107 מיליון ש"ח, 634 מיליון ש"ח ו-5,104 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- (2) כולל אשראי ללווים בענף הבינוי והנדל"ן בישראל, להם בטחון שאינו נדל"ן, או לווים ששווי הנכס שלהם למימוש מהיר מבטיח פחות מ-50% מסך סיכון האשראי של הלווה.

מימון ממונף - Leveraged Finance

מימון ממונף מוגדר כאשראי למימון עסקאות הוניות בתאגידים (כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323) אשר עונה על תבחינים מסויימים, ואשראי הניתן ללווים המאופיינים ברמות מינוף פיננסי גבוהות. התבחינים שעל פיהם הבנק מגדיר אשראי כמימון ממונף נקבעו באופן שמרני. מידע נוסף ניתן למצוא בדוחות הכספיים לשנת 2019.

ליום 30 בספטמבר 2020, סך יתרות האשראי המצרפיות (אשראי מאזני וחוז' מאזני, בניכוי הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות מותרים בניכוי) הנחשבות כמימון ממונף הסתכם ב-581 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-619 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2019 ו-587 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019.

סיכון שוק

סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובע משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. ובכללם סיכון רבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניות וסיכון תנודתיות.

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכונים השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכונים השוק, באמצעים הכוללים גם את הערך בסיכון (VAR) וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests, כלי ניהול ובקרת חשיפות רבית כגון: מח"מ, שווי הוגן ומבחני רגישות לשינויים בעקום הרבית.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

התפרצות נגיף הקורונה, גרמה לתנודתיות רבה בגורמי הסיכון בשווקים הפיננסיים, לרבות בשערי המניות בבורסות בעולם, מחירי אגרות חוב, מרווחי בסיס הרבית ושערי חליפין. התנודתיות בגורמי הסיכון לעיל, הביאה לעלייה בשווי הנכסים הסחירים של הבנק ברבעון השלישי של השנה, בדומה לרבעון השני ולעומת ירידה שחלה ברבעון הראשון של השנה.

סיכון רבית

סיכון הרבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית, המשפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשיריו חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. צורתיו העיקריות של סיכון הרבית שאליו נחשף הבנק כוללות: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה, סיכון בסיס וסיכון אופציונליות.

סיכון הרבית, לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק מנהל את סיכונים הרבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הרבית (הוראה 333), בדגש על סיכון הרבית בתיק הבנקאי. נקבעה מדיניות בנושא ניהול סיכון הרבית בהתאם להוראות.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים ברבית על פי שוויים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הרבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

להלן פריטים על השפעת שינויים ברבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית):

31 בדצמבר 2019			30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ מזה: תיק בנקאי
סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
7,664	84	7,580	7,695	(10)	7,705	7,674	(135)	7,809	
7,626	(122)	7,748	7,688	362	7,326	7,383	(441)	7,824	

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הרבית על השווי ההוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

31 בדצמבר 2019			30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			שינויים מקבילים
סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח	
(102)	(35)	(67)	(54)	(25)	(29)	(30)	(13)	(17)	עלייה במקביל של 1%
(78)	(20)	(58)	(46)	(18)	(28)	(21)	(7)	(14)	מזה: תיק בנקאי
172	26	146	121	21	100	110	3	107	ירידה במקביל של 1%
152	14	138	112	12	100	105	(2)	107	מזה: תיק בנקאי
שינויים לא מקבילים									
(189)	(2)	(187)	(178)	2	(180)	(154)	(10)	(144)	התללה ⁽²⁾
178	(16)	194	180	(14)	194	181	(5)	186	השטחה ⁽³⁾
112	(30)	142	142	(16)	158	148	(9)	157	עליית רבית בטווח הקצר
(27)	14	(41)	(59)	12	(71)	(52)	(3)	(49)	ירידת רבית בטווח הקצר

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הרבית בכל מגזרי ההצמדה.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הרבית על הכנסות רבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מרבית⁽⁶⁾

31 בדצמבר 2019			30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2020			שינויים מקבילים
סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות רבית, נטו	סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות רבית, נטו	סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות רבית, נטו	
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח	
310	6	304	314	9	305	408	3	405	עלייה במקביל של 1%
304	-	304	305	-	305	404	-	404	מזה: תיק בנקאי
(589)	(6)	(583)	(583)	(9)	(574)	(716)	(3)	(713)	ירידה במקביל של 1%
(583)	-	(583)	(574)	-	(574)	(712)	-	(712)	מזה: תיק בנקאי

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה (עו"ש). פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 14 א' לדוחות הכספיים.

(2) התללה - ירידה ברבית בטווח הקצר ועליה ברבית בטווח הארוך.

(3) השטחה - עליה ברבית בטווח הקצר וירידה ברבית בטווח הארוך.

(4) לאחר השפעות מקוזות.

(5) בתרחישי ירידת רבית במגזר צמוד המדד נלקחת בחישוב סביבת רבית שלילית.

(6) בתרחישי ירידת רבית המשקפים רבית שלילית, חושבה השפעת התרחיש על ההכנסות נטו מרבית, בהתאם להנחות שונות.

(7) עדכון מודלים סטטיסטיים לחיזוי יתרות בגין פקדונות לפי דרישה (עו"ש), מודל פרעונות מוקדמים של משכנתאות ומודל פרעונות מוקדמים של פקדונות הציבור הביא לגידול השווי ההוגן בסך של 35 מיליון ש"ח. מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.

גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור

ביום 13 בפברואר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור" וזאת על רקע הנחיות הגילוי של ה-SEC בדבר הפסקת שימוש בליבור (LIBOR), המבהירות בין היתר את הגילוי הנדרש בנושא. הנחיות הגילוי כאמור פורסמו על רקע הסיכון לחוסר ודאות בנוגע לאופן הפרשנות של חוזים הצמודים לליבור, במצב שבו החל משנת 2021 לא יפורסם יותר ליבור, או שיקבע כי הליבור אינו מייצג יותר את שיעורי הרבית הרלוונטיים.

בהתאם לפרסום של הרשות להתנהלות פיננסית בבריטניה (FCA) מחודש יולי 2017, צפויה המערכת הפיננסית העולמית להפסיק את השימוש בליבור באופן הדרגתי עד סוף שנת 2021. בהמשך להחלטה זו, הוקמו צוותי עבודה שונים ברחבי העולם לצורך קביעת רביות עוגן חלופיות לריביות הליבור עבור כל אחד מחמשת המטבעות הבאים: דולר ארה"ב, לירה שטרלינג, אירו, פרנק שוויצרי ויין יפני. החלופות שנבחרות על ידי צוותי העבודה כוללות בין היתר את ריביות ה-SOFR (Secured Overnight Financing Rate); ה-SONIA (Sterling Overnight Index Average); ה-ESTER (Euro Short-Term Rate); ה-SARON (Swiss Average Rate Overnight); ה-TONA (Tokyo Overnight Average Rate).

להפסקת השימוש בליבור ומעבר לריביות עוגן חלופיות צפויות להיות השלכות רחבות על הבנק כגון השלכות כלכליות, תפעוליות וחשבונאיות. לעניין זה, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, הובהר כי על רקע הסיכון לחוסר ודאות בנוגע לפרשנות של חוזים הצמודים לליבור, הבנק נדרש לכלול גילוי בדבר היערכות להפסקת השימוש בליבור החל מהדוחות לציבור ליום 31 בדצמבר 2019.

נכון למועד זה, הבנק נמצא בתהליך בחינת ההשפעה הצפויה של הפסקת פרסום הליבור, לרבות בחינה של חלופות אפשריות בכל אחד מהמטבעות המפורטים לעיל, השלכות פיננסיות שעשויות להיגרם מהמעבר לשימוש במטבעות הנ"ל והיערכות הנדרשת הן בפן העסקי והן בפן ניהול הסיכונים של החשיפות החדשות.

יחד עם זאת, לאור חוסר הוודאות לגבי רביות העוגן החלופיות, המושפע כאמור מהחלטות בינלאומיות, בשלב זה עדיין אין ביכולת הבנק לבצע הערכות כמותיות של השפעת החלפת הריביות.

נכון למועד הדיווח ובהתאם להערכות שביצע הבנק, לא קיימת לבנק חשיפה מאזנית מהותית בחוזים הנמשכים מעבר לשנת 2021 המתחייסים לליבור.

חשיפה לרבית הליבור במסגרת פעילות בנגזרים המעוגנת תחת הסדרי ISDA ותחת הסדרים אחרים אינה מהותית.

סיכונים עיקריים והיערכות הבנק אליהם

הפסקת השימוש בליבור והמעבר לרביות העוגן החלופיות יוצרים לבנק סיכונים שונים כגון: סיכון פיננסי, סיכון מודל, סיכון משפטי, סיכון רגולטורי ופיקוח, סיכון טכנולוגי וסיכון עסקי. הבנק זיהה את הסיכונים באמצעות, בין היתר, מיפוי של כל החוזים והחשיפות הרלוונטיות.

נכון למועד פרסום הדוח, הבנק נערך לניהול והפחתת הסיכונים שזוהו והקשורים להפסקת השימוש בליבור. כחלק מהיערכות, הבנק הקים צוותים ייעודיים שמטרתם, בין היתר, לפתח תהליכי עבודה לצורך זיהוי הסיכונים, הערכת היקף הסיכון, בחינת ההשפעות של כל סיכון, הצעת חלופות לאופן הפחתת הסיכונים, ניטור של הסיכונים וההשפעות הקשורות אליהם והעברת עדכונים שוטפים להנהלה ולדירקטוריון. בנוסף, נשלחה הודעה ללקוחות הבנק בדבר השינויים הצפויים בנוגע לפרסום הליבור והמשמעות האפשריות של שינויים אלה, והכל על פי המידע המצוי בידי הבנק בשלב זה.

בשלב זה מופו הסיכונים הבאים:

- **סיכון פיננסי** - ירידה ברווחיות ו/או גידול בעלויות הנובעים, בין היתר: מהכרה בהפסדים במכשירים פיננסיים המוחזקים על ידי הבנק עקב ביטול חוזים; מערעורים של הלקוחות על קביעת תשלומי הרבית שלהם; מירידה במספר הפעולות ובמחזורי העסקאות הנעשות על ידי הלקוחות; מפתחת פוזיציות חשיפה לרבית והצורך בהתאמת תהליך ניהול הנכסים וההתחייבויות בבנק.
- **סיכון מודל** - בניית מתודולוגיית מחירי העברה המותאמת למעבר לרביות העוגן החלופיות; ביצוע תמחור מוצרים חדש.
- **סיכון משפטי** - בחינת הצורך והדרך לביצוע שינויים לחוזים קיימים וניסוח חוזים חדשים המותאמים להפסקת השימוש בליבור ולסביבה הכלכלית החדשה.
- **סיכון רגולטורי ופיקוחי** - הטמעה של מדיניות, נהלים, חלוקת אחריות.
- **סיכון טכנולוגי** - ביצוע עדכונים לבסיסי המידע ומערכות המידע, לרבות התאמתם לצורך שימוש במוצרים הישנים ובמוצרים החדשים.
- **סיכון עסקי** - כולל בעיקר את סיכון הבסיס (basis) שיווצר כתוצאה משוני במנגנוני ה-fallback בין המוצרים השונים (כגון, פקדונות לעומת נגזרים).

השלכות חשבונאיות

להפסקת השימוש בליבור והמעבר לרביות העוגן החלופיות צפויות להיות השפעות חשבונאיות שונות במספר תחומים, לרבות שיעורי ההיוון - מעבר למדדי רבית חלופיים עשוי להביא לשינויים בשיעורי ההיוון המשמשים כנתון (input) במודלים שונים לצורך הערכה (valuation) של נכסים והתחייבויות שונים כגון, מכשירים פיננסיים, חכירות, נגזרים וירידות ערך לנכסים לא פיננסיים.

הבנק ממשיך לעקוב אחרי הפרסומים הבינלאומיים ויפעל בשאיפה להקטין את הסיכונים הנובעים מתהליך החלפת רביות העוגן.

החשיפה בבסיס

החשיפה בבסיס בפועל

להלן תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה, ברמת הקבוצה (במיליוני ש"ח):

% מההון		החשיפה בבסיס בפועל		
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2019	2020	2019	2020	
44	50	3,959	4,678	מט"י לא צמוד
31	25	2,780	2,358	מט"י צמוד מדד
-	(2)	38	(153)	מט"ח וצמוד מט"ח

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של קבוצת הבנק נמוכה.

עיקר הפעילות בנגזרים הינה בנגזרי מטבע שקל/דולר עבור לקוחות הבנק. הבנק אינו חשוף בפעילות הנגזרים שלו לסיכונים מטבע מהותיים.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 30 בספטמבר 2020 (במיליוני ש"ח).

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוזי מאזניים.

אחוז שינוי בשער החליפין	דולר	אירו
ירידה של 5%	8	(2)
ירידה של 10%	14	(7)
עלייה של 5%	(3)	4
עלייה של 10%	(2)	10

הערות:

(1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

(2) תרחיש עלייה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.

(3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.

(4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

רגישות ההון לשינויים במדד

הבנק פועל בשוק המדד באמצעות מתן שימושים, כגון הלוואות, משכנתאות ורכישת אגרות חוב וכן באמצעות גיוס מקורות צמודי מדד. כמו כן, הבנק מבצע עסקאות מדד/שקל הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו.

הבנק אינו חשוף בפעילות הפורוורדים שלו לסיכונים מדד מהותיים.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד, נכון ליום 30 בספטמבר 2020 (במיליוני ש"ח).

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוזי מאזניים.

אחוז שינוי במדד	
ירידה של 3%	(89)
עלייה של 3%	83

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2019			ליום 30 בספטמבר 2020		
נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סך הכל	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סך הכל
עסקאות גידור:					
					חוזי רבית
					עסקאות אחרות:
					חוזי רבית
					חוזי מטבע חוץ
					חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים
					סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים
18,379	17,410	969	16,365	14,993	1,372
74,927	62,045	12,882	85,191	67,177	18,014
44,493	44,493	-	54,351	54,351	-
140,710	123,948	16,762	159,611	136,521	23,090

סיכון נזילות

סיכון הנזילות הינו סיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות של פקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי ודאות לגבי זמינות המקורות, והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחיר שוק ובמקרי קיצון אף להוות סכנה ליציבותו של הבנק.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

משבר הקורונה הביא בתגובה, למהלכי הפחתות רבית לזמן קצר על ידי הבנקים המרכזיים ולנקיטה במגוון צעדי הרחבה מוניטריים ואספקת נזילות לשווקים.

החל משלב זהו משבר הקורונה, שמר הבנק על יתרות נזילות גבוהות במט"ח ובשקלים, בהשוואה ליתרות במצב עסקים רגיל. כמו כן, נשמר יחס כיסוי נזילות גבוה מעבר למגבלות הרגולטוריות והפנימיות בכל המגזרים.

הבנק ממשיך לשמור על יחס נזילות גבוה. ברבעון השלישי של שנת 2020, יחס כיסוי הנזילות היה גבוה מעל המגבלות הרגולטוריות. יחס כיסוי הנזילות של קבוצת הבנק לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020 עמד על 145%, בהשוואה ל-128% בשלושת החודשים שנתיים ביום 31 בדצמבר 2019. יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 100%. למידע נוסף בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה באור 8 לדוחות הכספיים.

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

הנכסים הנזילים העיקריים בקבוצה, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך סחירים, הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2020 ב-63.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-47.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2019, מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-52.4 מיליארד ש"ח, וכ-11.1 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל. יחס פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2020, עומד על 151.7%, בהשוואה ל-136.6% ב-31 בדצמבר 2019. ביום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו פקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים, בכ-140.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-123.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2019.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, תוך דגש על גיוס מקורות לטווחי זמן בינוניים וארוכים, ממגוון של מגזרי לקוחות, ובמטבעות שונים.

לבנק מקורות במח"מ חוזי קצר-בינוני, אשר הבנק צופה כי יוחזקו לאורך זמן. השימושים הינם הן לטווח קצר והן לטווח בינוני-ארוך.

יתרת סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2020	
	במיליוני ש"ח	
2,721	5,036	1
2,439	1,804	2
2,089	1,090	3

סיכונים אחרים

למידע אודות סיכונים אחרים, בין היתר, הסיכונים התפעוליים ואופן ניהולם (ובכלל זה המשכיות עסקית, אבטחת מידע ואירועי סייבר), סיכון ציות, סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור (ובכלל זה סיכונים חוצי גבולות - Cross Border), סיכון מימון, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגיה - ראה פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2019 ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

לדיון בגורמי הסיכון ראה פרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים לשנת 2019.

לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון במהלך תשע"ח החודשים הראשונים של שנת 2020, בהשוואה לטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2019, למעט השינוי להלן, שחל ברבעון הראשון של השנה.

- סיכון איכות לווים ובטחונות וסיכון האשראי הכולל - הערכת הסיכון הועלתה, באופן זמני, לרמה "בינונית", לאור משבר נגיף הקורונה המתמשך, החשש למיתון והאטה והעלייה החדה בשיעור האבטלה, שעשויים ליצור קשיים בכושר ההחזר ותזרים המזומנים של הלקוחות במגזרי הפעילות השונים, בעיקר בענפי משק מסויימים שנפגעו משמעותית מן המשבר. כל זאת עשוי להשפיע לרעה על איכות הלווים ובהתאם על ההוצאות בגין הפסדי אשראי.

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

כללי

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק קיימת בהם מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2019 ולא חל בה שינוי.

הפרשה להפסדי אשראי - הפרשה קבוצתית

כפי שצוין בדוח לשנת 2019, תהליך הערכת ההפסד הגלום בתיק האשראי, מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים באי וודאות ועל הערכות סובייקטיביות. לפיכך, לשינוי באומדנים או בהערכות עשויה להיות השפעה מהותית על ההפרשה להפסדי אשראי המוצגת בדוחות הכספיים של הבנק.

ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית, הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים.

ההפרשה הקבוצתית מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, באמצעות הכפלת שיעורי הפרשה שנקבעו ביתרות האשראי, לרבות מכשירי אשראי חוץ מאזניים המוכפלים במקדמי המרה לאשראי רלוונטיים.

שיעורי ההפרשה הקבוצתית נקבעים ברמת ענף משק תוך הבחנה בין מקדם הפרשה לאשראי תקין למקדם הפרשה לאשראי בעייתי, בסיווג השגחה מיוחדת או נחות.

שיעורי ההפרשה הקבוצתית כוללים סיכום של שני רכיבים:

רכיב ראשון מחושב על בסיס ממוצע שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו היסטוריים, לאורך התקופה המתחילה מיום 1 בינואר 2011 ומסתיימת במועד הדיווח, או ממוצע הנותן משקל עודף לשיעור המחיקות החשבונאיות נטו בשנה האחרונה, הגבוה מהשניים.

הרכיב השני הינו "התאמה איכותית", אשר תכליתה להתאים באופן שמרני וזהיר את שיעורי ההפרשה הקבוצתית לגורמים סביבתיים, אשר יש להם השפעה על הסיכון הגלום בתיק האשראי של הבנק. לצורך קביעת "התאמה האיכותית", הבנק מתבסס על מודלים ייעודיים שפיתח. המודלים אומדים את הסיכון ברמת ענף משק, בהתבסס על גורמים סביבתיים, אשר חלקם רלוונטיים לתיק האשראי הספציפי של הבנק ולא יכולו, וחלקם רלוונטיים למצב המשק בכללותו. הגורמים הסביבתיים אשר כלולים במודלים כוללים, בין היתר, התייחסות לשינויים בנפח החובות, איכות הליך חיתום האשראי וניהול, איכות הבקורות, ריכוזיות אשראי, מגמות ותנאים כלכליים אזוריים ארציים וענפיים, כמו גם, לנפח ומגמה של יתרות בפיגור וחובות בעייתיים ולנפח ומגמה של מחיקות חשבונאיות וגביות.

כל גורם סביבתי כולל אינדיקטורים הרלוונטיים לכימות הסיכון בתחומי, ובהתבסס על שיטה עקבית בה נקבע האם כל אינדיקטור צפוי להגדיל או להקטין את ההתאמה הנדרשת, האם הוא רלוונטי לסך תיק האשראי או לקבוצת חובות מסוימת והמשקל שניתן לכל אינדיקטור. בהתבסס על הנ"ל, נאמדת רמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי והשפעתה על שיעורי ההפרשה הקבוצתית.

בנוסף למדידה הכמותית על פי המודלים כאמור, בוחן הבנק, מידי רבעון, באופן סובייקטיבי את הצורך בהגדלה נוספת של מקדמי ההפרשה הקבוצתית, בהתחשב בהתפתחויות בסביבה העסקית ואינדיקציות נוספות הרלוונטיות לרמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי, ובמידת הצורך מגדיל את מקדמי ההפרשה הקבוצתית.

החל מרבעון ראשון 2020, נוכח אי הוודאות השוררת בנוגע להשלכות אירוע הקורונה, הגדיל הבנק את ההתאמות האיכותיות המתקבלות במודלים הכמותיים בשיעורים ניכרים. במסגרת השיקולים בהגדלת ההפרשה הקבוצתית לרמתה ביום 30 בספטמבר 2020, שיקף הבנק הרעה בנתוני המשק, הכוללת, בין היתר, הרעה בנתוני מאקרו כדוגמת רמת האבטלה הצפויה בטווח הקצר והבינוני והפגיעה בתוצר המקומי הגולמי. כמו כן, העריך הבנק, כי רמת הפגיעה אינה אחידה בכלל ענפי המשק, וכי קיימים ענפים אשר הפגיעה בהם משמעותית יותר מאשר בענפים אחרים. ענפי המשק שהוערכו כפגיעים יותר מאחרים לאירוע הקורונה ואשר בוצעה בהם הגדלה גבוהה יותר של ההתאמות הכמותיות מאשר בענפים האחרים, הינם, בין היתר, שירותים עסקיים (הכוללים גם סוכנויות נסיעות), בתי מלון, שירותי אוכל והאחר, ומסחר. כמו כן, הגדיל הבנק את ההתאמות האיכותיות בענפים אנשים פרטיים ואשראי לדיר אשר עלולים להיפגע אף הם מהמשבר, בעיקר לאור הגידול החד בשיעור המובטלים ואי הוודאות הכלכלית והתעסוקתית.

הפרמטרים המאקרו כלכליים המרכזיים בהם השתמש הבנק בחישוב ההפרשה הקבוצתית ליום 30 בספטמבר 2020, הינם צמיחה שלילית של כ-6% במהלך שנת 2020, שיעור אבטלה רחב של כ-19% ברבעון האחרון של שנת 2020, ובשנת 2021 צמיחה חיובית בשיעור של 3% ושיעור אבטלה רחב של כ-14%, וזאת בהתבסס על אומדנים הנמצאים במנעד הטווח שבין שתי תחזיות המאקרו שפרסמה חטיבת המחקר של בנק ישראל ב-22 באוקטובר 2020 (תחזית שלטיטה בתחלואה ותחזית שלטיטה נמוכה בתחלואה), ואף קרובים יותר לתחזית השליטה הנמוכה בהתפתחות בתחלואה. יש לזכור, כי ערכים אלו הינם חלק מסט רחב של פרמטרים, אומדנים והערכות סובייקטיביות.

יצוין, כי קיימת אי וודאות גבוהה לגבי השלכות אירוע הקורונה, וקיים קושי בהערכת מלוא השפעותיו, היות והשפעות הקורונה נגזרות ממשתנים רבים מהותיים, כדוגמת משך תקופת התפשטות הנגיף, עוצמת התחלואה, היקף ההגבלות שיינקטו על ידי הממשלה לעצירת התפשטות הנגיף והשפעותיהן על פעילות המשק, הצעדים הפיננסיים אשר יינקטו על ידי הממשלה, בנקים מרכזיים ורגולטורים ועוצמתם, השפעות שיוניים בשערי המט"ח על העסקים, המצב הכלכלי במדינות אשר קיימת עימן פעילות ייצוא, קצב פתיחת השמיים לטיסות, מועד החזרה לשגרה בתחום התיירות ועוד.

נוכח אי הוודאות הגבוהה הקיימת במשק, בחן הבנק תרחישים נוספים ומחמירים יותר. יודגש, כי עקב חוסר הוודאות וההנחות השונות, אין אחידות בתרחישים השונים בכלל הבנקים והם מושפעים משיטות העבודה הנהוגות בכל בנק, מההנחות שהניח כל בנק ומהערכות ואומדנים שונים של כל בנק לגבי השפעות אותן ההנחות ולכן תיתכן שונות בין הערכות הבנקים, אשר יכולה להיות מהותית. במסגרת התרחישים המחמירים יותר שנבחנו, הניח הבנק רמות אבטלה גבוהות יותר ושיעורי צמיחה נמוכים יותר מאלה ששימשו בחישוב הפרשה הקבוצתית ליום 30 בספטמבר 2020. מהתרחישים המחמירים אשר בחן הבנק, שתוצאותיהם מתבססות על הערכות סובייקטיביות במידה גבוהה, עלה כי הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2020 עשויה היתה לגדול בסכום של עד 50 מיליון ש"ח.

יודגש, כי ההוצאה להפסדי אשראי תלויה במגוון רחב של גורמים משפיעים אשר קיימת לגביהם אי ודאות כאמור, כאשר מחד, החמרה משמעותית וקיצונית יותר בתנאי המשק, עלולה להביא להפרשה גבוהה יותר. מנגד, קיומם של גורמים ממתנים, כגון התערבות ותמיכה ממשלתית וכן איכות חיתום האשראי והביטחונות, יכולים להביא לקיטון ברמת ההוצאה.

אמידת הפרשה להפסדי אשראי דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות, המתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים ואמידת השפעותיהם על סיכון האשראי ועל התממשות הפסדי אשראי בעתיד. השימוש באומדנים וההערכות מצריך הפעלת שיקול דעת אשר הנהלה מאמינה, כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים. עם זאת, ומטבע הדברים, אין ודאות, כי הפסדי האשראי כפי שיתוואו בעתיד מתיק האשראי הקיים, יהיו זהים לאומדנים וההערכות שנקבעו.

הערכות הבנק הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד זה. הערכות אלה אינן ודאיות והן עשויות להתממש באופן שונה מהותית מהאמור לעיל, בין היתר, כתלות בהיקף התפשטות הנגיף, בתגובת הממשלות והבנקים המרכזיים, בתקופת התמשכות האירוע ובפרמטרים רבים נוספים, כאמור לעיל.

בקורות ונהלים

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי.

ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם - The Sarbanes Oxley Act of 2002 שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי PCAOB.

לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 בספטמבר 2020 את אפקטיביות הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו. במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

סמדר ברנר-צדיק
מנהל כללי

רון לבקוביץ
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 25 בנובמבר 2020
ט' בכסלו, תשפ"א

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, סמדר ברבר-צדיק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון".

סמדר ברבר - צדיק
מנהל כללי

25 בנובמבר 2020

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, נחמן ניצן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון".

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

25 בנובמבר 2020

דוחות כספיים

67	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
68	דוח רווח והפסד
69	דוח על הרווח הכולל
70	מאזן
71	דוח על השינויים בהון
73	דוח על תזרימי המזומנים
75	באורים לדוחות הכספיים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן התמציתי ביניים המאוחד ליום 30 בספטמבר 2020 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין
רואי חשבון

25 בנובמבר 2020

דוח רווח והפסד מאוחד

(במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר	באור	
2019	2019	2020	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
3,085	2,337	2,160	699	731
483	395	180	57	69
2,602	1,942	1,980	642	662
138	92	413	33	91
2,464	1,850	1,567	609	571
225	175	97	63	36
1,286	960	1,027	325	336
9	5	2	3	-
1,520	1,140	1,126	391	372
1,601	1,215	1,138	394	386
353	270	261	90	89
92	68	71	22	24
608	447	424	143	141
2,654	2,000	1,894	649	640
1,330	990	799	351	303
478	357	254	119	109
852	633	545	232	194
51	39	24	15	19
903	672	569	247	213
(38)	(29)	(29)	(11)	(12)
865	643	540	236	201
בשקלים חדשים				
8.62	6.41	5.38	2.35	2.00

רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק:

רווח נקי למניה בת 0.05 ש"ח

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

סמדר ברבר-צדיק
מנהל כללי

רון לסקוביץ
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 25 בנובמבר 2020

דוח מאוחד על הרווח הכולל⁽¹⁾
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		
2019	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
903	672	569	247	213	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(38)	(29)	(29)	(11)	(12)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
865	643	540	236	201	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
101	84	(30)	8	60	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו
(74)	(45)	(31)	(57)	(16)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾
27	39	(61)	(49)	44	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
(9)	(14)	21	17	(14)	השפעת המס המתייחס
18	25	(40)	(32)	30	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
(2)	-	(1)	(1)	(1)	בניכוי הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
20	25	(39)	(31)	31	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
921	697	529	215	243	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(36)	(29)	(28)	(10)	(11)	הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
885	668	501	205	232	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) ראה באור 4.

(2) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה של תכניות פנסיה ופיצויי פרישה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזן מאוחד

(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר		30 בספטמבר			
2019	2019	2020			
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	באור		
נכסים					
37,530	34,516	52,366			מזומנים ופקדונות בבנקים
10,995	10,453	12,174	5		ניירות ערך ⁽⁴⁾
9	126	14			ניירות ערך שנשאלו
88,829	88,218	90,810	6,12		אשראי לציבור
(930)	(908)	(1,225)	6,12		הפרשה להפסדי אשראי
87,899	87,310	89,585			אשראי לציבור, נטו
1,039	680	651			אשראי לממשלה
605	607	629			השקעה בחברה כלולה
996	988	970			בנינים וציוד
248	227	249			נכסים בלתי מוחשיים
1,091	1,078	1,438	10		נכסים בגין מכשירים נגזרים
698	1,003	1,294			נכסים אחרים ⁽²⁾
141,110	136,988	159,370			סך כל הנכסים
התחייבויות והון					
120,052	116,292	135,914	7		פקדונות הציבור
1,137	464	1,717			פקדונות מבנקים
353	368	426			פקדונות הממשלה
3,674	3,690	4,384			אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,247	1,298	1,669	10		התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,723	6,066	5,932			התחייבויות אחרות ⁽¹⁾ ⁽³⁾
132,186	128,178	150,042			סך כל ההתחייבויות
8,568	8,461	8,944			הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
356	349	384			זכויות שאינן מקנות שליטה
8,924	8,810	9,328			סך כל ההון
141,110	136,988	159,370			סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך של 77 מיליון ש"ח, 60 מיליון ש"ח ו-57 מיליון ש"ח ב-30.9.20, 30.9.19 ו-31.12.19, בהתאמה.

(2) מזה: נכסים אחרים הנמדדים בשווי הוגן בסך של 90 מיליון ש"ח, 49 מיליון ש"ח ו-42 מיליון ש"ח ב-30.9.20, 30.9.19 ו-31.12.19, בהתאמה.

(3) מזה: התחייבויות אחרות הנמדדות בשווי הוגן בסך של 100 מיליון ש"ח, 170 מיליון ש"ח ו-47 מיליון ש"ח ב-30.9.20, 30.9.19 ו-31.12.19, בהתאמה.

(4) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה באור 14 ב'.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון (במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					
הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
927	(201)	7,986	8,712	373	9,085
-	-	201	201	12	213
-	31	-	31	(1)	30
927	(170)	8,187	8,944	384	9,328
יתרה ליום 30 ביוני 2020					
רווח נקי בתקופה					
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס					
יתרה ליום 30 בספטמבר 2020					
לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					
הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
927	(95)	7,534	8,366	339	8,705
-	-	236	236	11	247
-	-	(110)	(110)	-	(110)
-	(31)	-	(31)	(1)	(32)
927	(126)	7,660	8,461	349	8,810
יתרה ליום 30 ביוני 2019					
רווח נקי בתקופה					
דיבידנד					
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס					
יתרה ליום 30 בספטמבר 2019					
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					
הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
927	(131)	7,772	8,568	356	8,924
-	-	540	540	29	569
-	-	(125)	(125)	-	(125)
-	(39)	-	(39)	(1)	(40)
927	(170)	8,187	8,944	384	9,328
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
רווח נקי בתקופה					
דיבידנד					
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס					
יתרה ליום 30 בספטמבר 2020					
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					
הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
927	(159)	7,325	8,093	320	8,413
-	8	(8)	-	-	-
927	(151)	7,317	8,093	320	8,413
-	-	643	643	29	672
-	-	(300)	(300)	-	(300)
-	25	-	25	-	25
927	(126)	7,660	8,461	349	8,810
יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)					
השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב ⁽³⁾					
יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה					
רווח נקי בתקופה					
דיבידנד					
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס					
יתרה ליום 30 בספטמבר 2019					

דוח על השינויים בהון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים ⁽²⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾
8,413	320	8,093	7,325	(159)	927
-	-	-	(8)	8	-
8,413	320	8,093	7,317	(151)	927
903	38	865	865	-	-
(410)	-	(410)	(410)	-	-
18	(2)	20	-	20	-
8,924	356	8,568	7,772	(131)	927

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב⁽³⁾

יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה

רווח נקי בשנת החשבון

דיבידנד

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס

יתרה ליום 31 בדצמבר 2019

(1) כולל פרמיה על מניות בסך 313 מיליון ש"ח (משנת 1992 ואילך).

(2) כולל סך של 2,391 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדידידנד.

(3) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01).

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי המזומנים

(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2019	2020	2019	2020	
	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
903	672	569	247	213	תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת:
					רווח נקי לתקופה
					התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
(51)	(39)	(24)	(15)	(19)	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה
69	53	52	17	18	פחת על בנינים וציוד
92	68	71	22	24	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
(3)	(2)	-	(2)	-	רווח ממימוש בנינים וציוד
138	92	413	33	91	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(28)	(24)	(7)	(8)	(10)	רווח ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר והפרשה לירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה
14	15	(1)	9	-	הפסד (רווח) שמומש ושוטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(59)	(45)	31	(26)	(10)	הפסד (רווח) שמומש ושוטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
(25)	(23)	(94)	(5)	(30)	מסים נדחים, נטו
91	78	36	19	12	תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת
(561)	(560)	(111)	(229)	(15)	התאמות בגין הפרשי שער
56	42	-	-	-	דיבידנד שהתקבל מחברה כלולה
					שינוי נטו בנכסים שוטפים:
418	448	(206)	127	(178)	ניירות ערך למסחר
446	129	(88)	162	(22)	נכסים אחרים
198	164	(485)	(175)	246	נכסים בגין מכשירים נגזרים
					שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
(861)	1,517	285	187	(88)	התחייבויות אחרות
(47)	4	422	194	(271)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(18)	(5)	(36)	10	(10)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
772	2,584	827	567	(49)	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת
					תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) השקעה:
(78)	(78)	(117)	(336)	4	שינוי בפקדונות בבנקים
854	737	(5)	290	31	שינוי בניירות ערך שנשאלו
(5,001)	(4,314)	(2,235)	(1,769)	(102)	שינוי באשראי לציבור
(339)	20	383	4	201	שינוי באשראי לממשלה
(6,380)	(4,317)	(5,628)	(1,916)	(853)	רכישת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
193	151	184	16	37	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
					תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
2,678	2,450	2,953	1,048	596	תמורה מפדיון אגרות חוב זמינות למכירה
4,526	3,346	1,694	832	243	רכישת בנינים וציוד
(49)	(20)	(25)	(6)	(9)	תמורה ממימוש בנינים וציוד
9	5	-	5	-	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(101)	(56)	(72)	(22)	(29)	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) השקעה
(3,688)	(2,076)	(2,868)	(1,854)	119	

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
10,251	5,784	16,112	2,520	6,399	תזרימי מזומנים מפעילות מימון:
39	(625)	572	(471)	(160)	שינוי בפקדונות הציבור
696	(735)	(578)	122	(70)	שינוי בפקדונות מבנקים
711	711	1,458	711	-	שינוי בפקדונות הממשלה
(2,053)	(2,032)	(718)	(1,105)	-	תמורה מהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(410)	(300)	(125)	(110)	-	פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,234	2,803	16,721	1,667	6,169	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
6,318	3,311	14,680	380	6,239	מזומנים נטו מפעילות מימון
31,126	31,126	37,275	33,981	45,768	גידול במזומנים
(169)	(176)	39	(100)	(13)	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
37,275	34,261	51,994	34,261	51,994	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
					יתרת מזומנים לסוף התקופה
3,185	2,405	2,386	789	835	רביית ומסים ששולמו ו/או התקבלו:
(781)	(604)	(438)	(235)	(63)	רביית שהתקבלה
15	8	10	2	5	רביית ששולמה
(547)	(466)	(422)	(167)	(236)	דיבידנדים שהתקבלו
56	56	57	2	-	מסים על הכנסה ששולמו
					מסים על הכנסה שהתקבלו

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") הינו תאגיד בנקאי בישראל. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2020 כוללת את אלה של הבנק ושל חברות מאוחדות וחברה כלולה שלו (להלן - "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שנשתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 והבאורים הנלווים להם (להלן - "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ג' להלן.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 25 בנובמבר 2020.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות, אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

- החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2020, מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות בנושאים המפורטים להלן:
1. דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות;
 2. דגשים פיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ודיווח לציבור לאור משבר נגיף הקורונה.

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

(1) דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות

ביום 1 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות, אשר מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא חכירות ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 842 בקודיפיקציה בדבר "חכירות".

תמצית עיקרי השינויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה כאמור בחוזר, הינם בין היתר: תאגידים בנקאיים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית; בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס זכות שימוש (Right of Use) שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות בגין חכירה תפעולית; וכן עסקאות שבהן תאגיד בנקאי מוכר נכס וחוכר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בנושא 842 בקודיפיקציה.

הבנק אימץ את ההוראות החדשות, החל מיום 1 בינואר 2020, באופן של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה וללא הצגה מחדש של מספרי השוואה.

כמתאפשר בהוראות המעבר של התקן, בחר הבנק ביישום הקלות המעבר הבאות:

- לשמר את ההערכות בדבר זיהוי קיומה של חכירה וסיווגה כחכירה תפעולית או מימונית בנוגע לכל ההסכמים הקיימים למועד היישום לראשונה, וכן לשמר את הערכת כשירות להיוון של עלויות ישירות ראשוניות, אשר נקבעו טרם מועד היישום לראשונה, על פי הוראות התקינה הקודמת.
- להשתמש באפשרות ל"ראייה לאחור" (hindsight) לצורך קביעת תקופת החכירה, אם חוזה כולל אופציות הארכה או ביטול ולהערכת ירידת ערך של נכסי זכות השימוש.

בהתאם להוראות החדשות, עבור הסכמים שבהם הבנק הוא החוכר, במועד ההכרה לראשונה הכיר הבנק בהתחייבות בסכום השווה לערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה (תשלומים אלו אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או ברבית), ובמקביל הכיר בנכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי תמריצי חכירה, ובתוספת עלויות ישירות שהתהוו בחכירה.

כמו כן, כמתאפשר בהוראות התקן, בחר הבנק ביישום ההקלות הבאות:

- להשתמש בהקלה הפרקטית שלא להפריד רכיבים שאינם חכירה, כגון שירותים או תחזוקה, מרכיבי חכירה, אלא לטפל בהם כרכיב חכירה יחיד.
 - להשתמש בהקלה הפרקטית לפיה חכירות לטווח קצר של עד שנה מטופלות באופן בו דמי החכירה נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה, ללא הכרה בנכס זכות שימוש ו/או התחייבות בגין חכירה בדוח על המצב הכספי.
- יישום ההוראות החדשות הביא לגידול בסך של כ- 425 מיליוני ש"ח ביתרת נכסי זכות השימוש, ולגידול מקביל בסך של כ- 425 מיליוני ש"ח ביתרת ההתחייבויות בגין חכירה, ליום 1 בינואר 2020. עם זאת, ליישום ההוראות החדשות לא הייתה השפעה מהותית על דוח רווח והפסד.
- בהתאם למתכונת הדיווח כפי שנקבעה בהוראות הדיווח לציבור, הבנק הכיר בנכסי זכות שימוש בגין חכירות תפעוליות בסעיף "נכסים אחרים" ובהתחייבויות בגין חכירה תפעוליות בסעיף "התחייבויות אחרות".
- כמו כן, יישום ההוראות החדשות הביא לירידה בשיעור ההון העצמי רובד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ-0.06% וכ-0.08%, בהתאמה, ליום 1 בינואר 2020, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שהוכרו במאזן בשיעור של 100%. בנוסף, יישום ההוראות החדשות הביא לירידה ביחס המינוף של הבנק בשיעור של כ-0.02%, ליום 1 בינואר 2020.

(2) דגשים פיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ודיווח לציבור לאור משבר נגיף הקורונה

ביום 21 באפריל 2020, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "אירוע נגיף הקורונה - דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור", ביום 16 ביוני 2020, ניתנו הנחיות בעניין גם ביחס לדוחות הרבעוניים והשנתיים לשנת 2020 וביום 11 באוקטובר 2020, הפיץ הפיקוח על הבנקים טיוטת מכתב לבנקים ולחברות כרטיסי האשראי בנושא "אירוע נגיף הקורונה - דגשים פיקוחיים לשינויים נוספים בתנאי הלוואה".

לאור התפרצות נגיף הקורונה, אומצו על ידי הפיקוח על הבנקים הנחיות והקלות שניתנו על ידי רשויות הפיקוח בארה"ב ונכללו מספר הנחיות לעניין טיפול חשבונאי וביניהן:

שינויים בתנאי הלוואות

- כאשר תאגיד בנקאי פועל כדי לייצב לווים שאינם בפיגור בהלוואות הקיימות שלהם, בין אם הפעולה מבוצעת מול לווה בודד ובין אם היא מבוצעת במסגרת תכנית ללוים תקינים שנתקלים בבעיות פיננסיות או תפעוליות בטווח הקצר מאירוע נגיף הקורונה, ככלל פעולה זו לא תחשב לארגון מחדש של חוב בעייתי. לאור זאת, חובות שתנאיהם שונו כגון: דחיות במועדי תשלום, ויתורים על רבית פיגורים והארכות של תקופות פירעון לא סווגו כחובות בארגון מחדש של חוב בעייתי כאשר התקיימו התנאים הבאים:
 - השינוי בוצע בשל אירוע נגיף הקורונה;
 - הלווה לא היה בפיגור במועד שבו יושמה התכנית לשינוי התנאים;
 - השינוי הינו לזמן קצר (עד 6 חודשים).
- לעניין זה, הובהר כי לווים נחשבים כלווים שאינם בפיגור אם הם נמצאים בפיגור של פחות מ- 30 ימים ביחס לתנאים החוזיים במועד יישום תכנית השינויים. כמו כן, כאשר השינוי בתנאי החוב הביא לעיכוב בתשלום שאינו לזמן קצר, החוב לא סווג כחוב בארגון מחדש של חוב בעייתי אם הוא חודש בשיעור רבית הזהה לשיעור הרבית שנקבע לחוב חדש בסיכון דומה.
- לגבי הלוואות לדיר אשר מטופלות לפי שיטת עומק הפיגור, כאשר הדחיה לזמן קצר כאמור בוצעה לחוב אשר לא היה חוב בעייתי לפני מועד הדחיה, ככלל, אינה מחייבת סיווג של חוב כחוב בארגון מחדש.

קביעת מצב הפיגור

לעניין חובות אשר לא היו לפני כן בפיגור, וניתנה להם דחיה בשל אירוע נגיף הקורונה, הבנק אינו נדרש לסווג חובות כאמור כחובות בפיגור בשל הדחיה. כמו כן, כאשר בוצעה דחיית תשלומים בשל אירוע נגיף הקורונה בחובות שהיו בפיגור לפני הדחיה, בוצעה התאמה למצב הפיגור חזרה למצב כפי שהיה לפני שבוצעה הדחיה, ולמעשה בוצעה הקפאה למשך תקופת דחיית התשלום.

סיווג חובות בעייתיים, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית, ומחיקות חשבונאיות

בהתאם למכתב בנק ישראל כאמור לעיל, במהלך התקופה של הסדרים לזמן קצר, הלוואות אלה, ככלל, לא דווחו כהלוואות שלא צוברות. זאת למעט חובות אשר נצבר לגביהם מידע חדש בנוגע לירידה בסיכויי הפירעון, אשר בגינם הבנק פעל בהתאם להוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג חובות בעייתיים ומחיקות חשבונאיות.

בנוסף, במכתב מיום 11 באוקטובר 2020 כאמור לעיל, נכללו הנחיות הפיקוח על הבנקים לניהול זהיר של הסיכונים, בכל הקשור להסדרים בהם נוקטים תאגידים בנקאיים, במטרה לסייע ללווים השונים בהתמודדות עם השלכות משבר הקורונה.

בפרט, בנק ישראל כלל הנחיות כמפורט להלן:

התייחסות לשני סוגים של שינויים: בתנאי הלוואות שהבנק מסכים לבצע לבקשת הלווים ושינויים במסגרת תכניות רוחביות לדחיית תשלומים.

פרקטיקות לניהול סיכונים זהיר - ככלל, בהמשך לביצוע שינוי בתנאים של הלוואה, על התאגיד הבנקאי לבצע הערכה מחדש של הסיכוי ושל דירוג האשראי של ההלוואה בהתבסס על רמת החוב הנוכחית של הלווה, המצב הכספי הנוכחי, יכולת ההחזר, והביטחונות שלו. לעניין זה הובהר כי שינוי סביר בתנאים לא גורם בהכרח לסיווג הלוואה בסיכון שלילי רק בגלל ירידה בערך הביטחון, בתנאי שיש ללווה את היכולת לשלם בהתאם לתנאים המוטאמים. בהתאם לכך, הגדיר הבנק סממנים לזיהוי הידרדרות באיכות האשראי אשר עלולה להעיד על הצורך לבצע שינוי דירוג של הלווה ו/או להביא לסיווג שלילי של חובותיו (כולם או חלקם).

חישוב הפרשה להפסדי אשראי - לצורך אמידת הפסדי אשראי נדרשים תאגידים בנקאיים:

- לקבץ הלוואות לתיק אשראי נפרד, כאשר יש להן מאפייני סיכון דומים אלא, אם הן מוערכות על בסיס פרטני.
- לקחת בחשבון את אי הוודאות ומגבלות המידע הקיים לגבי מצב הלווים בעת ביצוע הפרשה. לעניין זה על תאגיד בנקאי להגדיל את ההתאמות האמיתיות הנכללות בהפרשות להפסדי אשראי שלו בגין מידע שטרם נכלל בתהליך אומדן ההפסד, בין היתר כדי להביא בחשבון את חוסר הוודאות במדידה ואת המגבלות בתיקוד התומך ובמידע שקיים לגבי מצב הלווים שלו. ככל שחולף זמן ומידע נוסף הופך לזמין, על התאגיד הבנקאי לשלב את המידע הנוסף כאמור בתהליכי דירוג וסינון האשראי ובתהליכי קביעת ההפרשות להפסדי אשראי ותיקודן.
- לעניין הקלות בסווג ארגון מחדש, יישום ההוראות מרבעון קודם עדיין בתוקף (מכתב מיום 21 באפריל 2020) - ניתן להניח שהלווה לא נמצא בקשיים פיננסיים לצורך ארגון מחדש של חוב בעייתי והשינוי העוקב לא יחשב ארגון מחדש, בהתקיים התנאים הבאים:
- השינויים בהלוואה קשורים לאירוע הקורונה + השינויים במצבם הם לזמן קצר עד 6 חודשים וכן הלווה אינו בפיגור ביחס לתנאים החוזיים (פיגור של פחות מ 30 יום) במועד השינוי העוקב.
- שינויים בתנאי החובות שבוצעו כחלק ממתווה של בנק ישראל - דחיית תשלומים בוצעה עד 31 בדצמבר 2020 כאשר במועד הדחייה לא היה פיגור (או היה פיגור שאינו עולה על 30 ימים).

עם זאת, כאמור לעיל, גם בנסיבות אלה על התאגיד הבנקאי לוודא שהוא מזהה ומסווג באופן נאות בדוחות לציבור את ההלוואות בהתאם לסיכונים הגלומים בהן.

במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ובהמשך לדגשים הפיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ביצע הבנק במהלך החודשים האחרונים שינויים בתנאיהם של חובות וביניהם דחייה במועדי תשלום, ויתורים על רבית פיגורים והארכות של תקופות לפירעון, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי. כמו כן, ראה באור 16 בדבר השפעות התפשטות נגיף הקורונה.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)

ביום 28 במרץ 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב המאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי כפי שפורסמו בעדכון תקינה 2016-13 ASU. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי ולחיצוק הקשר בין ניהול סיכונים אשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים היום בין היתר: ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי חלף שיטה המבוססת על ההפסדים שהתהוו; באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של איגרות חוב בתיק הזמין למכירה; וכן הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיר), איגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

ביום 4 ביולי 2019, פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בדבר "יישום כללי חשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים" אשר כוללת דחייה במועד היישום לראשונה של הכללים החדשים ליום 1 בינואר 2022 וריצה במקביל החל מיום 1 בינואר 2021. הכללים החדשים ייושמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת. כמו כן, ביום 15 באוקטובר 2020, הבהיר בנק ישראל, כי על תאגיד בנקאי להתחיל בביצוע ריצה במקביל מוקדם ככל האפשר, ובכל מקרה לא יאוחר מיום 1 ביולי 2021.

ביום 15 באוקטובר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת סט הוראות לעדכון הוראות הדיווח לציבור והוראות נוהל בנקאי בכל הקשור לאופן האימוץ והיישום לראשונה של כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב, בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר כלל, בין היתר, עדכון מוצע להוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "הון פיקוחי" - השפעת יישום כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים. בהתאם לעדכון להוראה 299, נקבעו הוראות המעבר כדי להפחית השפעות של יישום הכללים החדשים על ההון הפיקוחי, זאת בהתאם להנחיות ועדת באזל לפיקוח על בנקים ורשויות הפיקוח על בנקים בארה"ב ובמדינות אחרות בעולם. בפרט, נקבע כי במידה שכתוצאה מהיישום לראשונה של כללים אלה, חל ביום שבו תאגיד בנקאי יישם

לראשונה את הכללים קיטון בהון העצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי, נטו לאחר השפעת המס, תאגיד בנקאי רשאי לכלול באופן חלקי בהון עצמי רובד 1 (כלומר להוסיף חזרה להון עצמי רובד 1) את הקיטון בהון עצמי רובד 1 שנרשם ביום היישום לראשונה, על פני שלוש שנים (להלן - "תקופת המעבר"). פריסה זו עשויה להקטין השפעת היישום לראשונה בכל הקשור להשפעתה על יחס הון עצמי רובד 1 ולפרוס את ההשפעה על פני תקופת המעבר, אך בשלב הזה אינה מתייחסת להיבטים נוספים של הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, שעלולים להיגרם כתוצאה מהיישום של הכללים לראשונה.

הבנק ממשיך להיערך ליישום התקן לרבות ביצוע מיפוי של הדרישות והפרקטיקות הנהוגות ובחירת מודל להערכת אומדן הפסדי אשראי.

(2) עדכון תקינה ASU 2018-14 בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2018-14, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת, המהווה עדכון לנושא 715-20 בקודיפיקציה בדבר תגמול - הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת - כללי (להלן - "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בבאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הבאורים הנדרשים.

התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות. הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע. הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

(3) עדכון תקינה ASU 2018-13 בדבר שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2018-13, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן, המהווה עדכון לנושא 820 בקודיפיקציה בדבר מדידת שווי הוגן (להלן - "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בבאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הבאורים הנדרשים.

התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות. הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2019. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2019 ו-2020", אשר גובש על בסיס עדכון תקינה ASU 2018-13 קודיפיקציה, מועד התחילה נדחה ליום 1 בינואר 2021. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים.

בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע, למעט דרישות הגילוי שהתווספו וכן דרישת הגילוי שעודכנה בדבר אי הודאות במדידת שווי הוגן ברמה 3, אשר לגביהן היישום יהיה מכאן ואילך. הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

באור 2 - הכנסות והוצאות רבית (במיליוני ש"ח)

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		
2019	2020	2019	2020	
(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
2,113	2,020	635	692	א. הכנסות (הוצאות) רבית ⁽¹⁾
3	(4)	(4)	-	מאשראי לציבור
19	5	6	1	מאשראי לממשלה
50	38	18	10	מפקדונות בבנקים
1	-	-	-	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
151	101	44	28	מניירות ערך שנשאלו
2,337	2,160	699	731	מאגרות חוב
				סך כל הכנסות הרבית
289	158	53	50	ב. הוצאות רבית
3	2	1	-	על פקדונות הציבור
3	1	1	-	על פקדונות הממשלה
96	19	2	19	על פקדונות מבנקים
4	-	-	-	על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
395	180	57	69	על התחייבויות אחרות
1,942	1,980	642	662	סך כל הוצאות הרבית
				סך כל ההכנסות רבית, נטו
(5)	(24)	(2)	(11)	ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות רבית הוצאות רבית ⁽²⁾
26	23	6	9	ד. פירוט הכנסות רבית על בסיס צבירה מאגרות חוב
124	78	38	19	מוחזקות לפדיון
1	-	-	-	זמינות למכירה
151	101	44	28	למסחר
				סך הכל כלול בהכנסות רבית

(1) כולל השפעת יחסי גידור.

(2) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א'.

באור 3 - הכנסות מימון שאינן מרבית (במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר	
2020	2019	2020	2019
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
1. מפעילות במכשירים נגזרים			
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾			
(4)	(186)	(12)	(445)
2. מהשקעה באגרות חוב			
רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽²⁾			
6	8	34	23
הפסדים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽²⁾			
-	-	(2)	-
הפרשה לירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה ⁽²⁾			
(2)	-	(19)	-
4	8	13	23
סך הכל מהשקעה באגרות חוב			
15	229	111	560
3. הפרשי שער, נטו			
4. מהשקעה במניות			
רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר			
8	-	9	1
הפסדים ממכירת מניות שאינן למסחר			
(2)	-	(15)	-
דיבידנד ממניות שאינן למסחר			
2	8	12	10
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ⁽³⁾			
10	26	(31)	45
סך הכל מהשקעה במניות			
18	34	(25)	56
33	85	87	194
סך הכל הכנסות מימון שאינן מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			

(1) למעט השפעת יחסי גידור.

(2) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

(3) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר	
2020	2019	2020	2019
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרות מסחר⁽³⁾			
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים			
3	(13)	9	(4)
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ⁽¹⁾			
1	(8)	3	(14)
הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽²⁾			
(1)	(1)	(2)	(1)
סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרות מסחר ⁽⁴⁾			
3	(22)	10	(19)
36	63	97	175
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרות מסחר לפי חשיפת סיכון			
חשיפת רבית			
(2)	(5)	5	-
חשיפה למניות			
2	2	4	5
חשיפת מטבע חוץ			
3	(19)	1	(24)
3	(22)	10	(19)
סך הכל			

(1) מזה הפסדים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של 1 מיליון ש"ח בתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020 (לשלושת החודשים ולתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2019 - הפסדים בסך של 3 מיליון ש"ח ו-4 מיליון ש"ח, בהתאמה).

(2) אין רווחים/הפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.

(3) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(4) להכנסות רבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 2.

באור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

(במיליוני ש"ח)

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020					
(201)	(15)	(216)	(209)	(7)	יתרה ליום 30 ביוני 2020 (לא מבוקר)
31	(1)	30	(10)	40	שינוי נטו במהלך התקופה
(170)	(16)	(186)	(219)	33	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)
לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2019					
(95)	(12)	(107)	(143)	36	יתרה ליום 30 ביוני 2019 (לא מבוקר)
(31)	(1)	(32)	(37)	5	שינוי נטו במהלך התקופה
(126)	(13)	(139)	(180)	41	יתרה ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)
לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020					
(131)	(15)	(146)	(199)	53	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
(39)	(1)	(40)	(20)	(20)	שינוי נטו במהלך התקופה
(170)	(16)	(186)	(219)	33	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)
לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2019					
(159)	(13)	(172)	(150)	(22)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
8	-	8	-	8	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב*
(151)	(13)	(164)	(150)	(14)	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה
25	-	25	(30)	55	שינוי נטו במהלך התקופה
(126)	(13)	(139)	(180)	41	יתרה ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)
לשנה שנתיים ביום 31 בדצמבר 2019					
(159)	(13)	(172)	(150)	(22)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
8	-	8	-	8	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב*
(151)	(13)	(164)	(150)	(14)	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה
20	(2)	18	(49)	67	שינוי נטו בשנת 2019
(131)	(15)	(146)	(199)	53	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

* השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01).

באור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך) -
(במיליוני ש"ח)

ב. שינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)					
			2019			2020		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
238	(81)	157	51	(17)	34	50	(17)	33
(137)	47	(90)	(43)	14	(29)	10	(3)	7
101	(34)	67	8	(3)	5	60	(20)	40
(139)	47	(92)	(69)	25	(44)	(22)	8	(14)
65	(22)	43	12	(5)	7	6	(2)	4
(74)	25	(49)	(57)	20	(37)	(16)	6	(10)
(4)	2	(2)	(2)	1	(1)	(2)	1	(1)
31	(11)	20	(47)	16	(31)	46	(15)	31

השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:

התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
הפסדים (רווחים) בגין אגרות חוב זמינות למכירה ששווה מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾
שינוי נטו במהלך התקופה

הטבות לעובדים

הפסד אקטוארי נטו בתקופה
הפסדים נטו ששווה מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾

שינוי נטו במהלך התקופה

השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה

סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה

השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר המיוחס לבעלי מניות הבנק

סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)											
2019			2020								
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
264	(90)	174	120	(41)	79	120	(41)	79	120	(41)	79
(180)	61	(119)	(150)	51	(99)	(150)	51	(99)	(150)	51	(99)
84	(29)	55	(30)	10	(20)	(30)	10	(20)	(30)	10	(20)
(97)	33	(64)	(49)	17	(32)	(49)	17	(32)	(49)	17	(32)
52	(18)	34	18	(6)	12	18	(6)	12	18	(6)	12
(45)	15	(30)	(31)	11	(20)	(31)	11	(20)	(31)	11	(20)
-	-	-	(2)	1	(1)	(2)	1	(1)	(2)	1	(1)
39	(14)	25	(59)	20	(39)	(59)	20	(39)	(59)	20	(39)

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית, לפירוט נוסף ראה באור 3.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות לעובדים. ראה באור 4א.

באור 5 - ניירות ערך (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
של ממשלת ישראל	2,188	2,188	103	-	2,291
של מוסדות פיננסיים בישראל	82	82	1	-	83
של אחרים בישראל	208	208	19	-	227
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון	2,478	2,478	123	-	2,601

ב. אגרות חוב זמינות למכירה	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
של ממשלת ישראל	7,394	7,351	54	11	7,394
של ממשלות זרות	994	992	2	-	994
של מוסדות פיננסיים בישראל	36	37	-	1	36
של מוסדות פיננסיים זרים	183 ⁽⁵⁾⁽⁷⁾	182	1	-	183
של אחרים בישראל	339 ⁽⁶⁾	334	10	5	339
של אחרים זרים	194	193	1	-	194
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה	9,140	9,089	68 ⁽²⁾	17 ⁽²⁾	9,140

ג. השקעה במניות שאינן למסחר	הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾⁽⁴⁾
מניות שאינן למסחר	244	257	6 ⁽³⁾	19 ⁽³⁾	244
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	114	114	-	-	114

סך כל ניירות הערך שאינם למסחר	11,862	11,824	197	36	11,985
-------------------------------	--------	--------	-----	----	--------

ד. ניירות ערך למסחר	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
אגרות חוב של ממשלת ישראל	311	311	-	-	311
מניות	1	1	-	-	1
סך כל ניירות הערך למסחר	312	312	- ⁽³⁾	- ⁽³⁾	312
סך כל ניירות הערך	12,174	12,136	197	36	12,297

- הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3.
- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (5) כולל ניירות ערך של תאגידים בבעלות ממשלה בסך של 35 מיליון ש"ח.
- (6) כולל אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות רבית בסך של 62 מיליון ש"ח.
- (7) כולל ניירות ערך הכוללים נגזר משובץ הנמדדים לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים בשווי לרווח והפסד בסך של 19 מיליון ש"ח.

באור 5 - ניירות ערך (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
של ממשלת ישראל	1,563	1,563	94	-	1,657
של מוסדות פיננסיים בישראל	61	61	1	-	62
של אחרים בישראל	244	244	33	-	277
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון	1,868	1,868	128	-	1,996

ב. אגרות חוב זמינות למכירה	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
של ממשלת ישראל	4,547	4,494	53	-	4,547
של ממשלות זרות	2,085	2,084	1	-	2,085
של מוסדות פיננסיים בישראל	45	45	1	1	45
של מוסדות פיננסיים זרים	285 ⁽⁶⁾	284	1	-	285
מגובי משכנתאות (MBS)	411 ⁽⁵⁾	408	4	1	411
של אחרים בישראל	412 ⁽⁷⁾	407	10	5	412
של אחרים זרים	416	416	-	-	416
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה	8,201	8,138	70 ⁽²⁾	7 ⁽²⁾	8,201

ג. השקעה במניות שאינן למסחר	הערך במאזן	עלות	מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾⁽⁴⁾
מניות שאינן למסחר	308	269	45 ⁽³⁾	6 ⁽³⁾	308
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	132	132	-	-	132

סך כל ניירות הערך שאינם למסחר	10,377	10,275	243	13	10,505
-------------------------------	--------	--------	-----	----	--------

ד. ניירות ערך למסחר	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
אגרות חוב -					
של ממשלת ישראל	62	62	-	-	62
של מוסדות פיננסיים בישראל	7	7	-	-	7
של אחרים בישראל	5	5	-	-	5
סך כל אגרות החוב למסחר	74	74	-	-	74
מניות	2	2	-	-	2
סך כל ניירות הערך למסחר	76	76	- ⁽³⁾	- ⁽³⁾	76
סך כל ניירות הערך	10,453	10,351	243	13	10,581

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3.

(1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נקפו לדוח רווח והפסד.

(4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בינוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

(5) ניירות ערך שהונפקו על ידי GNMA בערבות ממשלת ארה"ב בסך של 410 מיליון ש"ח וניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC בסך של 1 מיליון ש"ח.

(6) כולל ניירות ערך של תאגידים בבעלות ממשלה בסך של 122 מיליון ש"ח וניירות ערך של תאגידים בבעלות ממשלתית מפורשת בסך של 137 מיליון ש"ח.

(7) כולל אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות רבית בסך של 5 מיליון ש"ח.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
של ממשלת ישראל	1,751	1,751	93	-	1,844
של מוסדות פיננסיים בישראל	56	56	1	-	57
של אחרים בישראל	241	241	30	-	271
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון	2,048	2,048	124	-	2,172

ב. אגרות חוב זמינות למכירה	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
של ממשלת ישראל	4,577	4,508	69	-	4,577
של ממשלות זרות	1,956	1,955	1	-	1,956
של מוסדות פיננסיים בישראל	43	42	1	-	43
של מוסדות פיננסיים זרים	640 ⁽⁶⁾	639	1	-	640
מגובי משכנתאות (MBS)	378 ⁽⁵⁾	377	2	1	378
של אחרים בישראל	431 ⁽⁷⁾	424	10	3	431
של אחרים זרים	478	477	1	-	478
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה	8,503	8,422	85 ⁽²⁾	4 ⁽²⁾	8,503

ג. השקעה במניות שאינן למסחר	הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾⁽⁴⁾
מניות שאינן למסחר	339	288	52 ⁽³⁾	1 ⁽³⁾	339
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	129	129	-	-	129

סך כל ניירות הערך שאינם למסחר	10,890	10,758	261	5	11,014
-------------------------------	--------	--------	-----	---	--------

ד. אגרות חוב למסחר	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
של ממשלת ישראל	95	95	-	-	95
של מוסדות פיננסיים בישראל	4	4	-	-	4
של אחרים בישראל	6	6	-	-	6
סך כל אגרות החוב למסחר	105	105	- ⁽³⁾	- ⁽³⁾	105
סך כל ניירות הערך	10,995	10,863	261	5	11,119

- הערות: פירוט תוצאות הפעילות מהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3.
- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (5) ניירות ערך שהונפקו על ידי GNMA בערבות ממשלת ארה"ב בסך של 377 מיליון ש"ח וניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC בסך של 1 מיליון ש"ח.
- (6) כולל ניירות ערך של תאגידים בבעלות ממשלה בסך של 453 מיליון ש"ח וניירות ערך של תאגידים בבעלות וערבות ממשלתית מפורשת בסך של 162 מיליון ש"ח.
- (7) כולל אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות רבית בסך של 4 מיליון ש"ח.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ה. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של אגרות חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
שווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו	
סך הכל	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	הפסדים שטרם מומשו	סך הכל	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	הפסדים שטרם מומשו
אגרות חוב זמינות למכירה							
-	-	-	-	11	-	11	1,315
1	-	1	19	-	-	-	-
-	-	-	-	5	-	5	96
1	-	1	19	16	-	16	1,411
של ממשלת ישראל							
של מוסדות פיננסיים בישראל							
של אחרים בישראל							
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה							

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
שווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו	
סך הכל	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	הפסדים שטרם מומשו	סך הכל	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	הפסדים שטרם מומשו
אגרות חוב זמינות למכירה							
1	-	1	20	-	-	-	-
1	-	1	84	-	-	-	-
3	-	3	32	2	-	2	36
5	-	5	136	2	-	2	36
של מוסדות פיננסיים בישראל							
מגובי משכנתאות (MBS)							
של אחרים בישראל							
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה							

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
שווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו	
סך הכל	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	הפסדים שטרם מומשו	סך הכל	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	הפסדים שטרם מומשו
אגרות חוב זמינות למכירה							
1	-	1	77	-	-	-	-
3	-	3	42	-	-	-	-
4	-	4	119	-	-	-	-
מגובי משכנתאות (MBS)							
של אחרים בישראל							
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה							

- (1) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
(2) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
(3) השקעות שהפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
(4) השקעות שהפסד שטרם מומש בגין מהווה מ-20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾	
39,952	3,359	36,593	384	-	36,209	יתרת חוב רשומה:
54,217	-	54,217	20,826	27,469	5,922	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
27,555	-	27,555	-	27,451	104	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
94,169	3,359	90,810	21,210	27,469	42,131	מזה: לפי עומק פיגור
						סך הכל
						מזה:
264	-	264	117	-	147	חובות בארגון מחדש
465	-	465	41	6	418	חובות פגומים אחרים
729	-	729	158	6	565	סך הכל חובות פגומים
270	-	270	17	203	50	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
1,015	-	1,015	154	111	750	חובות בעייתיים אחרים
2,014	-	2,014	329	320	1,365	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי:
716	-	716	48	-	668	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
509	-	509	263	161	85	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
162	-	162	-	161 ⁽²⁾	1	מזה: לפי עומק פיגור
1,225	-	1,225	311	161	753	סך הכל
215	-	215	39	-	176	מזה: בגין חובות פגומים

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾	
38,201	2,190	36,011	320	-	35,691	יתרת חוב רשומה:
52,207	-	52,207	21,430	25,198	5,579	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
25,436	-	25,436	-	25,184	252	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
90,408	2,190	88,218	21,750	25,198	41,270	מזה: לפי עומק פיגור
						סך הכל
						מזה:
239	-	239	99	-	140	חובות בארגון מחדש
415	-	415	13	7	395	חובות פגומים אחרים
654	-	654	112	7	535	סך הכל חובות פגומים
250	-	250	24	190	36	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
740	-	740	209	16	515	חובות בעייתיים אחרים
1,644	-	1,644	345	213	1,086	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי:
496	-	496	34	-	462	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
412	-	412	230	120	62	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
122	-	122	-	120 ⁽²⁾	2	מזה: לפי עומק פיגור
908	-	908	264	120	524	סך הכל
182	-	182	27	-	155	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 121 מיליון ש"ח (30.9.19 - 88 מיליון ש"ח, 31.12.19 - 89 מיליון ש"ח).

(3) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיוור בסך 3,135 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (30.9.19 - 2,806 מיליון ש"ח, 31.12.19 - 2,718 מיליון ש"ח).

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾
בנקים וממשלות	סך הכל				
39,607	3,173	36,434	340	-	36,094
52,395	-	52,395	21,329	25,583	5,483
25,799	-	25,799	-	25,566	233
92,002	3,173	88,829	21,669	25,583	41,577
248	-	248	108	-	140
461	-	461	38	10	413
709	-	709	146	10	553
249	-	249	26	186	37
693	-	693	143	32	518
1,651	-	1,651	315	228	1,108
523	-	523	38	-	485
407	-	407	226	121	60
123	-	123	-	121 ⁽²⁾	2
930	-	930	264	121	545
204	-	204	35	-	169

יתרת חוב רשומה:	
חובות שנבדקו על בסיס פרטני	
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	
מזה: לפי עומק פיגור	
סך הכל	
מזה:	
חובות בארגון מחדש	
חובות פגומים אחרים	
סך הכל חובות פגומים	
חובות בפיגור 90 ימים או יותר	
חובות בעייתיים אחרים	
סך הכל חובות בעייתיים	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי:	
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני	
בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	
מזה: לפי עומק פיגור	
סך הכל	
מזה: בגין חובות פגומים	

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					
אשראי לציבור		בנקים וממשלות			
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	סך הכל	
706	150	300	1,156	-	1,156
60	10	17	87	-	87
(32)	-	(28)	(60)	-	(60)
19	1	22	42	-	42
(13)	1	(6)	(18)	-	(18)
753	161	311	1,225	-	1,225
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת תקופה					
גידול בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים					

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
501	121	265	887	-	887
28	-	10	38	-	38
(45)	(1)	(27)	(73)	-	(73)
40	-	16	56	-	56
(5)	(1)	(11)	(17)	-	(17)
524	120	264	908	-	908
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת תקופה					
קטון בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים					

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
930	-	930	264	121	545
393	-	393	79	38	276
(215)	-	(215)	(98)	-	(117)
117	-	117	66	2	49
(98)	-	(98)	(32)	2	(68)
1,225	-	1,225	311	161	753
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה (מבוקר)					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת שנה (מבוקר)					
גידול בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
57	-	57	11	-	46
20	-	20	1	-	19
77	-	77	12	-	65
1,302	-	1,302	323	161	818
יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים					

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
868	-	868	260	119	489
96	-	96	47	2	47
(244)	-	(244)	(96)	(2)	(146)
188	-	188	53	1	134
(56)	-	(56)	(43)	(1)	(12)
908	-	908	264	120	524
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה (מבוקר)					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת שנה (מבוקר)					
קטון בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
64	-	64	11	-	53
(4)	-	(4)	-	-	(4)
60	-	60	11	-	49
968	-	968	275	120	573
יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים					

באור 7 - פקדונות הציבור

(במיליוני ש"ח)

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד בישראל

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		
			לפי דרישה
47,692	46,125	58,808	- אינם נושאים רבית
17,765	17,436	23,480	- נושאים רבית
65,457	63,561	82,288	סך הכל לפי דרישה
54,595	52,731	53,626	לזמן קצוב
120,052	116,292	135,914	סך הכל פקדונות בישראל*
			*מזה:
59,306	59,232	71,816	פקדונות של אנשים פרטיים
25,080	22,904	23,841	פקדונות של גופים מוסדיים
35,666	34,156	40,257	פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		תקרת הפקדון
46,064	46,263	54,434	עד 1
27,842	27,777	34,962	מעל 1 עד 10
14,703	14,744	17,045	מעל 10 עד 100
6,146	5,951	5,321	מעל 100 עד 500
25,297	21,557	24,152	מעל 500
120,052	116,292	135,914	סך הכל

באור לא - זכויות עובדים (במיליוני ש"ח)

א. הרכב ההטבות

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
927	923	944	פנסיה ופיצויי פרישה
(415)	(418)	(378)	סכום ההתחייבות
512	505	566	השווי ההוגן של נכסי התכנית
512	505	566	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
18	18	18	עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
35	34	34	מענקים בגין ותק - סכום ההתחייבות
11	10	9	הטבה בגין ימי מחלה שלא נוצלו
207	192	207	הטבות אחרות לאחר העסקה
65	66	75	הטבות אחרות לאחר פרישה
203	192	95	חופשה
			אחר
			סך הכל
1,051	1,017	1,004	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"

ב. תכניות להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב המימון

הטבות אחרות לאחר פרישה					תכניות פיצויים ופנסיה				
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר
2019	2019	2020	2019	2020	2019	2019	2020	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
152	152	207	170	207	1,109	1,109	927	936	920
4	3	4	1	2	20	15	16	5	6
6	4	4	1	1	24	20	15	6	5
50	37	(4)	22	(1)	125	90	35	54	23
-	-	-	-	-	17	-	-	-	-
(5)	(4)	(4)	(2)	(2)	(370)	(316)	(49)	(78)	(10)
-	-	-	-	-	2	5	-	-	-
207	192	207	192	207	927	923	944	923	944
205	190	205	190	205	855	833	829	833	829

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

מחויבות בגין הטבה חזויה

בתחילת תקופה

עלות שירות

עלות רבית

הפסד (רווח) אקטוארי

עדכון מחויבות*

הטבות ששולמו

אחר, לרבות הפסד מצמצום

ושינויים מבניים

מחויבות בגין הטבה חזויה

בסוף התקופה

מחויבות בגין הטבה מצטברת

בסוף התקופה⁽¹⁾

(1) המחויבות בגין הטבה מצטברת שונה מהמחויבות בגין הטבה חזויה בכך שהיא אינה כוללת הנחות בדבר גידול עתידי בתגמול.

באור לא - זכויות עובדים (המשך)

ב. תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)

הטבות אחרות לאחר פרישה					תכניות פיצויים ופנסיה					
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2019	2020	2019	2020	2019	2019	2020	2019	2020	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
										במיליוני ש"ח
										שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית
-	-	-	-	-	655	655	415	452	377	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה
-	-	-	-	-	54	41	(5)	8	8	תשואה בפועל על נכסי התכנית עדכון נכסי תכנית*
-	-	-	-	-	17	-	-	-	-	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
-	-	-	-	-	9	7	7	2	2	הטבות ששולמו
-	-	-	-	-	(320)	(285)	(39)	(44)	(9)	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
-	-	-	-	-	415	418	378	418	378	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה
207	192	207	192	207	512	505	566	505	566	

* נובע מתוספת אקטוארית בגין נכסים מעבר ל-100% על עתודות הפיצויים.

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה			
31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	
2019	2020	2019	2019	2020	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
						במיליוני ש"ח
						סכומים שהוכרו במאזן המאוחד
207	192	207	512	505	566	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
207	192	207	512	505	566	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה
						סכומים שהוכרו בהפסד כולל אחר מצטבר
						לפני השפעת מס
75	63	68	204	190	237	הפסד אקטוארי נטו
75	63	68	204	190	237	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

באור לא - זכויות עובדים (המשך)

2. הוצאה לתקופה

תכניות פיצויים ופנסיה						הטבות אחרות לאחר פרישה					
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)	
במיליוני ש"ח											

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד									
4	3	4	1	2	20	15	16	5	6
6	4	4	1	1	24	20	15	6	5
-	-	-	-	-	(14)	(11)	(8)	(3)	(3)
3	2	3	1	1	14	10	10	2	4
-	-	-	-	-	50	46	5	10	1
-	-	-	-	-	(3)	(2)	(2)	(1)	(1)
13	9	11	3	4	91	78	36	19	12
עלות שירות									
עלות רבית									
תשואה חזויה על נכסי תכנית הפחתה של סכומים שלא הוכרו:									
הפסד אקטוארי נטו									
אחר, לרבות הפסד מצמצום או סילוק ושינויים מבניים									
היוון עלות תוכנה									
סך עלות ההטבה, נטו									

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו כהפסד (רווח) כולל אחר לפני השפעת מס									
50	37	(4)	22	(1)	85	60	48	49	18
(3)	(2)	(3)	(1)	(1)	(14)	(10)	(10)	(2)	(4)
-	-	-	-	-	(48)	(41)	(5)	(10)	(1)
47	35	(7)	21	(2)	23	9	33	37	13
13	9	11	3	4	91	78	36	19	12
60	44	4	24	2	114	87	69	56	25
הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה									
הפחתה של הפסד אקטוארי סילוק									
סך הכל הוכר ברווח (הפסד) כולל אחר									
סך עלות ההטבה נטו									
סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח (הפסד) כולל אחר									

הטבות אחרות לאחר פרישה	תכניות פיצויים ופנסיה								
		במיליוני ש"ח							
4	32	ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנת 2020 לפני השפעת המס							
4	32	הפסד אקטוארי נטו							
4	32	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר							

3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה			
31 בדצמבר	30 בספטמבר		31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2019	2019	2020	2019	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)		
	באחוזים			באחוזים		
						1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה
1.0	1.3	1.1	0.4	0.6	0.7	שיעור היוון

באור לא - זכויות עובדים (המשך)

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה		
לשנת שנתית לשנת שנתית ביום 31 בדצמבר			לשנת שנתית לשנת שנתית ביום 31 בדצמבר		
2019	2019	2020	2019	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
		באחוזים			באחוזים
1.3-2.4	1.8-2.4	1.0-2.3	0.6-1.9	1.2-1.9	0.4-2.0

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה שיעור היוון

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת המס

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה		
לשנת שנתית לשנת שנתית ביום 31 בדצמבר			לשנת שנתית לשנת שנתית ביום 31 בדצמבר		
2019	2019	2020	2019	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח
(34)	(31)	(35)	(71)	(67)	(70)

שיעור היוון

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה		
לשנת שנתית לשנת שנתית ביום 31 בדצמבר			לשנת שנתית לשנת שנתית ביום 31 בדצמבר		
2019	2019	2020	2019	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח
46	41	46	88	81	87

שיעור היוון

ג. תזרימי מזומנים

הפקדות

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה		
לשנת שנתית לשנת שנתית ביום 31 בדצמבר			לשנת שנתית לשנת שנתית ביום 31 בדצמבר		
2019	2019	2020	2019	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח
9	7	7	2	2	10

הפקדות

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2020.

ג. מהלכי התייעלות

ביום 28 ביולי 2020 וביום 3 בנובמבר 2020 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות, על פיה יתאפשר לכ-60 עובדים קבועים בבנק, המשתייכים לאוכלוסיית היעד שהוגדרה, לפרוש בפרישה מוקדמת ובתנאים מועדפים.

התוכנית הגדילה את ההתחייבות לפיצויים ולהטבות אחרות לאחר פרישה בספרי הבנק ב-48 מיליון ש"ח. הגידול בהתחייבות נזקף להפסד כולל אחר.

להערכת הנהלת הבנק מרבית הפורשים יפרשו עד סוף שנת 2020 והשאר בתחילת שנת 2021.

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(2) להלן נתונים בדבר נכסי הסיכון, ההון הרגולטורי ויחסי ההון המחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201, בדבר "מדידה והלימות הון", ובהתאם להוראה 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר":

30 בספטמבר		
2020	2019	31 בדצמבר
(לא מבוקר)		(מבוקר)
(במיליוני ש"ח)		
9,106	8,683	8,785
2,749	2,350	2,345
11,855	11,033	11,130
76,234 ⁽²⁾	73,438 ⁽²⁾	73,862 ⁽²⁾
657	640	875
6,443	6,399	6,512
83,334	80,477	81,249
באחוזים		
10.93%	10.79%	10.81%
14.23%	13.71%	13.70%
8.30% ⁽¹⁾	9.31% ⁽¹⁾	9.31% ⁽¹⁾
11.80% ⁽¹⁾	12.81% ⁽¹⁾	12.81% ⁽¹⁾
באחוזים		
13.98%	13.43%	13.50%
15.10%	14.47%	14.52%
8.00%	9.00%	9.00%
11.50%	12.50%	12.50%

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(3) רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
		(במיליוני ש"ח)	
8,568	8,461	8,944	א. הון עצמי רובד 1
			הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
			הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1
233	230	204	זכויות שאינן מקנות שליטה
8,801	8,691	9,148	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
			התאמות פיקוחיות וניכויים:
(100)	(101)	(98)	נכסים בלתי מוחשיים
(5)	(5)	(5)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(105)	(106)	(103)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני התאמות בגין מהלכי ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
89	98	61	סך התאמות בגין מהלכי ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
8,785	8,683	9,106	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
			ב. הון רובד 2
1,564	1,567	1,796	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
781	783	953	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
2,345	2,350	2,749	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
			ניכויים:
-	-	-	סך הכל ניכויים - הון רובד 2
2,345	2,350	2,749	סך הכל הון רובד 2

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
			(4) השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1
			יחס ההון לרכיבי סיכון
10.68%	10.65%	10.84%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין מהלכי ההתייעלות
0.13%	0.14%	0.09%	השפעת ההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות
10.81%	10.79%	10.93%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

(1) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים עד ליום 31 במרס 2020 הינם 9.0%-12.5% בהתאמה, והחל ממועד זה ולמשך תקופת הוראת השעה (ראה סעיף א.1. לעיל) הינם 8%-11.5% בהתאמה. ליחסים אלה, התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיוור למועד הדיווח, למעט הלוואות לדיוור שאושרו בתקופה 19.3.20 ועד 30.9.20 שיתרתן למועד הדיווח עומדת על כ-2,064 מיליון ש"ח.

(2) מסך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחת סך של 83 מיליון ש"ח בשל התאמות בגין מהלכי ההתייעלות (30.9.19 - 147 מיליון ש"ח, 31.12.19 - 121 מיליון ש"ח).

* הנתונים בבאור זה מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי". בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין מהלכי ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין מהלכי ההתייעלות), אשר פוחדות בהדרגה על פני תקופה של 5 שנים. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות ראה 4 לעיל.

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(5) גורמים שיכולים להשפיע באופן מהותי על הלימות ההון של הבנק ושל חברה בת משמעותית

(א) רכיבי הון הנתונים לתגודתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הרבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמורתה ופרישה.
- השפעות השינויים ברבית ובמרווחים על ההתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי החליפין על יתרות הנכסים.

להלן ניתוח השפעות השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2020:

השפעת השינוי ב-100 מיליון ש"ח בהון עצמי רובד 1	השפעת השינוי ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון
באחוזים	
0.12	0.13
1.80	2.13

בנק (בנתוני המאוחד)

מסד

(6) מהלכי התייעלות

ביום 12 בינואר 2016, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". בהתאם למכתב, על דירקטוריון הבנק להתוות תכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת עלויות התכנית לעניין חשוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר. ביום 16 בדצמבר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר מאריך את תוקף הנחיות אלו עד ליום 31 בדצמבר 2021.

(1) ביום 17 בנובמבר 2016, אישר דירקטוריון הבנק את עדכון התכנית האסטרטגית של הקבוצה בהיבט מהלכי התייעלות. מהלכי התייעלות כוללים, בין היתר, המשך הרחבת פעילות באמצעים דיגיטליים; צמצום במספר הסניפים ושיפורים בתהליכי עבודה בסניפים ובמטה. מהלכי התייעלות כוללים צמצומים בשטחי הנדל"ן וירידה הדרגתית במצבת כח האדם של קבוצת הבנק של כ-130 עובדים בממוצע לשנה. סך הכל ירידה של כ-650 עובדים בקבוצת הבנק, עד לסוף שנת 2020.

הבנק קיבל אישור עקרוני של הפיקוח על הבנקים לפריסת עלות המהלכים לעניין חישוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר. עלות ההטבות לעובדים במסגרת מהלכי התייעלות בשנים 2016 ועד 2020 מוערכת בכ-207 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס. השפעת מהלכי התייעלות על יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון נזקפת, כאמור, לשיעורין על פני 5 שנים, ומוערכת ליום 30 בספטמבר 2020 בקיטון של כ-0.04%.

(2) במהלך שנת 2018, קיבל דירקטוריון הבנק החלטה על ביצוע מהלכי התייעלות נוספים באוצר החייל. ברבעון השני באותה שנה התקבלה החלטה על מיזוג וב-1 בינואר 2019 מוזג אוצר החייל עם ולתוך הבנק. החלטות אלו והשלכותיהן הצפויות הינן מעבר לתכנית התייעלות המקורית של הקבוצה משנת 2016. בגין מהלכים אלה ביצעה הקבוצה הפרשה לפיצויים מוגדלים בסך של 82 מיליון ש"ח (53 מיליון ש"ח נטו לאחר השפעת המס).

השפעת מהלכים אלו על יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון נזקפת, כאמור, לשיעורין על פני 5 שנים ומוערכת ליום 30 בספטמבר 2020 בקיטון של כ-0.05%.

(7) יישום תקן חשבונאות בנושא חכירות

ביום 1 בינואר 2020, החל הבנק ליישם את ההוראות החדשות בנושא חכירות. יישום ההוראות החדשות הביא לירידה בשיעור ההון העצמי רובד 1 ובשיעור ההון הכולל בשיעור של כ-0.06% וכ-0.08% בהתאמה, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שהוכרו במאזן בשיעור של 100%.

באור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ב. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדד משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (וכלל את הבנק).

ביום 15 בנובמבר 2020, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), במסגרתה עודכנה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. העדכון מקל את דרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז, כך שעל הבנק לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%), וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מהיקף הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. ההקלה תהיה בתוקף עד ליום 31 במרץ 2021, כאשר לאחר מכן ההקלה תחול ל-24 חודשים נוספים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה, או יחס המינוף המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם להוראה, הנמוך מביניהם.

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2019	31 בדצמבר 2019
(לא מבוקר) במיליוני ש"ח	(לא מבוקר)	(מבוקר)
(1) בנתוני המאוחד		
הון רובד 1*		
9,106	8,683	8,785
סך החשיפות		
169,062	146,882	151,120
באחוזים		
5.39%	5.91%	5.81%
(2) חברה בת משמעותית		
בנק מסד בע"מ		
יחס המינוף		
7.27%	7.65%	7.68%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		
5.00%	5.00%	5.00%

* להשפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות, ראה סעיף א(4) לעיל.

(3) יישום תקן חשבונאות בנושא חכירות

ביום 1 בינואר 2020, הבנק החל ליישם את ההוראות החדשות בנושא חכירות. יישום ההוראות החדשות הביא לירידה ביחס המינוף של הבנק בשיעור של 0.02%, זאת לאור גידול בסך החשיפות כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שהוכרו במאזן בשיעור של 100%.

באור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ג. יחס כיסוי הנזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי הנזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות נמדד על פי תרחיש קיצון אחיד המפורט בהוראה ולאופק של 30 ימים. היחס נועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, כהגדרתם בהוראה, שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד, אשר נמדדים בהתאם לתזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון.

לשלושת החודשים שנתיים			
ביום 30 בספטמבר	ביום 30 בספטמבר	ביום 31 בדצמבר	
2020	2019	2019	
(לא מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
באחוזים			
145%	124%	128%	א. בנתוני המאוחד*
			יחס כיסוי הנזילות
145%	123%	127%	ב. בנתוני הבנק*
			יחס כיסוי הנזילות
192%	204%	213%	ג. חברה בת משמעותית*
			בנק מסד בע"מ
			יחס כיסוי הנזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

ד. דיבידנד

ביום 15 במרס 2020 החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 125 מיליון ש"ח. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד חל ביום 24 במרס 2020 ויום התשלום היה 31 במרס 2020.

לשלושת החודשים שנתיים		לתשעת החודשים שנתיים		לשנה שנתיים	
ביום 30 בספטמבר	ביום 30 בספטמבר	ביום 30 בספטמבר	ביום 30 בספטמבר	ביום 31 בדצמבר	ביום 31 בדצמבר
2020	2019	2020	2019	2019	2019
(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
-	110	125	300	410	

דיבידנד שהוכרז ושולם על ידי הבנק

לאור מכתבה של המפקחת על הבנקים, מיום 29 במרס 2020, לכל הבנקים המסחריים ולהוראת השעה מיום 31 במרס 2020, המתקנת את הוראת ניהול בנקאי תקין 201, בו נכללה בקשה, בין היתר, לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד על רקע משבר הקורונה ואי הוודאות הנובעת מהתפתחות המשבר, קיים דירקטוריון הבנק ביום 16 באפריל 2020 דיון על מדיניות הדיבידנד המפורטת לעיל והחליט, כי הבנק יימנע מלחלק דיבידנד לבעלי מניותיו במהלך תקופת הוראת השעה (שנקבעה במקור לשישה חודשים, עד ליום 30 בספטמבר 2020, עם אפשרות הארכה לשישה חודשים נוספים. ביום 16 בספטמבר הוראת השעה עד ליום 31 במרס 2021). מובהר, כי לא חל שינוי במדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק והיא נותרה בעינה. דירקטוריון הבנק ימשיך לדון (ולכל הפחות קודם לאישור הדוחות הכספיים השנתיים) בהמשך יישומה של מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק לאור התפתחויות המשבר והשפעתו על המשק ועל הבנק, ויהיה רשאי לבחון את ההחלטה בעניין יישום חלוקת הדיבידנד ולשנותה לפי שיקול דעתו.

באור 9 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	
10	6	א. שיפורים במבנים, רכישת והקמת מבנים, ציוד ותוכנה
46	41	התחייבות להשקעה בקרנות השקעה פרטיות

ב. הבנק והחברות המאוחדות שלו שכרו מבנים וציוד לתקופות ארוכות. דמי השכירות (חלקם צמודים למדד המחירים לצרכן וחלקם צמודים למטבע חוץ) שישולמו בעתיד, בשל התקשרויות אלו הינם:

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	
73	*17	שנה ראשונה
67	70	שנה שנייה
59	62	שנה שלישית
52	55	שנה רביעית
47	50	שנה חמישית
211	220	שנה שישית ואילך
509	474	סך הכל

* לתקופה שנותרה עד לתום השנה הקלנדרית.

ג. קבוצת הבנק (הבנק וחברות בנות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות, המתבססות על חוות דעת משפטיות, באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות כמפורט בסעיף זה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור.

לגבי התובענות המשפטיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, ראה באור 2.25. לדוחות הכספיים לשנת 2019.

להלן בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה נגד הבנק, שהסכום הנטען בה הוא מהותי:

ביום 7 במאי 2020, התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק בקשר עם גביית עמלת סוכן בגין פעילות בניירות ערך. לטענת התובעת, בכל פעולה של רכישה / מכירה של ניירות ערך, הבנק גובה עמלה המכונה על ידו "עמלת סוכן", למרות שעמלה זו אינה מופיעה בתעריפון הבנק ולכן נגבית שלא כדין. עוד טוענת התובעת כי ככל שמדובר בהוצאה של צד ג' (אותה רשאי הבנק לגבות בהתאם לתעריפון), על הבנק לפרט את שיעור העמלה ודרך חישובה, אך הבנק לא עושה כן. התובעת מציינת כי היא לא יכולה לאמוד את סכום התובענה הכולל אולם לטענתה, הנזק האישי שנגרם לה עבור כל פעולה עומד על כ-2 ש"ח. לפיכך, כך לשיטתה, הנזק שנגרם לכל הקבוצה, במהלך 7 השנים הקודמות להגשת התובענה, עומד על עשרות מיליוני ש"ח, אם לא למעלה מכך. לפי הנטען בתובענה, תביעות דומות הוגשו גם נגד בנקים אחרים.

סכום החשיפה הנוספת של הבנק ושל החברות הבנות של הבנק ליום 30 בספטמבר 2020, בגין תביעות תלויות שלהערכת הנהלת הבנק אפשרות התממשותן כולן, או חלקן, אינה קלושה ושלא בוצעה בגין הפרשה, מסתכם בכ-60 מיליון ש"ח.

ד. 1. להלן פירוט של תובענות ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות כנגד חברה כלולה, כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל"), שהסכום הנטען בהן הוא מהותי. לדעת הנהלת כאל, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות נכללו בדוחות הכספיים שלה הפרשות נאותות, אם נדרשו.

(א) ביום 8 ביוני 2016, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בקשה מתוקנת לאישור תביעה כתובענה ייצוגית נגד שלושה סולקים, ביניהם כאל (להלן - "הבקשה המתוקנת"). הבקשה המתוקנת החליפה בקשה קודמת שהוגשה ביום 28 באפריל 2014.

עניינה של הבקשה היא טענה לשני הסדרים כובלים בתחום כרטיסי החיוב המיידי ("דביט") ובתחום כרטיסי תשלום נטענים מראש ("pre paid"). ההסדר הכובל הראשון, לטענת המבקשים, הוא שיעור עמלה צולבת בגין עסקאות המבוצעות בכרטיסי דביט ו-"pre paid".

ההסדר הכולל השני, לטענת המבקשים, הינו עיכוב, שלא כדין, של כספים המגיעים לבתי עסק לתקופה של כ-20 יום, לאחר שהכסף התקבל על ידי הסולקים.

עיון בחוות הדעת הכלכלית אליה מפנה הבקשה המתוקנת, מעלה כי סכום התביעה מורכב מראשי הנזק הבאים: סך של כ-13.5 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2007-2015, בגין הנזק הנובע מקיומו של הסדר כובל נטען בדבר גובה העמלה הצולבת המשולמת בעסקאות בכרטיסי חיוב מידי; סך של כ-5.3 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2007-2015, בגין הנזק הנובע מקיומו של הסדר כובל נטען בדבר מועד העברת הכספים לבתי העסק בגין עסקאות בכרטיסי חיוב מידי; סך הנע בין 418 מיליון ש"ח לכ-683 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2007-2015, בגין הנזק הנובע מתת שימוש בכרטיסי חיוב מידי בשל שני ההסדרים הכוללים הנטענים כאמור לעיל.

ביום 12 במרס 2017 נערך דיון קדם משפט בבקשה. בית המשפט קבע בהחלטה כי עניין העמלה הצולבת בקשר לכרטיסי הדביט וה-"pre paid" כלול לכאורה בפסק דין שנתן בית הדין לתחרות (בשמו הקודם: בית הדין להגבלים עסקיים), ולכן כל טענה המועלת נגד קביעת העמלה הצולבת, יש להעלות בהליכים מתאימים בנוגע לפסק דין האמור. לאור זאת ניתנה דחייה בקיום הליך התביעה הייצוגית עד למיצוי ההליכים בפני בית הדין לתחרות.

ביום 16 באוקטובר 2017, הוגשה לבית הדין לתחרות תובענה למתן סעד הצהרתי, במסגרתה התבקש בית הדין לקבוע כי בעת מתן פסק הדין במסגרתו אושר הסדר העמלה הצולבת, לא נכללו בהסדר כרטיסי חיוב מידי וכרטיסים נטענים. הסולקים, ובכלל זה כאל, הגישו בקשה לסילוק על הסף של התובענה וביום 16 באוקטובר 2018 קבע בית הדין לתחרות כי דין הבקשות לסילוק על הסף של התובענה למתן סעד הצהרתי להתקבל.

ביום 29 בנובמבר 2018 הוגש לבית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית הדין לתחרות וביום 18 ביוני 2019 הורה בית המשפט העליון על דחיית הערעור.

ביום 23 בדצמבר 2018 הגישו המבקשים לבית המשפט העליון, בשבתו כבית דין גבוה לצדק, עתירה נגד הממונה על התחרות (בשמה הקודם: ממונה על הגבלים עסקיים). בעתירה מבוקש כי בית המשפט יורה לממונה על התחרות לפעול לשם הבהרה או ביטול או שינוי של פסק דינו של בית הדין לתחרות. המדינה הגישה תגובתה ביום 22 במאי 2019. ביום 16 ביולי 2020, התקיים דיון בעתירה ובמסגרתו נשמעו טענות הצדדים באריכות. באותו היום הורה בית המשפט על דחיית העתירה ללא צו להוצאות. כן נאמר בפסק הדין כי בית המשפט לא מביע כל עמדה בשאלה שעומדת בלב הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בהתאם לכך, יימשיך הליך התובענה הייצוגית בבית המשפט המחוזי. קדם משפט נקבע ליום 24 בינואר 2021.

(ב) ביום 2 במאי 2018, התקבלה בכאל תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. על פי הנטען בתביעה, העלתה כאל את תעריפי עמלת הסליקה לבתי עסק שלא כדין. בקשת האישור נסמכת, בין היתר, על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בגדרה אושרה בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד חברה אחרת, בסוגיה דומה. המבקשים מעריכים את נזקם האישי בסך של 4,036 ש"ח. המבקשים לא נקבו בסכום הנזק הקבוצתי וזה הוערך על ידם ב"עשרות מיליוני ש"ח". כאל הגישה את תשובתה לבקשת האישור והמבקשים השיבו לתשובת כאל. קדם משפט התקיים ביום 15 בינואר 2020. בתוך כך, קיבלו הצדדים את המלצת בית המשפט לקיים ביניהם הליך גישור. ביום 28 באוקטובר 2020, הודיעו המבקשים לבית המשפט כי הליך הגישור לא צלח ובהתאם הם מבקשים להמשיך את ההליכים בבקשה בבית משפט. קדם משפט קבוע ליום 17 בדצמבר 2020. (ג) ביום 6 במאי 2018, התקבלה בכאל תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. על פי הנטען בתביעה, אשר הוגשה כנגד כאל וכנגד חברה נוספת ובנק שהחזיק בה, כאל לא סיפקה גילוי נאות בכל הנוגע לאופן גביית רבית על ידה.

המבקש מעריך את נזקו האישי בסך של 38.54 ש"ח ואת סכום התביעה הקבוצתית ב-181 מיליון ש"ח. ביום 5 במרס 2019 השיבה כאל לבקשת האישור. ביום 7 ביוני 2020, אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות בעניין הבנק הנתבע. קדם משפט נקבע ליום 13 בדצמבר 2020.

(ד) ביום 22 ביולי 2018, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו תביעה אליה צורפה בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, כנגד כאל וכנגד סולקים נוספים. ענינה של התביעה בעסקאות באמצעות כרטיסי אשראי שביצעו חברי הקבוצה כעסקאות במסמך חסר (בעיקר עסקאות טלפוניות) בבתי עסק העוסקים בתחום ה"שיווק הישיר". בבקשת האישור נטען כי בתי העסק הללו ניצלו את חולשתה של אוכלוסיית הקשישים וחייבו את כרטיס האשראי שלהם בגין עסקאות רבות שלא כדין, וכן חייבו אותם בחיובים נוספים שלא אושרו על ידם. לטענת המבקש, הסולקים התקשרו בהסכם סליקה עם חברות ה"שיווק הישיר" ובדרך זו אפשרו את פעילותן. המבקש טוען כי סכום הנזק לכל חברי הקבוצה אותה הוא מתיימר לייצג הינו כ-900 מיליון ש"ח. ביום 25 במרס 2019 הגישה כאל את תשובתה לבקשה. קדם משפט התקיים ביום 7 בינואר 2020 אשר בסיומו הורה בית המשפט לבא כוח התובעים לערוך, תוך קיצור, את רשימת המסמכים המבוקשים לגילוי ועיון. ביום 26 בינואר 2020 הגישה התובעת את הרשימה המקוצרת וביום 8 במרס 2020 הגישה כאל תשובה לרשימה המקוצרת. התובעת הגישה תגובה לתשובה לבקשת הגילוי המתוקנת, ביום 6 באוקטובר 2020.

(ה) ביום 9 בדצמבר 2018, הוגשה לבית המשפט העליון, בשבתו כבית דין גבוה לצדק, עתירה נגד בנק ישראל, הממונה על התחרות ושלושה סולקים, ביניהם כאל, בה התבקש סעד של ביטול צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות סליקה צולבת של עסקאות בכרטיס חיוב ושל עסקאות חיוב מידי), התשע"ט-2018. לטענת העותרות, יש לבטל את הצו ולקבוע כי לסולקים אסור להפיק רווח מהעמלה הצולבת שלפי הנטען אמורה לכסות את עלויות המנפיק בלבד. כאל הגישה תגובתה ביום 19 באוגוסט 2019. ביום 27 ביולי 2020, הורה בית המשפט על דחיית העתירה.

2. סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו כנגד כאל, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably Possible) מסתכם בכ-130 מיליון ש"ח.

3. כנגד כאל תלוייה ועומדת בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית, כפי שיפורט להלן. כאל מציינת בדוחותיה, כי לדעת הנהלת כאל, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייה ולפיכך לא נרשמה בגינה הפרשה: ביום 14 במאי 2020, הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז תביעה אליה צורפה בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית כנגד כאל. על פי הנטען בתביעה, בהודעה שנשלחה לתובעת אודות חיובה העתידי בדמי כרטיס נפלו פגמים, המחייבים לקבוע, כי אין בהודעה כדי למלא אחר חובת היידוע הקבוע בדיון. המבקשת מעמידה את נזקה הממוני האישי על סך של 13.5 ש"ח ואת הנזק הלא ממוני בסך של 100 ש"ח, אך אינה נוקבת בסכום הנזק הקבוצתי.

4. ביום 14 בדצמבר 2016, הוציא מנהל מס ערך מוסף (להלן - "המנהל") שומות לתקופות חיוב מינואר 2012 ועד אוגוסט 2016. סכום החיוב בשומות, כולל רבית והצמדה, עומד על 48 מיליון ש"ח. כאל חולקת על עמדת המנהל, וסבורה, כי יש לה טענות טובות לתמיכת עמדתה. בהתאם, הגישה כאל השגה ביום 9 במרס 2017. למיטב ידיעת כאל, שומות בעניין זה התקבלו גם בקרב מתחרותיה. ביום 8 במרס 2018 נתקבלה בכאל החלטת מנהל מע"מ. בהחלטה נדחתה ההשגה, וכן הוגדל סכום החיוב בשומה לכדי 75 מיליון ש"ח (כולל רבית והצמדה). ככל שעמדת כאל לא תתקבל על ידי בית המשפט, עלולה כאל להתחייב בגין הסוגיות שבשומה גם בתקופות המאוחרות ממועד השומה. ביום 31 בינואר 2019, הגישה כאל ערעור על ההחלטה האמורה לבית המשפט המחוזי בלוד. ביום 3 בנובמבר 2019 אישר בית המשפט העליון בקשה מוסכמת לאיחוד הדיונים בערעור עם ערעוריהן של מתחרותיה של כאל. קדם משפט התקיים ביום 5 במרס 2020. דיוני הוכחות קבועים לחודש מאי 2021. כאל מעריכה את סכום החשיפה, אשר בגינו לא נכללה הפרשה בדוחותיה, בעניין זה, בסכום של כ-153 מיליון ש"ח.

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון
(במיליוני ש"ח)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)			30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)			30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי רבית									
3,183	3,162	21	3,073	3,073	-	2,472	2,022	450	חוזי FORWARD-I FUTURES
552	552	-	-	-	-	102	102	-	אופציות שנכתבו
552	552	-	-	-	-	102	102	-	אופציות שנקנו
17,003	13,144	3,859	17,298	13,510	3,788	17,393	12,767	4,626	SWAPS ⁽¹⁾
21,290	17,410	3,880	20,371	16,583	3,788	20,069	14,993	5,076	סך הכל ⁽²⁾
2,911	-	2,911	2,859	-	2,859	3,704	-	3,704	מזה: נגזרים מגדרים ⁽³⁾
חוזי מטבע חוץ									
47,732	35,127	12,605	41,868	29,198	12,670	59,135	41,310	17,825	חוזי FORWARD-I FUTURES ⁽⁴⁾
13,246	13,215	31	15,109	14,991	118	12,946	12,946	-	אופציות שנכתבו
13,734	13,703	31	15,855	15,737	118	12,921	12,921	-	אופציות שנקנו
215	-	215	224	-	224	189	-	189	SWAPS
74,927	62,045	12,882	73,056	59,926	13,130	85,191	67,177	18,014	סך הכל
חוזים בגין מניות									
12,347	12,347	-	10,029	10,029	-	25,103	25,103	-	חוזי FORWARD-I FUTURES
16,030	16,030	-	14,170	14,170	-	14,536	14,536	-	אופציות שנכתבו
15,960	15,960	-	14,076	14,076	-	14,529	14,529	-	אופציות שנקנו ⁽⁵⁾
44,337	44,337	-	38,275	38,275	-	54,168	54,168	-	סך הכל
חוזי סחורות ואחרים									
72	72	-	66	66	-	183	183	-	חוזי FORWARD-I FUTURES
42	42	-	-	-	-	-	-	-	אופציות שנכתבו
42	42	-	-	-	-	-	-	-	אופציות שנקנו
156	156	-	66	66	-	183	183	-	סך הכל
140,710	123,948	16,762	131,768	114,850	16,918	159,611	136,521	23,090	סך הכל סכום נקוב

(1) מזה: SWAPS שהבנק משלם בשיעור רבית קבוע בסך 11,241 מיליון ש"ח (30.9.19 - 10,374 מיליון ש"ח ו-31.12.19 - 10,338 מיליון ש"ח).

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 1,123 מיליון ש"ח (30.9.19 - 686 מיליון ש"ח ו-31.12.19 - 686 מיליון ש"ח).

(3) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת רבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הרבית הגלום באגרות חוב במט"ח ברבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.

(4) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 2,109 מיליון ש"ח (30.9.19 - 1,054 מיליון ש"ח ו-31.12.19 - 2,677 מיליון ש"ח).

(5) מזה: נסחרים בבורסה בסך 14,504 מיליון ש"ח (30.9.19 - 13,988 מיליון ש"ח ו-31.12.19 - 15,878 מיליון ש"ח).

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
504	228	276	247	243	4	חוזי רבית
259	-	259	1	-	1	מזה: נגזרים מגדרים
556	515	41	581	479	102	חוזי מטבע חוץ
608	608	-	608	608	-	חוזים בגין מניות
2	2	-	2	2	-	חוזי סחורות ואחרים
1,670	1,353	317	1,438	1,332	106	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקודזו במאזן
1,669	1,352	317	1,438	1,332	106	יתרה מאזנית
-	-	-	-	-	-	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
440	256	184	269	267	2	חוזי רבית
162	-	162	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
579	540	39	528	463	65	חוזי מטבע חוץ
280	280	-	280	280	-	חוזים בגין מניות
1	1	-	1	1	-	חוזי סחורות ואחרים
1,300	1,077	223	1,078	1,011	67	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקודזו במאזן
1,298	1,075	223	1,078	1,011	67	יתרה מאזנית
-	-	-	-	-	-	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
384	238	146	249	246	3	חוזי רבית
122	-	122	1	-	1	מזה: נגזרים מגדרים
414	392	22	391	314	77	חוזי מטבע חוץ
450	450	-	450	450	-	חוזים בגין מניות
1	1	-	1	1	-	חוזי סחורות ואחרים
1,249	1,081	168	1,091	1,011	80	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקודזו במאזן
1,247	1,079	168	1,091	1,011	80	יתרה מאזנית
-	-	-	-	-	-	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משוברים בסך 1 מיליון ש"ח (30.9.19 - 2 מיליון ש"ח ו-31.12.19 - 2 מיליון ש"ח).

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. גידור חשבונאי כללי

הבנק חשף לסיכוני שוק, לרבות סיכוני בסיס וסיכוני רבית. סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הקבוצה שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן או בשערי החליפין של מטבעות חוץ עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות. סיכון הרבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית. שינויים ברבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני בסיס וסיכוני רבית, משתמש הבנק במכשירים נגזרים מסוג עסקאות פורוורד על מטבע חוץ ומדד המחירים לצרכן, אופציות על מטבע חוץ ועסקאות החלפת רבית קבועה ברבית משתנה. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן. אם נגזר אינו מיועד ליחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

גידורי שווי הוגן

הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. שינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותו לסיכון המגודר.

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	הכנסות (הוצאות) רבית
1. השפעת חשבונאות של גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד) רווח מגידורי שווי הוגן חוזי רבית					
(10)	35	144	153	105	- פריטים מגודרים
(1)	(37)	(168)	(158)	(115)	- נגזרים מגדרים

ליום 30 בספטמבר 2020	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2019			
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים יחסי גידור קיימים	הערך בספרים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים יחסי גידור קיימים
2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה					
246	3,149	3,185	105	4,359	

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים⁽¹⁾			
			3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד
			נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים
(15)	(2)	-	חוזי רבית
(410)	(199)	(3)	חוזי מטבע חוץ
6	2	2	חוזים בגין מניות

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים⁽¹⁾		
		3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד
		נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים
(14)	3	חוזי רבית
(440)	(12)	חוזי מטבע חוץ
5	6	חוזים בגין מניות

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאין מרבית.

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה⁽¹⁾

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
1,438	684	9	164	419	162	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(589)	(237)	-	(35)	(317)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(300)	(262)	-	-	(38)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים ⁽¹⁾
549	185	9	129	64	162	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
1,856	1,404	15	52	385	-	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(1,104)	(848)	-	(34)	(225)	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
752	556	15	21	160	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
1,301	741	24	150	224	162	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
1,670	485	11	500	557	117	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(476)	(123)	-	(35)	(318)	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(197)	(16)	-	(19)	(162)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
997	346	11	446	77	117	מכשירים פיננסיים
						ביטחון במזומן ששועבד
						סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
1,078	463	-	86	417	112	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(483)	(133)	-	(20)	(330)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(124)	(94)	-	(2)	(28)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים ⁽¹⁾
471	236	-	64	59	112	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
1,293	950	-	37	306	-	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(735)	(573)	-	(6)	(156)	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
558	377	-	31	150	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
1,029	613	-	95	209	112	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
1,300	486	-	225	504	85	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(402)	(52)	-	(20)	(330)	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(72)	-	-	(2)	(70)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
826	434	-	203	104	85	מכשירים פיננסיים
						ביטחון במזומן ששועבד
						סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות
1,091	383	1	141	446	120
(428)	(142)	-	(17)	(269)	-
(144)	(115)	-	(4)	(25)	-
519	126	1	120	152	120
1,394	1,040	-	39	315	-
(862)	(704)	-	(6)	(152)	-
532	336	-	33	163	-
1,051	462	1	153	315	120
1,249	559	-	203	390	97
(371)	(85)	-	(17)	(269)	-
(64)	-	-	-	(64)	-
814	474	-	186	57	97

יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים

סכומים ברוטו שלא קודחו במאזן:

הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים⁽¹⁾

הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל

סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾

הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני

סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים

סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

סכומים ברוטו שלא קודחו במאזן:

מכשירים פיננסיים

ביטחון במזומן ששועבד

סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) שווי הוגן של מכשירים נגזרים הכפופים להסכמי קיזוז בסך 475 מיליון ש"ח, אגרות חוב ממשלתיות שהתקבלו כבטחון בסך 58 מיליון ש"ח, מניות שהתקבלו כבטחון בסך 55 מיליון ש"ח ואגרות חוב קונצרניות שהתקבלו כבטחון בסך 1 מיליון ש"ח (30.9.19 - מכשירים נגזרים הכפופים להסכמי קיזוז בסך 402 מיליון ש"ח, אגרות חוב ממשלתיות שהתקבלו כבטחון בסך 79 מיליון ש"ח ומניות שהתקבלו כבטחון בסך 2 מיליון ש"ח, 31.12.19 - שווי הוגן של מכשירים נגזרים הכפופים להסכמי קיזוז בסך 371 מיליון ש"ח, אגרות חוב ממשלתיות שהתקבלו כבטחון בסך 54 מיליון ש"ח ומניות שהתקבלו כבטחון בסך 3 מיליון ש"ח).

(2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפי הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד 5 שנים	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 10 שנים ועד 15 שנים	סך הכל
557	400	166	-	1,123
2,710	2,629	9,877	3,730	18,946
68,696	16,101	394	-	85,191
51,653	2,302	213	-	54,168
121	-	62	-	183
123,737	21,432	10,712	3,730	159,611

חוזי רבית

- שקל-מדד

- אחר

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

סך הכל

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד 5 שנים	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 10 שנים ועד 15 שנים	סך הכל
94,301	20,851	13,268	3,348	131,768

סך הכל

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד 5 שנים	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 10 שנים ועד 15 שנים	סך הכל
99,157	26,585	11,679	3,289	140,710

סך הכל

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים

א. שיוך לקוחות למגזרי הפעילות הפיקוחיים - הדיווח הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט בדוחות הכספיים לשנת 2019.

ב. שינויי סיווג - בתקופות קודמות, בחשבונות עסקיים הפועלים בשוק ההון, הסיווג למגזרי הפעילות נעשה בהתאם לשווי הנכסים במאזן או שווי ממוצע הנכסים בבנק, ובחשבונות עסקיים בתחום הנדל"ן הסיווג נעשה בהתאם לשווי הנכסים במאזן או היקף המסגרות. החל מהרבעון הראשון של שנת 2020, לקוח עסקי הפועל בשוק ההון או הנדל"ן ואשר סך החבות שלו קטנה מ-100 מיליון ש"ח, סווג בהתאם לשווי הנכסים במאזן. נתוני ההשוואה סווגו מחדש.

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)									
פעילות ישראל									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיו	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
363	179	4	(1)	169	43	116	2	39	731
27	-	-	7	8	6	13	4	4	69
336	179	4	(8)	161	37	103	(2)	35	662
(40)	(85)	(1)	13	(11)	2	(24)	9	51	-
296	94	3	5	150	39	79	7	86	662
145	4	22	18	85	17	23	46	38	372
441	98	25	23	235	56	102	53	124	1,034
26	10	-	1	36	13	14	1	-	91
347	44	21	16	157	24	39	40	17	640
68	44	4	6	42	19	49	12	107	303
25	16	1	2	15	7	17	5	38	109
43	28	3	4	27	12	32	7	69	194
-	-	-	-	-	-	-	-	19	19
43	28	3	4	27	12	32	7	88	213
(7)	-	-	-	(2)	(1)	-	-	(2)	(12)
36	28	3	4	25	11	32	7	86	201
47,717	27,247	2,684	48	17,901	5,544	16,986	1,299	65,131	154,626
-	-	-	-	-	-	-	-	624	624
47,717	27,247	2,684	48	17,901	5,544	16,986	1,299	-	89,495
48,727	27,469	3,308	56	18,330 ⁽⁴⁾	5,509	16,511	1,677	-	90,810
164	6	-	-	238	70	257	-	-	729
220	203	-	-	23	-	27	-	-	270
62,023	370	72	8,961	22,634	5,522	12,137	22,860	11,423	145,560
60,929	-	-	8,904	22,076	5,331	11,247	22,685	-	131,172
62,574	-	-	9,242	23,206	5,747	11,304	23,841	-	135,914
32,485	14,178	3,131	196	16,989	6,437	18,077	1,738	7,355	83,277
32,277	14,766	3,634	205	17,591	6,287	17,546	1,954	7,474	83,334
32,183	-	-	17,050	15,973	3,438	12,439	247,399	-	328,482
266	95	3	-	144	38	78	2	-	528
34	-	-	5	8	2	3	5	-	57
(4)	(1)	-	-	(2)	(1)	(2)	-	86	77
296	94	3	5	150	39	79	7	86	662

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(4) מזה: הלוואות לדיוור בסך של 1,188 מיליון ש"ח.

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)*									
פעילות ישראל									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
314	110	4	-	175	47	99	5	59	699
10	-	-	9	14	4	11	12	(3)	57
304	110	4	(9)	161	43	88	(7)	62	642
6	(29)	(1)	19	2	(2)	(19)	24	(30)	-
310	81	3	10	163	41	69	17	32	642
138	3	21	17	80	20	26	48	62	391
448	84	24	27	243	61	95	65	94	1,033
10	-	-	-	11	(33)	43	2	-	33
350	40	14	15	153	28	36	49	18	649
88	44	10	12	79	66	16	14	76	351
30	16	3	3	26	27	3	5	25	119
58	28	7	9	53	39	13	9	51	232
-	-	-	-	-	-	-	-	15	15
58	28	7	9	53	39	13	9	66	247
(7)	-	-	-	(2)	-	-	-	(2)	(11)
51	28	7	9	51	39	13	9	64	236
45,884	25,085	2,966	55	16,662	5,730	16,343	1,042	49,205	134,921
-	-	-	-	-	-	-	-	607	607
45,884	25,085	2,966	55	16,662	5,730	16,343	1,042	-	85,716
47,140	25,198	3,796	60	16,969 ⁽⁴⁾	5,802	16,810	1,437	-	88,218
119	7	-	-	193	32	310	-	-	654
214	190	-	-	36	-	-	-	-	250
52,368	486	120	7,499	19,279	5,047	10,555	23,599	7,848	126,195
51,440	-	-	7,490	18,769	4,821	9,972	23,166	-	115,658
51,706	-	-	7,526	18,894	5,008	10,254	22,904	-	116,292
31,720	14,122	3,190	210	16,425	6,600	16,196	1,082	7,988	80,221
31,572	13,642	3,893	220	16,578	6,559	16,188	1,405	7,955	80,477
35,708	-	-	18,083	16,182	4,164	13,182	237,960	-	325,279
262	83	3	-	145	37	66	3	-	513
53	-	-	10	21	5	6	15	-	110
(5)	(2)	-	-	(3)	(1)	(3)	(1)	32	19
310	81	3	10	163	41	69	17	32	642

* סווג מחדש. ראה סעיף ב' בעמוד 111.

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(4) מזה: הלוואות לדיור בסך של 1,101 מיליון ש"ח.

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)									
פעילות ישראל									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
1,090	457	11	-	503	132	286	10	139	2,160
77	-	-	23	36	8	27	12	(3)	180
1,013	457	11	(23)	467	124	259	(2)	142	1,980
(96)	(185)	(2)	43	8	(4)	(31)	34	46	-
917	272	9	20	475	120	228	32	188	1,980
437	10	60	56	256	55	74	162	86	1,126
1,354	282	69	76	731	175	302	194	274	3,106
117	38	-	1	118	74	102	1	-	413
1,028	124	46	49	462	74	113	126	42	1,894
209	120	23	26	151	27	87	67	232	799
76	43	8	9	46	6	21	23	73	254
133	77	15	17	105	21	66	44	159	545
-	-	-	-	-	-	-	-	24	24
133	77	15	17	105	21	66	44	183	569
(19)	-	(1)	-	(4)	(2)	-	-	(4)	(29)
114	77	14	17	101	19	66	44	179	540
47,185	26,631	2,628	48	17,605	5,620	17,616	1,401	59,121	148,596
-	-	-	-	-	-	-	-	612	612
47,185	26,631	2,628	48	17,605	5,620	17,616	1,401	-	89,475
48,727	27,469	3,308	56	18,330 ⁽⁴⁾	5,509	16,511	1,677	-	90,810
164	6	-	-	238	70	257	-	-	729
220	203	-	-	23	-	27	-	-	270
58,809	354	64	8,597	21,538	5,572	13,215	21,774	10,117	139,622
57,717	-	-	8,534	20,978	5,379	12,333	21,591	-	126,532
62,574	-	-	9,242	23,206	5,747	11,304	23,841	-	135,914
32,293	14,336	3,083	206	17,383	6,585	17,825	1,490	7,381	83,163
32,277	14,766	3,634	205	17,591	6,287	17,546	1,954	7,474	83,334
32,563	-	-	16,896	16,169	3,512	11,725	235,829	-	316,694
802	275	9	-	440	114	221	10	-	1,587
122	-	-	20	39	8	11	22	-	222
(7)	(3)	-	-	(4)	(2)	(4)	-	188	171
917	272	9	20	475	120	228	32	188	1,980

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(4) מזה: הלוואות לדיור בסך של 1,188 מיליון ש"ח.

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)*									
פעילות ישראל									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
1,129	518	11	-	513	142	317	12	224	2,337
143	-	-	41	68	15	53	65	10	395
986	518	11	(41)	445	127	264	(53)	214	1,942
(58)	(281)	(2)	71	46	(3)	(55)	112	(113)	-
928	237	9	30	491	124	209	59	101	1,942
410	10	62	50	235	58	82	139	166	1,140
1,338	247	71	80	726	182	291	198	267	3,082
49	2	-	-	38	(6)	9	2	-	92
1,085	116	41	48	471	88	123	140	45	2,000
204	129	30	32	217	100	159	56	222	990
72	46	10	11	77	39	60	20	78	357
132	83	20	21	140	61	99	36	144	633
-	-	-	-	-	-	-	-	39	39
132	83	20	21	140	61	99	36	183	672
(18)	-	(1)	-	(5)	(1)	-	-	(5)	(29)
114	83	19	21	135	60	99	36	178	643
45,258	24,729	2,766	49	16,576	5,628	16,773	1,000	50,225	135,509
-	-	-	-	-	-	-	-	605	605
45,258	24,729	2,766	49	16,576	5,628	16,773	1,000	-	85,284
47,140	25,198	3,796	60	16,969 ⁽⁴⁾	5,802	16,810	1,437	-	88,218
119	7	-	-	193	32	310	-	-	654
214	190	-	-	36	-	-	-	-	250
52,042	574	120	7,657	19,017	5,219	9,339	23,737	9,900	126,911
50,884	-	-	7,648	18,395	4,939	8,618	23,542	-	114,026
51,706	-	-	7,526	18,894	5,008	10,254	22,904	-	116,292
31,490	13,694	3,136	208	16,411	6,680	16,408	1,066	7,444	79,707
31,572	13,642	3,893	220	16,578	6,559	16,188	1,405	7,955	80,477
35,310	-	-	16,813	15,894	3,980	13,000	232,048	-	317,045
778	243	9	-	431	111	200	8	-	1,528
163	-	-	30	67	16	17	52	-	345
(13)	(6)	-	-	(7)	(3)	(8)	(1)	101	69
928	237	9	30	491	124	209	59	101	1,942

* סווג מחדש. ראה סעיף ב' בעמוד 111.

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(4) מזה: הלוואות לדיור בסך של 1,101 מיליון ש"ח.

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)*									
פעילות ישראל									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
במיליוני ש"ח									
1,669	670	15	14	670	164	265	16	287	3,085
172	-	-	52	87	17	67	77	11	483
1,497	670	15	(38)	583	147	198	(61)	276	2,602
(253)	(349)	(2)	76	58	26	82	136	(125)	-
1,244	321	13	38	641	173	280	75	151	2,602
549	14	84	68	304	77	118	190	214	1,520
1,793	335	97	106	945	250	398	265	365	4,122
72	3	-	-	35	12	18	1	-	138
1,443	156	57	65	622	114	167	184	59	2,654
278	176	40	41	288	124	213	80	306	1,330
95	60	14	14	98	46	93	27	105	478
183	116	26	27	190	78	120	53	201	852
-	-	-	-	-	-	-	-	51	51
183	116	26	27	190	78	120	53	252	903
(24)	-	(1)	-	(5)	(3)	-	-	(6)	(38)
159	116	25	27	185	75	120	53	246	865
45,476	24,871	2,798	50	16,653	5,623	16,599	1,039	50,865	136,305
-	-	-	-	-	-	-	-	605	605
45,476	24,871	2,798	50	16,653	5,623	16,599	1,039	-	85,440
47,418	25,583	3,639	67	17,264 ⁽⁴⁾	5,539	17,280	1,261	-	88,829
156	10	-	-	220	35	298	-	-	709
212	186	-	-	20	4	13	-	-	249
52,093	525	106	7,619	19,232	5,225	10,527	23,365	9,516	127,577
50,896	-	-	7,611	18,660	4,968	9,861	22,825	-	114,821
51,572	-	-	7,734	19,157	5,491	11,018	25,080	-	120,052
31,559	13,620	3,151	213	16,470	6,649	16,406	1,070	7,652	80,019
31,758	14,056	3,805	218	16,844	6,448	16,880	1,159	7,942	81,249
35,493	-	-	17,337	16,139	3,993	13,001	236,423	-	322,386
1,046	330	13	-	562	157	270	10	-	2,045
215	-	-	38	88	20	21	66	-	448
(17)	(9)	-	-	(9)	(4)	(11)	(1)	151	109
1,244	321	13	38	641	173	280	75	151	2,602

* סוג מחדש. ראה סעיף ב' בעמוד 111.

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
(4) מזה: הלוואות לדיור בסך של 1,038 מיליון ש"ח.

באור 11א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

(במיליוני ש"ח)

החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל ההחלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. לפירוט בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה וכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה באור 28א בדוחות הכספיים לשנת 2019.

החל משנת 2020, מגזר לקוחות פרטיים בחטיבה הבנקאית פוצל לשני מגזרי פעילות:

- משקי בית - הכולל את מכלול הפעילויות של לקוחות פרטיים, רובם בעלי תיק נכסים פיננסיים בבנק (לרבות פקדונות, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים), הנמוך מ-400 אלף ש"ח.
- בנקאות פרטית - הכולל את מכלול הפעילויות של לקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי בינוני-גבוה, רובם בעלי תיק נכסים פיננסיים של 400 אלף ש"ח ומעלה.

מספרי ההשוואה סווגו בהתאם.

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)							
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	בנקאות פרטית	משקי בית	
הכנסות רבית, נטו	6	62	109	101	41	134	95
הכנסות שאינן מרבית	5	19	56	52	108	54	4
סך כל ההכנסות	11	81	165	153	149	188	99
הוצאות בגין הפסדי אשראי	1	6	22	24	5	29	9
הוצאות תפעוליות ואחרות	7	45	84	113	130	171	46
רווח (הפסד) לפני מסים	3	30	59	16	14	(12)	44
הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (ההפסד)	1	11	22	6	5	(4)	16
רווח (הפסד) לאחר מסים	2	19	37	10	9	(8)	28
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	-	-	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) נקי							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	2	19	37	10	9	(8)	28
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	2	19	37	10	9	(8)	28
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	880	9,308	23,510	10,024	3,946	14,674	27,033
אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	771	9,347	23,713	10,983	4,146	14,924	27,728
פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	15,845	6,385	27,101	18,409	41,727	27,126	-

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)							
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	בנקאות פרטית	משקי בית	
הכנסות רבית, נטו	13	73	106	118	54	145	85
הכנסות שאינן מרבית	2	23	71	56	89	53	4
סך כל ההכנסות	15	96	177	174	143	198	89
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	-	6	20	19	(1)	9	-
הוצאות תפעוליות ואחרות	8	44	76	114	119	200	43
רווח (הפסד) לפני מסים	7	46	81	41	25	(11)	46
הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (ההפסד)	2	15	31	13	9	(4)	15
רווח (הפסד) לאחר מסים	5	31	50	28	16	(7)	31
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	-	-	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) נקי							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	5	31	50	28	16	(7)	31
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	5	31	50	28	16	(7)	31
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	1,208	9,287	21,874	10,019	3,953	14,358	24,971
אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	1,487	9,455	22,521	9,976	4,351	15,060	25,499
פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	17,944	5,008	20,255	15,603	33,416	23,473	-

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
662	(51)	(99)	60	102	51
372	(170)	(191)	21	37	207
1,034	(224)	(290)	81	139	258
91	(3)	(11)	3	-	3
640	(166)	(211)	42	17	196
303	(52)	(68)	36	122	59
109	(21)	(26)	13	43	22
194	(31)	(42)	23	79	37
19	-	-	-	19	-
213	(31)	(42)	23	98	37
(12)	-	-	(12)	-	-
201	(31)	(42)	11	98	37
154,626	(4,817)	(10,689)	7,750	63,373	4,817
90,810	(5,029)	(10,910)	5,079	-	5,029
135,914	(130,371)	(139,347)	8,297	-	130,371

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
642	(113)	(151)	62	24	113
391	(154)	(183)	22	63	191
1,033	(267)	(334)	84	87	304
33	(2)	(23)	1	-	2
649	(158)	(190)	49	17	169
351	(107)	(121)	34	70	133
119	(34)	(37)	12	20	43
232	(73)	(84)	22	50	90
15	-	-	-	15	-
247	(73)	(84)	22	65	90
(11)	-	-	(11)	-	-
236	(73)	(84)	11	65	90
134,921	(5,434)	(8,968)	6,731	46,054	5,434
88,218	(5,954)	(11,149)	5,064	-	5,954
116,292	(110,379)	(116,660)	6,874	-	110,379

באור 11א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)							
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	בנקאות פרטית	משקי בית	משכנתאות
הכנסות רבית, נטו	33	199	347	318	142	419	277
הכנסות שאינן מרבית	15	60	179	157	329	155	10
סך כל ההכנסות	48	259	526	475	471	574	287
הוצאות בגין הפסדי אשראי	5	63	132	101	17	83	36
הוצאות תפעוליות ואחרות	21	127	230	331	401	505	129
רווח (הפסד) לפני מסים	22	69	164	43	53	(14)	122
הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (ההפסד)	5	19	57	9	13	(5)	36
רווח (הפסד) לאחר מסים	17	50	107	34	40	(9)	86
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	-	-	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) נקי							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	17	50	107	34	40	(9)	86
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	17	50	107	34	40	(9)	86
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	1,080	9,264	24,326	9,798	3,936	14,720	26,431
אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	771	9,347	23,713	10,983	4,146	14,924	27,728
פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	15,845	6,385	27,101	18,409	41,727	27,126	-

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)							
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	בנקאות פרטית	משקי בית	משכנתאות
הכנסות רבית, נטו	56	215	336	338	177	433	245
הכנסות שאינן מרבית	15	62	167	156	289	153	11
סך כל ההכנסות	71	277	503	494	466	586	256
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	5	33	(9)	49	4	45	1
הוצאות תפעוליות ואחרות	23	137	226	349	397	572	122
רווח (הפסד) לפני מסים	43	107	286	96	65	(31)	133
הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (ההפסד)	15	37	111	33	23	(11)	46
רווח (הפסד) לאחר מסים	28	70	175	63	42	(20)	87
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	-	-	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) נקי							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	28	70	175	63	42	(20)	87
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	28	70	175	63	42	(20)	87
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	1,144	9,213	22,374	9,799	3,913	14,284	24,627
אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	1,487	9,455	22,521	9,976	4,351	15,060	25,499
פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	17,944	5,008	20,255	15,603	33,416	23,473	-

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
1,980	(226)	(357)	182	194	226
1,126	(529)	(592)	62	91	660
3,106	(755)	(949)	244	285	886
413	(5)	(47)	18	-	5
1,894	(509)	(630)	133	41	606
799	(241)	(272)	93	244	275
254	(66)	(74)	34	83	77
545	(175)	(198)	59	161	198
24	-	-	-	24	-
569	(175)	(198)	59	185	198
(29)	-	-	(29)	-	-
540	(175)	(198)	30	185	198
148,596	(5,247)	(11,153)	7,822	57,125	5,247
90,810	(5,029)	(10,910)	5,079	-	5,029
135,914	(130,371)	(139,347)	8,297	-	130,371

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
1,942	(351)	(478)	183	86	351
1,140	(453)	(511)	67	168	563
3,082	(804)	(989)	250	254	914
92	-	(42)	6	-	-
2,000	(491)	(585)	148	43	568
990	(313)	(362)	96	211	346
357	(109)	(124)	34	73	120
633	(204)	(238)	62	138	226
39	-	-	-	39	-
672	(204)	(238)	62	177	226
(29)	-	-	(29)	-	-
643	(204)	(238)	33	177	226
135,509	(5,812)	(10,630)	6,861	48,112	5,812
88,218	(5,954)	(11,149)	5,064	-	5,954
116,292	(110,379)	(116,660)	6,874	-	110,379

באור 11א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)							
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	בנקאות פרטית	משקי בית	משכנתאות
הכנסות רבית, נטו	95	283	421	446	233	577	331
הכנסות שאינן מרבית	35	80	194	210	387	204	14
סך כל ההכנסות	130	363	615	656	620	781	345
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	10	42	(42)	71	6	65	1
הוצאות תפעוליות ואחרות	50	182	263	459	544	747	163
רווח (הפסד) לפני מסים	70	139	394	126	70	(31)	181
הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (ההפסד)	24	47	157	43	24	(11)	61
רווח (הפסד) לאחר מסים	46	92	237	83	46	(20)	120
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	-	-	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) נקי							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	46	92	237	83	46	(20)	120
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	46	92	237	83	46	(20)	120
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	1,415	9,242	21,952	9,806	3,950	14,347	25,255
אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	1,383	9,352	23,006	9,875	4,304	15,022	25,872
פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	20,024	5,852	22,349	16,559	32,480	23,667	-

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
2,602	(457)	(619)	246	132	457
1,520	(620)	(663)	90	214	755
4,122	(1,077)	(1,282)	336	346	1,212
138	1	(25)	11	-	(1)
2,654	(634)	(803)	200	58	791
1,330	(444)	(454)	125	288	422
478	(150)	(154)	46	98	143
852	(294)	(300)	79	190	279
51	-	-	-	51	-
903	(294)	(300)	79	241	279
(38)	-	-	(38)	-	-
865	(294)	(300)	41	241	279
136,305	(5,753)	(10,573)	6,952	48,206	5,753
88,829	(6,221)	(11,322)	5,116	-	6,221
120,052	(115,128)	(122,969)	6,962	-	115,128

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
1,156	-	1,156	300	150	706
87	-	87	17	10	60
(60)	-	(60)	(28)	-	(32)
42	-	42	22	1	19
(18)	-	(18)	(6)	1	(13)
1,225	-	1,225	311	161	753
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת תקופה					
גידול בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים					
73	-	73	12	-	61
4	-	4	-	-	4
77	-	77	12	-	65
1,302	-	1,302	323	161	818

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
887	-	887	265	121	501
38	-	38	10	-	28
(73)	-	(73)	(27)	(1)	(45)
56	-	56	16	-	40
(17)	-	(17)	(11)	(1)	(5)
908	-	908	264	120	524
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת תקופה					
קיסון בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים					
65	-	65	11	-	54
(5)	-	(5)	-	-	(5)
60	-	60	11	-	49
968	-	968	275	120	573

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
930	-	930	264	121	545
393	-	393	79	38	276
(215)	-	(215)	(98)	-	(117)
117	-	117	66	2	49
(98)	-	(98)	(32)	2	(68)
1,225	-	1,225	311	161	753
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת שנה					
גידול בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים					
57	-	57	11	-	46
20	-	20	1	-	19
77	-	77	12	-	65
1,302	-	1,302	323	161	818

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
868	-	868	260	119	489
96	-	96	47	2	47
(244)	-	(244)	(96)	(2)	(146)
188	-	188	53	1	134
(56)	-	(56)	(43)	(1)	(12)
908	-	908	264	120	524
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת שנה					
קיצון בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים					
64	-	64	11	-	53
(4)	-	(4)	-	-	(4)
60	-	60	11	-	49
968	-	968	275	120	573

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך) (במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה:

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾
39,952	3,359	36,593	384	-	36,209
54,217	-	54,217	20,826	27,469	5,922
27,555	-	27,555	-	27,451	104
94,169	3,359	90,810	21,210	27,469	42,131
יתרת חוב רשומה של חובות:					
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾
38,201	2,190	36,011	320	-	35,691
52,207	-	52,207	21,430	25,198	5,579
25,436	-	25,436	-	25,184	252
90,408	2,190	88,218	21,750	25,198	41,270
יתרת חוב רשומה של חובות:					
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾:					
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾
39,607	3,173	36,434	340	-	36,094
52,395	-	52,395	21,329	25,583	5,483
25,799	-	25,799	-	25,566	233
92,002	3,173	88,829	21,669	25,583	41,577
יתרת חוב רשומה של חובות:					
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 121 מיליון ש"ח (30.9.19 - 88 מיליון ש"ח, 31.12.19 - 89 מיליון ש"ח).

(3) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיוור בסך 3,135 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (30.9.19 - 2,806 מיליון ש"ח, 31.12.19 - 2,718 מיליון ש"ח).

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾		פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	
3	9	5,604	23	57	5,524
30	7	5,707	41	60	5,606
2	-	6,847	7	3	6,837
42	34	23,494	486	680	22,328
77	50	41,652	557	800	40,295
171	203	27,469	6	314 ⁽⁶⁾	27,149
36	17	21,210	158	171	20,881
284	270	90,331	721	1,285	88,325
-	-	883	-	-	883
-	-	651	-	-	651
284	270	91,865	721	1,285	89,859
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי					
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
שרותים פיננסיים					
מסחרי - אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים - הלואות לדיר					
אנשים פרטיים - אחר					
סך הכל ציבור - פעילויות בישראל					
בנקים בישראל					
ממשלת ישראל					
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן					
מסחרי אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים					
סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל					
בנקים בחו"ל					
ממשלות בחו"ל					
סך הכל פעילות בחו"ל					
284	270	90,810	729	1,285	88,796
-	-	2,708	-	-	2,708
-	-	651	-	-	651
284	270	94,169	729	1,285	92,155
סך הכל ציבור					
סך הכל בנקים					
סך הכל ממשלות					
סך הכל					

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות רבית, למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה באור 12.ב.ג. להלן.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות רבית.
- (5) צוברים הכנסות רבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 107 מיליון ש"ח (30.9.19 - 108 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) כולל הלואות לדיר בסך 18 מיליון ש"ח (30.9.19 - 20 מיליון ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסיילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾		פגומים ⁽³⁾	לא פגומים		
9	14	5,057	37	37	4,983	פעילות לווים בישראל
1	1	5,159	19	10	5,130	ציבור - מסחרי
6	-	7,977	2	16	7,959	בינוי ונדל"ן - בינוי
45	21	22,733	469	488	21,776	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
61	36	40,926	527	551	39,848	שרותים פיננסיים
209	190	25,198	7	206 ⁽⁶⁾	24,985	מסחרי - אחר
57	24	21,750	112	233	21,405	סך הכל מסחרי
327	250	87,874	646	990	86,238	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
-	-	343	-	-	343	אנשים פרטיים - אחר
-	-	680	-	-	680	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
327	250	88,897	646	990	87,261	בנקים בישראל
						ממשלת ישראל
						סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחו"ל
-	-	22	8	-	14	ציבור - מסחרי
-	-	322	-	-	322	בינוי ונדל"ן
-	-	344	8	-	336	מסחרי אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	344	8	-	336	אנשים פרטיים
-	-	1,167	-	-	1,167	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	1,511	8	-	1,503	ממשלות בחו"ל
327	250	88,218	654	990	86,574	סך הכל פעילות בחו"ל
-	-	1,510	-	-	1,510	סך הכל ציבור
-	-	680	-	-	680	סך הכל בנקים
327	250	90,408	654	990	88,764	סך הכל ממשלות
						סך הכל

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)						המאוחד
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾		פגומים ⁽³⁾	לא פגומים		
15	14	5,310	41	29	5,240	פעילות לווים בישראל
4	1	5,308	21	14	5,273	ציבור - מסחרי
25	-	7,994	3	6	7,985	בינוי ונדל"ן - בינוי
34	22	22,678	480	506	21,692	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
78	37	41,290	545	555	40,190	שרותים פיננסיים
218	186	25,583	10	218 ⁽⁶⁾	25,355	מסחרי - אחר
57	26	21,669	146	169	21,354	סך הכל מסחרי
353	249	88,542	701	942	86,899	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
-	-	964	-	-	964	אנשים פרטיים - אחר
-	-	1,039	-	-	1,039	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
353	249	90,545	701	942	88,902	בנקים בישראל
						ממשלת ישראל
						סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחו"ל
-	-	22	8	-	14	ציבור - מסחרי
-	-	265	-	-	265	בינוי ונדל"ן
-	-	287	8	-	279	מסחרי אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	287	8	-	279	אנשים פרטיים
-	-	1,170	-	-	1,170	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	1,457	8	-	1,449	ממשלות בחו"ל
353	249	88,829	709	942	87,178	סך הכל פעילות בחו"ל
-	-	2,134	-	-	2,134	סך הכל ציבור
-	-	1,039	-	-	1,039	סך הכל בנקים
353	249	92,002	709	942	90,351	סך הכל ממשלות
						סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות רבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה באור 12.ב.ג.2. להלן.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות רבית.
- (5) צוברים הכנסות רבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 135 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) כולל הלוואות לדיר בסך 12 מיליון ש"ח עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך) (במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל. חובות המוערכים על בסיס פרטני, מועברים לטיפול כחובות פגומים לאחר 90 ימי פיגור. בנוסף, חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, מועברים לטיפול כחובות פגומים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של החוב עד לגובה הביטחון. לגבי ההלוואות לדיור למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור. יצוין כי לאור הנחיות בנק ישראל מיום 21 באפריל 2020 וכחלק מהמאמצים לסייע ללווים בקשיים, הסדרי חוב שבוצעו עקב אירוע הקורונה בכדי לייצב לוויים שאינם בפיגור שבמסגרתם שונו תנאי החוב ובפרט נדחו מועדי התשלום המקוריים, לא הובאו בחשבון בקביעת סטטוס הפיגור או סיווג החוב.

למידע נוסף בנוגע ליתרת התשלומים שנדחו בפועל, ראה באור 16 בדבר השפעות התפשטות נגיף הקורונה.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים:

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					א. חובות פגומים והפרשה פרטנית
ייתרת קרן חובות פגומים	סך הכל ייתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	ייתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	ייתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	ייתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
850	23	7	7	16	בינוי ונדל"ן - בינוי
933	41	16	3	25	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1,157	7	-	2	7	שרותים פיננסיים
2,192	486	22	164	464	מסחרי - אחר
5,132	557	45	176	512	סך הכל מסחרי
8	6	6	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
278	158	14	39	144	אנשים פרטיים - אחר
5,418	721	65	215	656	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
5,418	721	65	215	656	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
8	8	8	-	-	בינוי ונדל"ן
14	-	-	-	-	מסחרי אחר
22	8	8	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
22	8	8	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
22	8	8	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
5,440	729	73	215	656	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
5,440	729	73	215	656	סך הכל
					מזה:
	686	36	214	650	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	264	42	60	222	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) ייתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות ⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					א. חובות פגומים והפרשה פרטנית
ייתרת קרן חוזית של פגומים	סך הכל ייתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	ייתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	ייתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	ייתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
867	37	11	8	26	בינוי ונדל"ן - בינוי
780	19	13	1	6	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
998	2	-	1	2	שרותים פיננסיים
2,052	469	34	145	435	מסחרי - אחר
4,697	527	58	155	469	סך הכל מסחרי
8	7	7	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
214	112	12	27	100	אנשים פרטיים - אחר
4,919	646	77	182	569	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
4,919	646	77	182	569	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
8	8	8	-	-	בינוי ונדל"ן
15	-	-	-	-	מסחרי אחר
23	8	8	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
23	8	8	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
23	8	8	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
4,942	654	85	182	569	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
4,942	654	85	182	569	סך הכל
					מזה:
	611	42	182	569	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	239	25	68	214	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					א. חובות פגומים והפרשה פרטנית
ייתרת קרן חובות פגומים	סך הכל ייתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	ייתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	ייתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	ייתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
901	41	11	10	30	בינוי ונדל"ן - בינוי
809	21	13	2	8	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1,023	3	-	1	3	שרותים פיננסיים
2,108	480	31	156	449	מסחרי - אחר
4,841	545	55	169	490	סך הכל מסחרי
11	10	10	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
252	146	14	35	132	אנשים פרטיים - אחר
5,104	701	79	204	622	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
5,104	701	79	204	622	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
8	8	8	-	-	בינוי ונדל"ן
15	-	-	-	-	מסחרי אחר
23	8	8	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
23	8	8	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
23	8	8	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
5,127	709	87	204	622	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
5,127	709	87	204	622	סך הכל
					מזה:
	654	40	204	614	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	248	31	68	217	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) ייתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)					
2019			2020		
מזה: נרשמו על בסיס מזמן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	הכנסות רבית שנרשמו ⁽³⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזמן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	הכנסות רבית שנרשמו ⁽³⁾
-	-	34	-	-	26
-	-	20	-	-	38
-	-	4	-	-	8
-	-	434	-	1	485
-	-	492	-	1	557
-	-	6	-	-	8
-	-	110	-	1	161
-	-	608	-	2	726
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	608	-	2	726
-	-	8	-	-	8
-	-	-	-	-	-
-	-	8	-	-	8
-	-	-	-	-	-
-	-	8	-	-	8
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	8	-	-	8
-	-	616	-	2	734
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	(4)-	616	-	(4)2	734

ב. יתרה ממוצעת והכנסות רבית
פעילות לווים בישראל
ציבור-מסחרי
בינוי ונדל"ן - בינוי
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל ציבור - פעילות בישראל
בנקים בישראל
ממשלת ישראל
סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל
ציבור-מסחרי
בינוי ונדל"ן - בינוי
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
בנקים בחו"ל
ממשלות בחו"ל
סך הכל פעילות בחו"ל
סך הכל ציבור
סך הכל בנקים
סך הכל ממשלות
סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות רבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים רבית לפי התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות רבית בסך 8 מיליון ש"ח לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 - 8 מיליון ש"ח).

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)					
2019			2020		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות רביית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות רביית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾
-	-	36	-	-	32
-	-	22	-	-	34
-	-	2	-	-	6
-	1	374	-	1	487
-	1	434	-	1	559
-	-	8	-	-	8
-	1	104	-	1	157
-	2	546	-	2	724
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	2	546	-	2	724
-	-	8	-	-	8
-	-	-	-	-	-
-	-	8	-	-	8
-	-	-	-	-	-
-	-	8	-	-	8
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	8	-	-	8
-	2	554	-	2	732
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	2 ⁽⁴⁾	554	-	2 ⁽⁴⁾	732

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות רביית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים רביית לפי התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות רביית בסך 26 מיליון ש"ח לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 - 21 מיליון ש"ח).

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש	שאינו צובר הכנסות רבית	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	סך הכל ⁽³⁾
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי	9	-	-	1	10
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	11	-	-	3	14
שרותים פיננסיים	1	-	-	-	1
מסחרי - אחר	97	-	-	17	114
סך הכל מסחרי	118	-	-	21	139
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	84	-	-	33	117
סך הכל ציבור - פעילויות בישראל	202	-	-	54	256
בנקים בישראל	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	202	-	-	54	256
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן	8	-	-	-	8
מסחרי - אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	8	-	-	-	8
אנשים פרטיים	-	-	-	-	-
סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל	8	-	-	-	8
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
ממשלות בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	8	-	-	-	8
סך הכל ציבור	210	-	-	54	264
סך הכל בנקים	-	-	-	-	-
סך הכל ממשלות	-	-	-	-	-
סך הכל	210	-	-	54	264

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) צובר הכנסות רבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות רבית	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
9	5	-	-	4	בינוי ונדל"ן - בינוי
5	4	-	-	1	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
2	-	-	-	2	שרותים פיננסיים
116	21	-	-	95	מסחרי - אחר
132	30	-	-	102	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
99	28	-	-	71	אנשים פרטיים - אחר
231	58	-	-	173	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
231	58	-	-	173	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
8	-	-	-	8	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	מסחרי אחר
8	-	-	-	8	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
8	-	-	-	8	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
8	-	-	-	8	סך הכל פעילות בחו"ל
239	58	-	-	181	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
239	58	-	-	181	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) צובר הכנסות רבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות רבית	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
12	4	-	-	8	בינוי ונדל"ן - בינוי
7	4	-	-	3	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
2	-	-	-	2	שרותים פיננסיים
111	22	-	-	89	מסחרי - אחר
132	30	-	-	102	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
108	29	-	-	79	אנשים פרטיים - אחר
240	59	-	-	181	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
240	59	-	-	181	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
8	-	-	-	8	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	מסחרי אחר
8	-	-	-	8	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
8	-	-	-	8	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
8	-	-	-	8	סך הכל פעילות בחו"ל
248	59	-	-	189	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
248	59	-	-	189	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) צובר הכנסות רבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך):

ארגונים מחדש שבוצעו						ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)
לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)						
2019			2020			
יטרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יטרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יטרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יטרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
2	2	9	4	4	10	פעילות לווים בישראל
-	-	-	3	3	5	ציבור-מסחרי
-	-	2	-	-	1	בינוי ונדל"ן - בינוי
14	14	76	15	15	110	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
16	16	87	22	22	126	שרותים פיננסיים
-	-	-	-	-	-	מסחרי - אחר
17	17	363	14	15	352	סך הכל מסחרי
33	33	450	36	37	478	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
33	33	450	36	37	478	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	ציבור-מסחרי
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	מסחרי - אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
33	33	450	36	37	478	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
33	33	450	36	37	478	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך):

ארגונים מחדש שבוצעו						ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)
לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)						
2019			2020			
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
4	4	24	6	6	25	פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי בינוי ונדל"ן - בינוי בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן שרותים פיננסיים מסחרי - אחר
1	1	3	10	10	10	
-	-	-	2	2	4	
53	53	258	68	68	269	
58	58	285	86	86	308	סך הכל מסחרי אנשים פרטיים - הלוואות לדירור אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	-	
51	51	1,075	48	50	1,102	
109	109	1,360	134	136	1,410	
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בישראל בנקים בישראל ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	-	
109	109	1,360	134	136	1,410	
-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	פעילות לווים בחו"ל ציבור-מסחרי בינוי ונדל"ן מסחרי - אחר
-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל בנקים בחו"ל ממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	
109	109	1,360	134	136	1,410	סך הכל פעילות בחו"ל סך הכל ציבור סך הכל בנקים סך הכל ממשלות
-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	
109	109	1,360	134	136	1,410	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך):

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾							
לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)							
2019	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	2020	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה		
						ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)	
						פעילות לווים בישראל	
						ציבור-מסחרי	
						בינוי ונדל"ן - בינוי	
						בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	
						שרותים פיננסיים	
						מסחרי - אחר	
						סך הכל מסחרי	
						אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	
						אנשים פרטיים - אחר	
						סך הכל ציבור - פעילות בישראל	
						בנקים בישראל	
						ממשלת ישראל	
						סך הכל פעילות בישראל	
						פעילות לווים בחו"ל	
						ציבור-מסחרי	
						בינוי ונדל"ן	
						מסחרי - אחר	
						סך הכל מסחרי	
						אנשים פרטיים	
						סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	
						בנקים בחו"ל	
						ממשלות בחו"ל	
						סך הכל פעילות בחו"ל	
						סך הכל ציבור	
						סך הכל בנקים	
						סך הכל ממשלות	
						סך הכל	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך):

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾							
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)							
2019		2020					
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה				
				ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)			
				פעילות לווים בישראל			
				ציבור-מסחרי			
				בינוי ונדל"ן - בינוי			
				בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
				שרותים פיננסיים			
				מסחרי - אחר			
				סך הכל מסחרי			
				אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור			
				אנשים פרטיים - אחר			
				סך הכל ציבור - פעילות בישראל			
				בנקים בישראל			
				ממשלת ישראל			
				סך הכל פעילות בישראל			
				פעילות לווים בחו"ל			
				ציבור-מסחרי			
				בינוי ונדל"ן			
				מסחרי - אחר			
				סך הכל מסחרי			
				אנשים פרטיים			
				סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל			
				בנקים בחו"ל			
				ממשלות בחו"ל			
				סך הכל פעילות בחו"ל			
				סך הכל ציבור			
				סך הכל בנקים			
				סך הכל ממשלות			
				סך הכל			

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג החזר וסוג הרבית

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)				
יתרת הלוואות לדיור				
סך הכל	מזה: רבית	מזה: בולט	סך הכל	
סיכון אשראי	משתנה	ובלון		
חוץ מאזני				
1,535	11,279	217	19,076	שיעבוד ראשון:
994	4,869	80	7,907	שיעור המימון - עד 60%
-	402	126	486	שיעור המימון - מעל 60%
2,529	16,550	423	27,469	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
				סך הכל

שיעבוד ראשון:

שיעור המימון - עד 60%

שיעור המימון - מעל 60%

שיעבוד משני או ללא שיעבוד

סך הכל

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)				
יתרת הלוואות לדיור				
סך הכל	מזה: רבית	מזה: בולט	סך הכל	
סיכון אשראי	משתנה	ובלון		
חוץ מאזני				
1,123	10,441	259	17,365	שיעבוד ראשון:
566	4,620	60	7,382	שיעור המימון - עד 60%
-	349	122	451	שיעור המימון - מעל 60%
1,689	15,410	441	25,198	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
				סך הכל

שיעבוד ראשון:

שיעור המימון - עד 60%

שיעור המימון - מעל 60%

שיעבוד משני או ללא שיעבוד

סך הכל

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)				
יתרת הלוואות לדיור				
סך הכל	מזה: רבית	מזה: בולט	סך הכל	
סיכון אשראי	משתנה	ובלון		
חוץ מאזני				
1,481	10,516	235	17,495	שיעבוד ראשון:
738	4,705	71	7,625	שיעור המימון - עד 60%
1	368	127	463	שיעור המימון - מעל 60%
2,220	15,589	433	25,583	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
				סך הכל

שיעבוד ראשון:

שיעור המימון - עד 60%

שיעור המימון - מעל 60%

שיעבוד משני או ללא שיעבוד

סך הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי			יתרת חוזים ⁽¹⁾			
31 בדצמבר	30 בספטמבר		31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2019	2019	2020	2019	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)		
-	-	1	135	290	375	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
6	9	8	914	878	873	- אשראי תעודות
5	5	4	2,325	2,547	2,100	- ערבויות להבטחת אשראי
20	21	27	4,140	4,178	3,836	- ערבויות לרוכשי דירות
-	-	-	2,268	2,303	2,274	- ערבויות והתחייבויות אחרות
13	13	20	9,463	9,100	10,409	- מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
4	4	5	5,197	4,571	5,323	- מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
4	4	6	7,923	7,639	8,569	- התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן
-	-	-	277	270	383	- מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
-	-	-	172	162	231	- מסגרות להשאלת ניירות ערך
5	4	6	1,511	1,148	1,691	- ערבויות בגין קרן סיכונים של מסלקת הבורסה והמעו"ף
						- התחייבויות להוצאת ערבויות

(1) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

(2) בנוסף, המציא הבנק לבתי המשפט כתבי התחייבות עצמית ללא הגבלת סכום, הניתנים במסגרת הליך משפטי, על מנת להבטיח את נזקי הנתבעים במידה שתדחה התביעה נגדם או שיבוטל ההליך המשפטי מסיבה אחרת.

באור 13 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
52,366	-	139	185	3,206	-	48,836
12,174	245	-	1,639	4,097	293	5,900
14	-	-	-	-	-	14
89,585	901	70	865	3,210	10,641	73,898
651	-	-	-	-	621	30
629	629	-	-	-	-	-
970	970	-	-	-	-	-
249	249	-	-	-	-	-
1,438	610	19	180	292	43	294
1,294	440	-	2	60	5	787
159,370	4,044	228	2,871	10,865	11,603	129,759
135,914	902	1,316	3,265	19,584	4,655	106,192
1,717	-	8	5	187	-	1,517
426	-	1	1	46	-	378
4,384	-	-	-	-	4,144	240
1,669	609	16	231	450	10	353
5,932	88	1	3	62	73	5,705
150,042	1,599	1,342	3,505	20,329	8,882	114,385
9,328	2,445	(1,114)	(634)	(9,464)	2,721	15,374
-	-	1,110	696	9,248	(363)	(10,691)
-	-	-	(120)	(82)	-	202
-	-	-	73	134	-	(207)
9,328	2,445	(4)	15	(164)	2,358	4,678
-	-	-	(130)	(96)	-	226
-	-	-	437	686	-	(1,123)

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו⁽³⁾
אשראי לממשלה
השקעה בחברה כלולה
בנינים וציוד
נכסים בלתי מוחשיים
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרוט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 13 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
34,516	-	156	165	1,055	-	33,140
10,453	310	-	1,683	4,724	335	3,401
126	-	-	-	-	-	126
87,310	622	137	892	3,419	9,774	72,466
680	-	-	-	-	626	54
607	607	-	-	-	-	-
988	988	-	-	-	-	-
227	227	-	-	-	-	-
1,078	281	6	29	154	52	556
1,003	39	114	12	24	2	812
136,988	3,074	413	2,781	9,376	10,789	110,555
נכסים						
מזומנים ופקדונות בבנקים						
ניירות ערך						
ניירות ערך שנשאלו						
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾						
אשראי לממשלה						
השקעה בחברה כלולה						
בנינים וציוד						
נכסים בלתי מוחשיים						
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
נכסים אחרים						
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
פקדונות הציבור						
פקדונות מבנקים						
פקדונות הממשלה						
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים						
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
התחייבויות אחרות						
סך כל ההתחייבויות						
הפרש						
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
סך הכל כללי						
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
116,292	624	1,005	2,952	14,744	5,369	91,598
464	-	17	34	144	-	269
368	-	1	2	46	1	318
3,690	-	-	-	-	3,216	474
1,298	278	4	112	238	14	652
6,066	81	4	9	177	88	5,707
128,178	983	1,031	3,109	15,349	8,688	99,018
8,810	2,091	(618)	(328)	(5,973)	2,101	11,537
-	-	671	477	5,985	83	(7,216)
-	-	(3)	(117)	(50)	-	170
-	-	-	(29)	(81)	-	110
8,810	2,091	50	3	(119)	2,184	4,601
-	-	(3)	(114)	(95)	-	212
-	-	(1)	350	(211)	-	(138)

- (1) כולל צמוד מטבע חוץ.
(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 13 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
37,530	-	157	175	1,067	-	36,131
10,995	339	-	1,698	4,975	349	3,634
9	-	-	-	-	-	9
87,899	646	89	607	2,968	10,273	73,316
1,039	-	-	-	-	624	415
605	605	-	-	-	-	-
996	996	-	-	-	-	-
248	248	-	-	-	-	-
1,091	451	18	40	107	50	425
698	34	-	1	10	4	649
141,110	3,319	264	2,521	9,127	11,300	114,579
120,052	648	1,126	3,059	15,124	5,315	94,780
1,137	-	9	18	225	-	885
353	-	1	1	42	1	308
3,674	-	-	-	-	3,198	476
1,247	449	11	102	174	12	499
5,723	75	1	4	32	75	5,536
132,186	1,172	1,148	3,184	15,597	8,601	102,484
8,924	2,147	(884)	(663)	(6,470)	2,699	12,095
-	-	913	842	6,346	81	(8,182)
-	-	-	(137)	(7)	-	144
-	-	-	(16)	114	-	(98)
8,924	2,147	29	26	(17)	2,780	3,959
-	-	-	(223)	(32)	-	255
-	-	-	399	704	-	(1,103)

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

ניירות ערך שנשאלו

אשראי לציבור, נטו⁽³⁾

אשראי לממשלה

השקעה בחברה כלולה

בנינים וציוד

נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בגין מכשירים נגזרים

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)									
שווי הוגן ⁽¹⁾									
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן					
52,366	5	51,630	731	52,366	נכסים פיננסיים				
12,297	85	5,917	6,295	12,174	מזומנים ופקדונות בבנקים				
14	-	14	-	14	ניירות ערך ⁽²⁾				
90,313	86,755	315	3,243	89,585	ניירות ערך שנשאלו				
650	620	30	-	651	אשראי לציבור, נטו				
1,438	306	411	721	1,438	אשראי לממשלה				
265	175	-	90	265	נכסים בגין מכשירים נגזרים				
157,343	87,946	58,317	11,080	156,493 ⁽³⁾	נכסים פיננסיים אחרים				
					סך כל הנכסים הפיננסיים				
					התחייבויות פיננסיות				
135,688	35,064	96,817	3,807	135,914	פקדונות הציבור				
1,715	808	907	-	1,717	פקדונות מבנקים				
434	48	386	-	426	פקדונות הממשלה				
4,363	102	-	4,261	4,384	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
1,669	17	931	721	1,669	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
4,611	4,071	440	100	4,608	התחייבויות פיננסיות אחרות				
148,480	40,110	99,481	8,889	148,718 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				
					מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
29	29	-	-	29	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				
944	944	-	-	944	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾				

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 5, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים בסך 14,353 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 5,577 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על

מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 14.ב-14.ד.

(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					
שווי הוגן ⁽¹⁾					
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן	
34,517	9	33,841	667	34,516	נכסים פיננסיים
10,581	106	6,495	3,980	10,453	מזומנים ופקדונות בבנקים
126	-	126	-	126	ניירות ערך ⁽²⁾
88,229	85,350	353	2,526	87,310	ניירות ערך שנשאלו
679	625	54	-	680	אשראי לציבור, נטו
1,078	257	425	396	1,078	אשראי לממשלה
475	426	-	49	475	נכסים בגין מכשירים נגזרים
135,685	86,773	41,294	7,618	134,638 ⁽³⁾	נכסים פיננסיים אחרים
					סך כל הנכסים הפיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
116,067	30,428	81,823	3,816	116,292	פקדונות הציבור
468	15	453	-	464	פקדונות מבנקים
376	58	313	5	368	פקדונות הממשלה
3,772	170	-	3,602	3,690	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,298	13	887	398	1,298	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,776	4,226	380	170	4,778	התחייבויות פיננסיות אחרות
126,757	34,910	83,856	7,991	126,890 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
					מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
32	32	-	-	32	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
923	923	-	-	923	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפיכך נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 5, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים בסך 12,106 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 5,291 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 14.ב-14.ד.
 (4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
שווי הוגן ⁽¹⁾					
יתרה במאזן	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל	
37,530	682	36,843	4	37,529	נכסים פיננסיים
10,995	4,249	6,768	102	11,119	מזומנים ופקדונות בבנקים
9	-	9	-	9	ניירות ערך ⁽²⁾
87,899	3,379	327	84,926	88,632	ניירות ערך שנשאלו
1,039	-	35	1,001	1,036	אשראי לציבור, נטו
1,091	539	359	193	1,091	אשראי לממשלה
178	42	-	136	178	נכסים בגין מכשירים נגזרים
138,741 ⁽³⁾	8,891	44,341	86,362	139,594	נכסים פיננסיים אחרים
					סך הכל הנכסים הפיננסיים
120,052	4,032	84,362	31,463	119,857	התחייבויות פיננסיות
1,137	-	1,136	4	1,140	פקדונות הציבור
353	-	306	55	361	פקדונות מבנקים
3,674	3,597	-	149	3,746	פקדונות הממשלה
1,247	540	695	12	1,247	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
4,315	47	471	3,794	4,312	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
130,778 ⁽³⁾	8,216	86,970	35,477	130,663	התחייבויות פיננסיות אחרות
					סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות
					מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
33	-	-	33	33	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
927	-	-	927	927	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 12, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים בסך 13,330 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 5,328 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 14א.ב-14א.ד.
 (4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, ואינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה ברבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור רבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הרבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הרבית. תחת הנחת שיעורי רבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים ברבית קבועה לרבות אלו שאינם נושאים רבית.

בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן לא ניתן ביטוי להשפעת המס הנובעת מהפער בין ערכי השווי הוגן לערכים המופיעים במאזן. יש לציין, כי הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק ח'. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים לישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואת ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

ניירות ערך סחירים - השווי הוגן נאמד לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי הוגן נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן ורבית). תקבולים אלו הונו בשיעור רבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור רבית זה נקבע לפי שיעור רבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי רבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוהה הגלום בהם. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני, לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה.

תזרימי המזומנים בגין המשכנתאות הוערכו על פי תחזית לפירעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי. ברבעון השלישי של השנה, בוצע עדכון למודל אשר גרם לקיטון בשווי הוגן בסך של 27 מיליון ש"ח. מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.

פקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות - השווי הוגן נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור רבית בו התאגיד מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת כתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הקבוצה, ביום הדיווח. לגבי אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי הוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל. תזרימי המזומנים בגין פקדונות עם דרישה (עו"ש) נפרסו בהתבסס על מודל סטטיסטי לחיזוי יתרות יציבות. בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בוצע עדכון למודל אשר גרם לגידול בשווי הוגן בסך של 58 מיליון ש"ח. מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש. תזרימי המזומנים בגין פקדונות הציבור הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם המבוסס על מודל סטטיסטי. עדכון זה גרם לגידול בשווי הוגן בסך של 4 מיליון ש"ח.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הקבוצה בפעילותה השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב).

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בעסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי הוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיוכות האשראי של הצד הנגדי.

באור 14ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (במיליוני ש"ח)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
סך הכל שווי הוגן	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
9,140	-	-	5,655	3,485	נכסים
130	-	-	-	130	אגרות חוב זמינות למכירה
312	-	-	-	312	מניות שאינן למסחר
1,438	-	306	411	721	ניירות ערך למסחר
3,333	-	-	-	3,333	נכסים בגין מכשירים נגזרים
14,353	-	306	6,066	7,981	אחר
סך כל הנכסים					
1,670	-	17	932	721	התחייבויות
3,907	-	-	-	3,907	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,577	-	17	932	4,628	אחר
סך כל ההתחייבויות					

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
סך הכל שווי הוגן	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
8,201	-	-	6,187	2,014	נכסים
176	-	-	-	176	אגרות חוב זמינות למכירה
76	-	-	-	76	מניות שאינן למסחר
1,078	-	257	425	396	ניירות ערך למסחר
2,575	-	-	-	2,575	נכסים בגין מכשירים נגזרים
12,106	-	257	6,612	5,237	אחר
סך כל הנכסים					
1,300	-	13	889	398	התחייבויות
3,991	-	-	-	3,991	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,291	-	13	889	4,389	אחר
סך כל ההתחייבויות					

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
סך הכל שווי הוגן	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
8,503	-	-	6,470	2,033	נכסים
210	-	-	-	210	אגרות חוב זמינות למכירה
105	-	-	-	105	מניות שאינן למסחר
1,091	-	193	359	539	ניירות ערך למסחר
3,421	-	-	-	3,421	נכסים בגין מכשירים נגזרים
13,330	-	193	6,829	6,308	אחר
סך כל הנכסים					
1,249	-	12	697	540	התחייבויות
4,079	-	-	-	4,079	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,328	-	12	697	4,619	אחר
סך כל ההתחייבויות					

באור 14ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					
רווחים (הפסדים) בגין השינויים בשווי לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
1	29	-	29	-	השקעה במניות
-	30	30	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					
רווחים (הפסדים) בגין השינויים בשווי לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
2	26	-	26	-	השקעה במניות
(1)	37	37	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
רווחים (הפסדים) בגין השינויים בשווי לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
2	27	-	27	-	השקעה במניות
-	35	35	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

באור 14 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
(במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)							
נכסים	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2020	רווחים שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות ברזו אל רמה 3	העברות ברזו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2020
נכסים בגין מכשירים נגזרים	245	332	14	(285)	-	-	306
התחייבויות	16	(1)	-	-	-	-	17
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							(1)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)							
נכסים	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2019	רווחים שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות ברזו אל רמה 3	העברות ברזו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2019
נכסים בגין מכשירים נגזרים	153	318	19	(233)	-	-	257
התחייבויות	17	4	-	-	-	-	13
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							3

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)							
נכסים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2019	רווחים שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות ברזו אל רמה 3	העברות ברזו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2020
נכסים בגין מכשירים נגזרים	193	1,443	42	(1,372)	-	-	306
התחייבויות	12	(6)	-	(1)	-	-	17
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							(6)

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)							
נכסים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	רווחים שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות ברזו אל רמה 3	העברות ברזו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2019
נכסים בגין מכשירים נגזרים	252	590	48	(633)	-	-	257
התחייבויות	13	(1)	-	(1)	-	-	13
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							(2)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)							
נכסים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	רווחים שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות ברזו אל רמה 3	העברות ברזו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2019
נכסים בגין מכשירים נגזרים	252	766	68	(893)	-	-	193
התחייבויות	13	(1)	-	(2)	-	-	12
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							-

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית.

באור 14ד - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים
טווח	ממוצע משוקלל באחוזים	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי במיליוני ש"ח	
					נכסים בגין מכשירים נגזרים: - חוזי רבית שקל-מדד - חוזי רבית אחר - חוזי מטבע חוץ
(0.21)-1.14	0.59	10	רבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	
1.40-1.75	1.64	9	סיכון אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	
(1.23)-0.31	0.04	43	1. רבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	
1.00-4.60	1.84	244	2. סיכון אשראי צד נגדי		
					התחייבויות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים: - חוזי רבית שקל-מדד - חוזי מטבע חוץ
(0.21)-0.15	0.06	7	רבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	
(1.23)-(0.07)	(0.75)	10	רבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	
		30	שווי הוגן של בטחונות		ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים
טווח	ממוצע משוקלל באחוזים	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי במיליוני ש"ח	
					נכסים בגין מכשירים נגזרים: - חוזי רבית שקל-מדד - חוזי רבית אחר - חוזי מטבע חוץ
(0.89)-(0.76)	(0.81)	1	רבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	
1.30-1.75	1.44	16	סיכון אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	
(1.34)-0.69	(1.22)	51	1. רבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	
0.90-4.97	1.33	189	2. סיכון אשראי צד נגדי		
					התחייבויות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים: - חוזי רבית שקל-מדד - חוזי מטבע חוץ
(0.76)	(0.76)	-	רבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	
(1.34)-(0.70)	(1.23)	13	רבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	
		37	שווי הוגן של בטחונות		ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

באור 14 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)				
טווח	ממוצע משוקלל	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי במיליוני ש"ח
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
- חוזי רבית שקל-מדד				
- חוזי רבית אחר				
- חוזי מטבע חוץ				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
- חוזי רבית שקל מדד				
- חוזי מטבע חוץ				
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון				
שווי הוגן של בטחונות				
35				

- מידע איכותי בדבר פריטים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3:
- רבית צמודה למדד - שינוי בשיעור האינפלציה החזוי ישפיע על השווי ההוגן של עסקאות מדד, כך שעלייה (ירידה) בתחזית האינפלציה תביא לעלייה (קטיטון) השווי ההוגן בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק.
 - סיכון אשראי צד נגדי - שינוי בסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה, כך שככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי של העסקה יהיה גבוה/נמוך.

באור 15 - מסים על ההכנסה

בהמשך לאמור בבאור 8 לדוחות הכספיים לשנת 2019, לאחר יישוב המחלוקת שנותרה בין הבנק לבין רשות המסים, הוצאו לבנק בחודש מרס 2020 שומות מס הכנסה סופיות לשנים 2017-2014. עקב כך, רשם הבנק ברבעון הראשון של השנה, הכנסות מסים בגין שנים קודמות בסך של כ-35 מיליון ש"ח. ברבעון השלישי של שנת 2019 רשם הבנק הכנסות מסים בגין שנים קודמות בסך של כ-15 מיליון ש"ח.

באור 16 - השפעות התפשטות נגיף הקורונה

התפרצות נגיף הקורונה והתפשטותו בעולם, הובילה למשבר בריאותי וכלכלי עולמי, אשר המשיך להעמיק ברבעון השלישי של שנת 2020. על רקע גל שני של התפרצות הנגיף, הוכרז סגר שני בישראל, חודשו ההגבלות הנוקשות על התנועה ועל הפעילות ונכון להיום קשה לחזות את המועד בו יחזור המשק לפעילות מלאה. על פי תחזיות של גופים בינלאומיים, המביאות בחשבון תרחיש אופטימי ותרחיש פסימי, הצפי הינו למיתון בכלכלה העולמית בשנת 2020 והתאוששות בשנת 2021. עם זאת, קיים חשש כי השפעת הנגיף תהיה ארוכה יותר.

התפשטות הנגיף מביאה להרעה מהותית בפעילות המשק בישראל אליו חשופה פעילות הבנק ועשויות להיות לה השלכות נוספות על עסקי הבנק, לרבות בגין עלייה נוספת בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לוויים, הן במגזר העסקי והן במגזר הפרטי ובגין ההאטה בפעילות הכלכלית. כמו-כן להורדת ריביות לזמן קצר על ידי הבנקים המרכזיים, אלה שנעשו והורדות נוספות שעשויות להתבצע, השפעה של קיטון בהכנסות המימון והרביית העתידיות של הבנק. זאת, בנוסף לתנודות בשערי נכסים סחירים ושינוי במרווחי אגרות חוב, אשר עשויים ליצור השפעה לרעה על שווי הנכסים הסחירים של הבנק והשפעות נוספות. בהיבט התפעולי ובהיבטי המשכיות עסקית, נקט הבנק בשורה של תהליכים ואמצעים ובכללם עבודה מרחוק, דילול ו/או פיצול יחידות, שינויים באופן פעילות הסניפים והפעילות מול הלקוחות, דחיית תשלומי משכנתאות והלוואות ועוד.

על רקע התפשטות נגיף הקורונה ועל מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי, הפחית הפיקוח על הבנקים, ביום 31 במרס 2020, את דרישות ההון מהבנקים, במסגרת הוראת שעה, לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה. ביום 16 בספטמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון הכולל הארכה של הוראת השעה, בתקופה נוספת של שישה חודשים.

ביום 15 בנובמבר 2020, פורסמה הוראה, במסגרת הוראת שעה, שבה הופחתה דרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז (מ-5% ל-4.5%) עד ליום 31 במרס 2021, כאשר לאחר תום תקופת ההקלה תחול לתקופה של 24 חודשים נוספים, בתנאי שיחס המינוף לא יפחת מהשיעור במועד תום תקופת ההוראה או יחס המינוף המזערי הנדרש טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

לפרטים נוספים בדבר הוראות המפקח על הבנקים, יעדי הלימות הון ודיבידנדים, ראה באור 8 לעיל.

בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בעקבות התפשטות הנגיף, רשם הבנק הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של כ-352 מיליון ש"ח. עיקר הגידול הינו בשל הגדלת היקף ההפרשה הקבוצתית בסך של כ-322 מיליון ש"ח וכן בשל גידול בהפרשה הפרטנית בסך של כ-30 מיליון ש"ח. בהקשר זה, נציין, כי בעקבות אירוע הקורונה נדחו עד ל-30 בספטמבר 2020 תשלומי הלוואות (קרן ו/או רבית), אשר בהתאם לבאור 2.ג.1 לעיל לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, בהיקף של כ-144 מיליון ש"ח.

ירידות בשערי נכסים סחירים, שינויים בעקומי הרבית בארץ ובעולם ובמרווחי אגרות-חוב, השפיעו לרעה על שווי הנכסים הסחירים של הבנק. בתשעת החודשים הראשונים של השנה, חלה ירידה של כ-31 מיליון ש"ח בשווי תיק המניות, נרשם הפסד ממכירת מניות שאינן למסחר בסך של 15 מיליון ש"ח ונרשמה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין אגרות החוב בתיק הזמין למכירה בסך של 19 מיליון ש"ח. בנוסף, נרשם הפסד כולל אחר בגין אגרות חוב זמינות למכירה בסך של 20 מיליון ש"ח.

כאמור, לא ניתן להעריך בשלב זה את מלוא השפעות האירוע והיקפן על הבנק, וזאת בשל אי ודאות בקשר עם משך אירוע התפשטות הנגיף, צעדים שינקטו לעצירת התפשטותו, עוצמתם וכן אי ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית, מגמות בשוקי ההון וצעדים פיננסיים שונים שינקטו על-ידי ממשלות, בנקים מרכזיים ורגולטורים בנושא.

באור 17 - הסכמי העסקה

א. מר יעקב סייט החל לכהן כממלא מקום יו"ר דירקטוריון הבנק החל מיום 8 במרס 2020. לאור היקף הזמן שנדרש למילוי תפקידו כממלא מקום יו"ר הדירקטוריון (שהוערך בכ-50% מזמנו), ביום 15 ביולי 2020, לאחר אישורי ועדת התגמול והדירקטוריון, אישרה האסיפה הכללית של הבנק את תנאי הכהונה של מר סייט כממלא מקום יו"ר הדירקטוריון, כך שהחל ממועד תחילת כהונתו כממלא מקום יו"ר הדירקטוריון (8 במרס 2020), היה מר סייט זכאי לגמול חודשי קבוע בסך של 90,000 ש"ח לחודש בתוספת מע"מ כל עוד הוא כיהן כממלא מקום יו"ר הדירקטוריון, וזאת גם חלף הגמול לדירקטור כך שלא ישולם לו גמול שנתי או גמול לישיבות המשולם לדירקטורים בבנק בתקופת כהונתו כממלא מקום יו"ר הדירקטוריון. הגמול החודשי כאמור היה צמוד במלואו ובאופן שוטף לעליית מדד המחירים לצרכן. הגמול החודשי ישולם כנגד הוצאת חשבונית מס לבנק על ידי ממלא מקום יו"ר הדירקטוריון או חברה בבעלותו לבנק. ביום 15 בספטמבר 2020, עם תחילת כהונתו של מר רון לבקוביץ' כיו"ר דירקטוריון הבנק, סיים מר סייט את כהונתו כממלא מקום יו"ר דירקטוריון הבנק וממשיך לכהן כדירקטור בבנק.

ב. מר רון לבקוביץ' מונה כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון הבנק החל מיום 15 בספטמבר 2020. מינויו כדירקטור אושר גם באסיפה הכללית מיום 5 בנובמבר 2020, ונקבע לתקופה של עד שלוש שנים ממועד אישור האסיפה. תנאי ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון הם לתקופה בלתי קצובה, וכל צד להסכם יהיה רשאי להביא לסיומו בהודעה כתובה של שלושה חודשים. תקרת התגמול הקבוע של יו"ר הדירקטוריון היא 2,834 אלפי ש"ח לשנה (כולל תשלומים והפרשות בגין פיצויי פיטורים ותשלום פנסיוני על פי דין והפרשה בגין תקופת אי תחרות, כמפורט בתנאי ההעסקה). תקרת התגמול הקבוע צמודה למדד המחירים לצרכן.

יו"ר הדירקטוריון זכאי להפרשות סוציאליות לביטוח מנהלים או לקופת גמל, לקרן השתלמות, לדמי הבראה ולהחזר הוצאות הקשורות במילוי תפקידו, חופשה שנתית וחופשת מחלה בהתאם לתנאי ההעסקה. יו"ר הדירקטוריון זכאי לרכב של הבנק ולהוצאות החזקתו. ליו"ר הדירקטוריון הזכות לבקש לערוך שינויים במשכורתו החודשית ו/או בתנאים הנלווים, בכפוף לשינויים והתאמות מקבילים, ובכפוף לכל דין ולתקרת התגמול הקבוע (כהגדרתה בתנאי ההעסקה).

בתנאי ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון הוגדרה תקופת הגבלת תחרות מדורגת במשכורת מלאה (ללא תנאים נלווים למעט הרכב והוצאות החזקתו) שתעמוד על חודש במקרה שסיום ההעסקה יהיה במהלך השנה הראשונה להעסקתו, על חודשיים במקרה שסיום ההעסקה יהיה במהלך השנה השנייה להעסקתו, ושלושה חודשים במקרה שסיום ההעסקה יהיה במהלך השנה השלישית ואילך. לדירקטוריון הבנק שמורה הזכות לוותר על תקופת הגבלת התחרות או חלקה ובמקרה כזה לא יהיה זכאי יו"ר הדירקטוריון לתשלום כאמור.

רשימת לוחות - ממשל תאגידי

1	ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק	160
2	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית	171

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח

ממשל תאגידי

159	הביקורת הפנימית בקבוצה
159	ישיבות הדירקטוריון וועדותיו
159	מינויים ופרישות
160	עסקאות עם בעלי עניין
162	פרטים על בעלי השליטה בבנק

הביקורת הפנימית בקבוצה

פרטים בדבר המבקרת הפנימית הראשית של הבנק (המשמשת כמבקרת פנימית גם בבנק מסד), ובכלל זה, תכנית העבודה של הביקורת הפנימית, עריכת הביקורת ודוחות הביקורת הפנימית, פורסמו בדוחות הכספיים לשנת 2019. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2019 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 17 במרס 2020. הדיווח של הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2020 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 15 בספטמבר 2020.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

דירקטוריון הבנק קיים 23 ישיבות מליאה בתקופה ינואר-ספטמבר 2020 ו-47 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

מינויים ופרישות

חברי הנהלת הבנק

- ביום 1 בינואר 2021, יפרוש לגמלאות מר אילן בצרי, משנה למנכ"ל וראש החטיבה העסקית.
- ביום 10 בנובמבר 2020, אישר דירקטוריון הבנק את השינויים בהנהלת הבנק להלן, אשר ייכנסו לתוקף במועד שייקבע בהמשך.
- מר בנצי אדירי, סמנכ"ל, המכהן כיום כראש חטיבת משאבים, יעבור לכהן כראש החטיבה העסקית, במקומו של מר בצרי.
- גב' אלה גולן, סמנכ"ל, המכהנת כיום כראש החטיבה הבנקאית, תעבור לכהן כראש חטיבת משאבים, במקומו של מר בנצי אדירי.
- מר רון גריסר, המכהן כיום כמנכ"ל מתף מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (חברה בת בבעלות מלאה של הבנק), יצטרף להנהלת הבנק, יתמנה לסמנכ"ל ויעבור לכהן כראש החטיבה הבנקאית, במקומו של גב' אלה גולן.
- עו"ד חביבה דהן, המכהנת כיום כראש מערך הייעוץ המשפטי, מונתה גם כחברת הנהלה בדרגת סמנכ"ל.

חברי הדירקטוריון

- ביום 30 ביוני 2020, הסתיימה כהונתו של מר מנחם ענבר בבנק כדירקטור חיצוני, לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים וכדירקטור בלתי תלוי. דירקטוריון הבנק מודה למר ענבר על תרומתו לעבודת הדירקטוריון וועדותיו.
- ביום 14 בספטמבר 2020, סיים מר יעקב סייט את כהונתו כממלא מקום יו"ר הדירקטוריון. מר סייט ממשיך לכהן כחבר הדירקטוריון.
- ביום 15 בספטמבר 2020, מונה מר רון לבקוביץ לדירקטור ויו"ר הדירקטוריון בבנק.
- הדירקטוריון מודה למר יעקב סייט על כהונתו כממלא מקום יו"ר הדירקטוריון ומאחל הצלחה ליו"ר הדירקטוריון הנכנס מר רון לבקוביץ.
- ביום 30 באוקטובר 2020, הסתיימה כהונתו של מר דניאל פורמן בבנק כדירקטור חיצוני, לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים וכדירקטור בלתי תלוי. דירקטוריון הבנק מודה למר פורמן על תרומתו לעבודת הדירקטוריון וועדותיו.
- ביום 10 בנובמבר 2020, מונה מר צבי לברון לדירקטור בבנק.
- ביום 15 בנובמבר 2020, הסתיימה כהונתו של מר יוסף הורוביץ בבנק כדירקטור חיצוני, לפי חוק החברות וכדירקטור בלתי תלוי. דירקטוריון הבנק מודה למר הורוביץ על תרומתו לעבודת הדירקטוריון וועדותיו.
- ביום 15 בנובמבר 2020, מונתה גב' פנינה ביטרמן-כהן לדירקטורית חיצונית בבנק, לפי חוק החברות.

עסקאות עם בעלי עניין

- א. **תיקונים לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 - דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה**
בתקופת הדוח לא חלו שינויים בכללים שנקבעו בעניין דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה כפי שפורטו בפרק ממשל תאגיד, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018.
- ב. **קביעת קריטריונים לצורך עסקאות של הבנק עם בעלי עניין**
בתקופת הדוח לא חלו שינויים בקריטריונים כמפורט בפרק ממשל תאגיד, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018.
- ג. **עסקאות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש עניין אישי בהן שאושרו בתקופת הדיווח בהתאם לסעיף 270(4) ו/או 267 לחוק החברות (כולל עסקאות מסגרת שעדיין בתוקף במועד הדיווח ועסקאות שאושרו במסגרת תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000 (להלן - "תקנות ההקלות"):**
1. ביום 20 בדצמבר 2018 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת, ועדת התגמול והדירקטוריון, את ההחלטות הבאות:
(א) התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה, עבורו ועבור החברות בקבוצת הבנק וכן עבור פיבי אחזקות בע"מ, בעלת השליטה בבנק, לתקופה של 18 חודשים החל מיום 1 בינואר 2019 ועד ליום 30 ביוני 2020 (להלן - "תקופת הביטוח הראשונה").
(ב) אישור מראש, כעסקת מסגרת כהגדרתה בתקנה 1(3) לתקנות ההקלות, להתקשרות הבנק בפוליסות ביטוח עבורו ועבור החברות בקבוצה, כולל פיבי אחזקות, לאחר תום תקופת הביטוח הראשונה ועד ליום 31 בדצמבר 2024, בין בדרך של הארכת פוליסות קיימות ובין באמצעות רכישת פוליסות חדשות, אשר יחולו על נושאי המשרה, כפי שיכהנו בבנק ובקבוצה מעת לעת, לרבות המנכ"ל ולרבות נושאי משרה שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהכללתם בפוליסת הביטוח, בכפוף לתנאים שנקבעו שם (להלן: "עסקת המסגרת הקיימת").
(ג) אישור אופן חלוקת דמי הביטוח בגין פוליסת אחריות דירקטורים ונושאי משרה בין פיבי אחזקות לבין הבנק ויתר חברות הקבוצה.
לפרטים נוספים בדבר עסקת המסגרת הקיימת והפרמטרים לקביעת אופן חלוקת דמי הביטוח, ראו דיווח מידי של הבנק מיום 6 בנובמבר 2018 (מס' אסמכתא 104847-01-2018). מנגנון חידוש הביטוח בתנאי עסקת המסגרת הקיימת נכלל גם במדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק, כפי שאושרה לאחרונה על ידי האסיפה הכללית של הבנק ביום 26 בפברואר 2020 (להלן - מדיניות התגמול). לפרטים נוספים בדבר מדיניות התגמול ראו דיווח מידי של הבנק מיום 21 בינואר 2020 (מס' אסמכתא: 008841-01-2020).
 - על רקע התייקרות מהותית בדמי הביטוח וגידול בסכומי ההשתתפות העצמית עבור פוליסות ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, ביום 15 ביולי 2020, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת, ועדת התגמול והדירקטוריון, עדכונים לעסקת המסגרת הקיימת, אשר נכנסו לתוקף מיד לאחר תום תקופת הביטוח הראשונה, היינו החל מיום 1 ביולי 2020, בכל הנוגע לגבול האחריות, היקף דמי הביטוח וסכומי ההשתתפות העצמית (שתשלם הקבוצה ולא נושאי המשרה), כאשר ביתר תנאי עסקת המסגרת הקיימת לא חל כל שינוי (לרבות משך תקופת עסקת המסגרת הקיימת, אשר תסתיים ביום 31 בדצמבר 2024), והכל כמפורט להלן:
א. גבולות האחריות לכלל הקבוצה – עד 150 מיליון דולר לתביעה או במצטבר.
ב. ועדת התגמול, ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק אישרו את חידוש הפוליסות וקבעו כי לא חלו שינויים מהותיים בתנאי הביטוח, למעט אפשרות להגדלה של גבול האחריות, ככל שדמי הביטוח לא יעלו על השיעור המפורט בסעיף קטן ג. להלן.
ג. דמי הביטוח עבור הפוליסה לכלל הקבוצה לא יעלו על 1,200 אלפי דולר לתקופה של 12 חודשים (בתוספת חלק יחסי לתקופת ביטוח העולה על 12 חודשים).
ד. השתתפות עצמית לבנק/לחברה הרלבנטית בקבוצה בסך שלא יעלה על 500 אלפי דולר (הדירקטורים ונושאי המשרה אינם נושאים בהשתתפות עצמית).
 - ההחלטה לעיל מהווה כאמור עדכון לעסקת המסגרת הקיימת וכן החלטה לפי סעיף 267 לחוק החברות, כתיקון של סעיף 8.2 למדיניות התגמול, למשך תוקפה של מדיניות התגמול, אשר יאפשרו את חידוש פוליסות הביטוח גם ביחס לדירקטורים ונושאי משרה שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או שלבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהכללתם בפוליסת הביטוח וכן ביחס למנכ"ל, וזאת בהתאם לתקנות 1(3), 1(5) ו-1(1) לתקנות ההקלות.
חלוקת הקצאת דמי הביטוח בין החברות בקבוצה תתבצע לפי הקריטריונים שנקבעו ואושרו במסגרת עסקת המסגרת הקיימת, לרבות ביחס לפיבי אחזקות, ולגביהם לא יחול שינוי.
עם אישור האסיפה הכללית כאמור, נכנס לתוקף אישור ועדת התגמול, הביקורת והדירקטוריון להתקשרות הבנק בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה לתקופת ביטוח המתחילה ביום 1 ביולי 2020 ומסתיימת ביום 30 ביוני 2021 (להלן: "תקופת הביטוח הנוכחית"),

וזאת בהתאם לסעיפים 1(3), 1(5), 1א ו-1ב1 לתקנות ההקלות, לרבות לעניין תחולתה גם לגבי מנכ"ל הבנק ונושאי משרה שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהכללתם בפוליסת הביטוח. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי של הבנק מיום 30 ביוני 2020 (מס' אסמכתא 061486-01-2020).

עיקרי הפוליסה לתקופת הביטוח הנוכחית הינם: גבולות האחריות לכלל הקבוצה - 100 מיליון דולר לתביעה או במצטבר; דמי הביטוח עבור הפוליסה לכלל הקבוצה לא יעלו על 750 אלפי דולר לתקופה של 12 חודשים; השתתפות עצמית לבנק (במקרה של תביעה נגד הבנק) בסך של 150 אלפי דולר או 250 אלפי דולר בגין תביעות המוגשות בארה"ב וקנדה (הדירקטורים ונושאי המשרה אינם נושאים בהשתתפות עצמית).

2. ביום 15 ביולי 2020 אישרה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת התגמול והדירקטוריון, להעניק מחדש כתב שיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהענקת כתבי שיפוי להם, באותם תנאים ובאותו נוסח של כתב השיפוי הניתן ליתר הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק ושניתן גם להם עובר לאישור החדש, לתקופה של 3 שנים נוספות, שתחילתן במועד אישור האסיפה הכללית האמור לעיל, היינו 15 ביולי 2020. נוסח כתב השיפוי מצורף כנספח א' לדיווח המיידי של הבנק מיום 30 ביוני 2020 (מס' אסמכתא 061465-01-2020) המובא כאן על דרך ההפנייה. לפרטים נוספים בדבר התחייבויות לשיפוי לדירקטורים ונושאי משרה בבנק ובקבוצת הבנק, לרבות דירקטורים מבעלי השליטה בבנק, ראו באור 2.5. לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2019.

3. ביום 15 ביולי 2020, אישרה האסיפה הכללית של הבנק את תנאי הכהונה של ממלא מקום יו"ר הדירקטוריון, מר יעקב סיט, כמפורט בבאור 17 בדוחות הכספיים. הואיל וממלא מקום יו"ר הדירקטוריון מכהן גם כמנכ"ל פיבי אחזקות בע"מ, בעלת השליטה בבנק, למען הזהירות, ועדת הביקורת אישרה את תנאי הכהונה כעסקה שאינה חריגה שלבעל שליטה עשוי להיות עניין אישי בה. ביום 15 בספטמבר 2020 סיים מר יעקב סיט את כהונתו כממלא מקום יו"ר הדירקטוריון עקב מינוי יו"ר דירקטוריון קבוע, והוא ממשיך לכהן כדירקטור בבנק.

4. ביום 15 בספטמבר 2020 אישר מחדש דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל אישור ועדת התגמול ובהתאם לתקנה 1ב לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס - 2000, להמשיך ולשלם גמול לדירקטורים מקרב בעלי השליטה בבנק, כפי שניתן להם עובר לאישור מחדש, לתקופה של 3 שנים נוספות, והכל כמפורט בדיווח מיידי של הבנק מיום 15 בספטמבר 2020 (מס' אסמכתא 01-2020-2017254) הנכלל כאן על דרך ההפניה. הגמול שאושר תואם את מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק, כפי שאושרה על ידי האסיפה הכללית ביום 26 בפברואר 2020, ואשר פרטיה לעניין גמול לכלל הדירקטורים (למעט יו"ר הדירקטוריון) מפורטים בסעיף 7 לנספח א' לדיווח מיידי של הבנק מיום 21 בינואר 2020 (מס' אסמכתא 008841-01-2020) הנכלל כאן על דרך ההפניה.

ד. מידע נוסף לגבי עסקאות עם בעלי עניין שחל בהן שינוי בתקופת הדוח

להלן ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק (לרבות חברות שבעלי שליטה בבנק הינם בעלי עניין בהן) ובכלל זה נכללים גם נתונים בדבר עסקאות העונות לקריטריונים שנקבעו לעניין עסקאות זניחות כמפורט בפרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018 (הנתונים נקובים באלפי ש"ח):

חביונות של אחרים ⁽¹⁾	אשראי	השקעה באגרות חוב	שווי הוגן של מכשירים נגזרים	סך הכל חבות כספית מאזנית	יתרת אשראי שלא נוצלה	ערבבויות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו	ערבבויות שניתנו לבעל שליטה, לטובת צד ג'	חבות של בעל השליטה בגין עסקאות בנגזרים	סך הכל
	באלפי ש"ח								
30 בספטמבר 2020	152	-	-	152	568	-	-	-	720
31 בדצמבר 2019	127	-	-	127	533	-	-	-	660

פקדונות של אחרים ⁽¹⁾	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2019
	יתרת לתאריך המאזן	יתרת לתאריך המאזן
	היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾	היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾
	באלפי ש"ח	באלפי ש"ח
	1,904	2,421
	3,862	22,157

(1) קרוביהם של בעלי שליטה בבנק, כהגדרת קרוב בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

(2) על בסיס היתרות בסוף כל יום.

פרטים על בעלי השליטה בבנק

פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי") מחזיקה ב-48.34% מהון המניות המונפק וזכויות ההצבעה בבנק (שיעור המהווה את גרעין השליטה, בהתאם להיתר השליטה של בנק ישראל). בעלי השליטה בפיבי הם מר צדיק בינו וילדיו, ה"ה גיל בינו, הדר בינו-שמואלי ודפנה בינו-אור (להלן - "משפחת בינו"), ה"ה מיכאל והלן אבלס וה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן (כל אחת מהקבוצות באמצעות תאגידים בשליטתם המלאה: בינוהן בע"מ, אינסטנז מספר 2 בע"מ ודולפין אנרגיות בע"מ). בין בעלי השליטה קיימים הסדרים שונים בנוגע להחזקותיהם בפיבי ובעקיפין בבנק, כמפורט בפרק "פרטים על בעלי השליטה בבנק" בדוחות הכספיים לשנת 2019.

בהתאם לדיווחי פיבי, נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, החזקות בעלי השליטה בפיבי (בהון ובהצבעה) הן כדלהלן: בינוהן בע"מ - 28.54%, אינסטנז מספר 2 בע"מ - 11.68% ודולפין אנרגיות בע"מ - 11.68% (החזקות כל בעלי השליטה בפיבי מהוות את גרעין השליטה בה, בהתאם להיתר השליטה מבנק ישראל).

פרטים נוספים

164	חקיקה ויזמות רגולטוריות
168	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
169	מדיניות תגמול לעובדים
169	מעורבות ותרומה לקהילה
169	מבנה ארגוני

חקיקה ויוזמות רגולטוריות

להלן, בתמצית, פירוט של הוראות דין ויוזמות רגולטוריות אשר פורסמו ו/או נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח, אשר משפיעות או עשויות להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק. הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של ההוראות והיוזמות האמורות על הכנסות הבנק והוצאותיו כמו גם את המשמעויות העסקיות והתפעוליות ארוכות הטווח.

לחלק מהיוזמות יכולה להיות השפעה לרעה על הכנסות הבנק ו/או הוצאותיו. השפעה זו אינה ניתנת לכימות בשלב זה, הואיל והיא תלויה בגורמים שונים, לרבות התנהגות הלקוחות, פעילות המתחרים ושינויים רגולטוריים נוספים, וכמובן היקף השפעת מגיפת הקורונה, כאשר ביחס להוראות המצויות בשלבים לא סופיים, גם לא ניתן להעריך האם תפורסמנה ומה תהיינה ההוראות הסופיות שתקבענה.

שעת חירום - משבר הקורונה

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250- התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה)

ההוראה פורסמה לראשונה ביום 19 במרס 2020 (ומאז עודכנה מספר פעמים), על רקע התפרצות נגיף הקורונה, והיא כוללת שורת הקלות, שמטרתן לאפשר לתאגידים הבנקאיים את הגמישות העסקית הנדרשת בעת הזו ולסייע למשקי הבית ולעסקים בניסיונות החריגות שנוצרו. תוקף ההוראה עד ליום 30 בספטמבר 2020 והמפקח, באישור הנגיד, רשאי להאריך את תוקפה לתקופה נוספת שלא תעלה על 6 חודשים ("תקופת הוראת השעה").

ביום 16 בספטמבר 2020, הוארכה תקופת הוראת השעה ב-6 חודשים נוספים, עד ליום 31 במרס 2021, למעט ביחס למספר הקלות שלא הוארכו מעבר לתקופת הוראת השעה או שהוארכו לפרק זמן קצר יותר.

בנוסף לכך ניתנו הקלות פרטניות בנושאים שונים, בין היתר, בחובות דיווח מסוימות לפיקוח בתקופה זו, דחיית מועדים מסוימים שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין ודחיית מועדי כניסה לתוקף של הוראות שונות.

השינויים והצעות השינויים מקיפים מגוון רב של נושאים והם השתנו ומשתנים תדירות, בהתאם לצרכים העולים מההתמודדות עם המשבר והשלכותיו.

להלן יפורטו מקצת מההקלות העיקריות שנקבעו בהוראת השעה ו/או בהנחיות פרטניות של הפיקוח על הבנקים:

- הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת לתקופת הוראת השעה, ולאחר מכן למשך שנתיים נוספות בתנאים שנקבעו (פירוט לעניין זה ראו באור 1.א.8 בדוחות הכספיים).
- התאגידים הבנקאיים הונחו לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד והרכישה העצמית של מניות (פירוט לעניין זה ראו באור 1.ד.8 בדוחות הכספיים).
- הקלת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז לתאגיד בנקאי, כגון הבנק, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, בתוקף מיום 15 בנובמבר 2020 ועד ליום 31 במרס 2021, ולאחר מכן למשך שנתיים נוספות, בתנאים שנקבעו (פירוט לעניין זה ראו באור 1.ב.8 בדוחות הכספיים).
- מתן אפשרות לקיים ישיבות דירקטוריון שלא על ידי כינוס פרונטלי והשתתפות בהן באמצעות שימוש באמצעי תקשורת, וכן מתן אפשרות ליו"ר הדיקטוריון וועדותיו לקבוע את המועד והתדירות לדיון בנושאים הנדרשים בהתאם לשיקול דעתם ובהתחשב בסיכונים המתפתחים, תוך הקלת דרישות סף המינימום של מספר ההתכנסויות המינימלי שנקבעו בהוראה וכן במועדי אישור והפצת טיוטת פרוטוקול.
- הוגדלה מגבלת האשראי לענף הבינוי והנדל"ן משיעור של 20% לשיעור של 22% מסך כל חבויות הציבור, בתוקף עד תום 24 חודשים מתום תקופת הוראת השעה, ובלבד ששיעור החבות לא יעלה על השיעור במועד תום תקופת הוראת השעה.
- נקבע כי שיעור הסניפים שיהיו פתוחים לקהל לא יפחת מהשיעור שנקבע בהוראה, וינתנו בהם שירותי משיכה והפקדת מזומנים ושיקים בלבד. שירותים אחרים יינתנו בכפוף לתיאום מראש ולזמינותם בסניף. השיעור האמור עודכן מעת לעת, החל מ-15% ועד ל-50%, עד שביום 10 במאי 2020, הודיע בנק ישראל כי כלל סניפי המערכת הבנקאית יפתחו לקבלת קהל עד ליום 13 במאי 2020 וינתנו בהם כלל השירותים שניתנו ערב משבר הקורונה. ביום 1 ביוני 2020, הודיע בנק ישראל כי תאגיד בנקאי רשאי לקבוע כי ככלל השירותים בסניפים יינתנו בכפוף לתיאום תור מראש, ועל התאגיד הבנקאי לפרסם באתר האינטרנט שלו סוגי לקוחות ומקרים שלגביהם יינתן שירות ללא תיאום מראש. ב-22 בספטמבר 2020, הודיע בנק ישראל, על רקע המגבלות השונות במשק, כי הבנקים יהיו רשאים לצמצם את פעילות מערך הסניפים, ובלבד ששיעור הסניפים הפתוחים לקהל לא יפחת מ-80%, וכי השירות שיינתן בהם יכלול לכל הפחות את אותם השירותים שאינם ניתנים בערוצי בנקאות בתקשורת.
- נתנו הקלות בנושא ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עו"ש, והורחבה יכולת הבנק לטפל בחריגות בחשבון הלקוח על רקע הצפי לקשיים תזרימיים אצל לקוחות.

- ניתנה אפשרות לאישור הלוואה לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין עד לשיעור מימון של 70%, בכפוף להצהרת הלווה כי ההלוואה אינה מיועדת למטרת רכישת דירה נוספת, ניתנו הקלות מסוימות במועדים שונים בקשר למתן הלוואות לדיור (הנפקת מכתבי כוונות, אישורי סילוק והודעות על ביצוע ביטוח מטעם הבנק במקרים בהם הפוליסה שהומצאה אינה עונה על דרישות הבנק), נקבעה הקלה למגבלת שיעור ההחזר על ההכנסה, המאפשרת לבנק להתחשב לצורך אמידת ההכנסה, בכפוף לתנאים מסויימים, בסכום הממוצע של הכנסת הלווה בשלושת החודשים שקדמו ליציאתו לחל"ת או לירידה למשרה חלקית, כאשר על הבנק לקבוע מגבלה כוללת להיקף אשראי הניתן אגב הקלה זו. עוד נקבע, כי על הלוואות לדיור שאושרו החל מה-19 במרס 2020 ועד לתום תקופת הוראת השעה לא תחול דרישת ההון הנוספת בשיעור של 1 נקודת האחוז.
- ניתנה ארכה להגשת דוחות כספיים הנדרשים לצורך העמדת אשראי ללווים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 311.
- ניתנה הקלה לדרישות המסמכים בעת שינוי בתנאי הלוואה קיימת.
- ניתנה אפשרות לפעול לצירוף לקוחות לשירותי בנקאות בתקשורת באמצעות פניה אליהם בערוצים אלה, וכן לשלוח ללקוחות שאין ברשותם כרטיס חיוב הודעה בערוצי הבנקאות בתקשורת על מנת להנפיק עבורם כרטיס חיוב.
- ניתנה הקלה בחובת ההקלטה במקרים מסויימים, כך שכריתת הסכם בנקאות בתקשורת, כריתת הסכם הוראות טלפוניות, ושיווק אשראי ללקוחות קמעונאיים יתאפשרו גם באמצעות הליכי תיעוד חלופיים כשאין אפשרות להקלטה.
- נקבעו הקלות לגבי אופן מתן תשובה לתלונות לקוחות ומסירת ההודעה על זכותם להשיג על התשובה, וכן נקבע כי בנסיבות חריגות ניתן יהיה לפרסם הודעה בדבר הארכת המועד וסיבת העיכוב לכלל הלקוחות באמצעים מקוונים.
- עודכנה הגדרת "אזרח ותיק", כך שהגיל המינימלי ממנו יקבל הלקוח קדימות בתור במענה הטלפוני יהיה 70 (במקום 75).
- הוגדלה מגבלת סכום הפקדת שיק בודד בסלולרי מ-20 אש"ח ל-50 אש"ח.
- הוארך המועד לטיפול בבקשת לקוח לסגירת חשבון ל-14 ימי עסקים (במקום 5) מהמועד בו השלים הלקוח את הפעולות הנדרשות ממנו בהתאם להוראת נב"ת 432. תוקפה של הקלה זו פקע ביום 30 בספטמבר 2020.
- ניתנה אפשרות לקבל מלקוחות הוראות לביטול חיוב על פי הרשאה או הרשאה לחיוב חשבון באמצעות הטלפון, בכפוף לתיעוד השיחה.
- ניתנה אפשרות לקבל הסכמה מתועדת (לרבות באמצעות הטלפון) של לקוח להסדר חוב. לאחרונה, הקלה זו אושרה לצמיתות.
- ניתנה דחייה לביצוע סקר בטיחות עבור מערכות שבסיכון גבוה ומערכות בנקאות בתקשורת שלגביהן יש לבצע סקר לפחות אחת ל-18 חודשים, וכן דחייה לביצוע סקירות מסוימות של פונקציית הביקורת הפנימית ושל הסיכונים התפעוליים.
- דיווחי פטקא ו-CRS - ה IRS האמריקאי וה-OECD דחו את מועדי הדיווח שעד אליהם על רשויות המיסים במדינות השונות להעביר אליהם את הדיווחים ליום 31 בדצמבר 2020. ביום 20 באוקטובר 2020, אישרה ועדת הכספים של הכנסת תקנות המאפשרות את דחיית מועדי הדיווח האמורים וכן מועדים אחרים הקבועים בתקנות היישום של הוראות הפטקא ו-CRS.
- ביום 21 באפריל 2020 ניתנו הנחיות בענין "דגשים לדוחות לציבור לרבעון הראשון לשנת 2020", ובתאריכים 16 ביוני 2020 ו-11 באוקטובר 2020 ניתנו הנחיות בענין גם ביחס לדוחות הרבעוניים והשנתיים לשנת 2020.

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירותי דמי כרטיס חיוב מידי, מכתב התראה של עורך דין ופעולה על ידי פקיד במוקד טלפוני) (הוראת שעה), התש"ף-2020

הצו פורסם ביום 13 בספטמבר 2020, ובמסגרתו הכריז בנק ישראל על שלושה שירותים בנקאיים כשירותים בני פיקוח. הצו חל על לקוחות יחידים ועסקים קטנים, והשירותים שנכללו במסגרתו הם שירותי דמי כרטיס חיוב מידי, שבגיני לא תגבה עמלה כלל (מאוקטובר 2020 ועד מרס 2021), מכתב התראה של עורך דין ופעולה על ידי פקיד במוקד טלפוני (ביחס לשתי העמלות - החל מה-13 לאוקטובר 2020 ועד ל-13 לאפריל 2021).

מתווה לדחיית תשלומי הלוואות

ביום 12 במאי 2020, הודיע בנק ישראל על גיבוש מתווה אחיד לדחיית תשלומי הלוואות ("המתווה"), אשר אומץ על ידי המערכת הבנקאית, וחל ביחס לשלושה מגזרי פעילות - משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי (כהגדרתם במתווה). במסגרת המתווה נקבעו, ביחס לכל אחד מהמגזרים, תנאי סף הנדרשים על מנת שהלוואה תיכלל במתווה, היקף שיקול הדעת של הבנק ביחס לדחיית התשלומים, וכן נקבעו הכללים למתכונת דחיית התשלומים בכל מגזר שעיקרם - תקופות דחיית התשלומים, המועדים להגשת בקשות דחייה, איסור גביית עמלות בגין מהלך הדחייה, גובה הרבית בה יחויבו התשלומים הנדחים, אופן פריסת ההלוואה ועוד.

ביום 13 ביולי 2020, הודיע הפיקוח על הרחבת המתווה במסגרתו, בין היתר, הוארכה התקופה להגשת בקשה לדחיית תשלומי הלוואות עד ליום 30 באוקטובר 2020, ומשך תקופת הדחייה האפשרי הוארך ביחס לחלק מהלווים. המתווה המורחב חל הן על לקוחות שכבר דחו תשלומי הלוואה במהלך משבר הקורונה ונדרשים לסיוע נוסף, והן על לקוחות שטרם ביצעו דחייה כאמור.

ביום 29 בספטמבר 2020, הודיע בנק ישראל על הארכה והרחבה נוספת של המתווה, במסגרתו הוארכה התקופה להגשת בקשה לדחיית תשלומי הלוואות עד ליום 31 בדצמבר 2020, ומשך תקופת הדחייה האפשרי הוארך ביחס לחלק מהלווים. כמו כן, ביחס לחלק מן ההלוואות עודכן המתווה, כך

שהדחייה ללא שיקול דעת הבנק תהא ביחס לרכיב הקרן בלבד. המתווה העדכני חל הן על לקוחות שכבר דחו תשלומי הלוואה במהלך המשבר והן על לקוחות שטרם ביצעו דחייה כאמור.

רשות ניירות ערך ורשות שוק ההון

במהלך החודשים מרס-אפריל 2020, פורסמו מספר הקלות והצעות להקלות שנועדו בעיקרן לאפשר ו/או להקל על מתן שירותים ללקוחות באמצעים דיגיטליים, ללא צורך בפגישה פנים אל פנים (לרבות לצורך צירוף לקוחות לשירותי ייעוץ השקעות ואפיון צרכים ראשוני בייעוץ השקעות; מתן ייעוץ פנסיוני) וכן דחיית מועדים (בעיקר לעניין מועדים לליבון צרכי לקוח ומשלוח דיווחים שונים המתחייבים לפי דין). בהקשר זה, פורסם ביום 9 ביולי 2020 (כתחליף לטיטוט הוראת שעה שפורסמה באפריל 2020), תזכיר לתיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיונית) (תיקון מס' 11), התש"ף-2020, במטרה לקבוע, כי תאגיד בנקאי רשאי לתת ייעוץ פנסיוני באמצעות הטלפון או באמצעים דיגיטליים. מובהר, כי תוקפן של ההקלות הנוגעות לדחיית מועדים, ובכלל זה בירור צרכים ומשלוח דיווחים שונים פג ביום 1 ביולי 2020, ולא הוארך.

תקנות שעת חירום

בענין הנגשת שירותים פיננסיים - ביום 7 באפריל 2020 פורסמו תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (הנגשת שירותים פיננסיים), התש"ף-2020, שקבעו הוראות שמטרתן להקל על אופן כריתת חוזה כרטיס חיוב. הקלות בנושא זה נקבעו גם בהוראת השעה באמצעות תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 411 בענין חובות זיהוי. בנוסף, תקנות שעת החירום האמורות אפשרו הנפקת כרטיסי דביט גם ללקוחות שהוטלה עליהם הגבלה מיוחדת לפי חוק ההוצל"פ. תוקף תקנות אלה הסתיים ביום 6 ביולי 2020. ביום 20 באוגוסט 2020, פורסם חוק למתן שירותים חיוניים מרחוק (נגיף הקורונה החדש - הוראת שעה), התש"ף-2020, במסגרתו תוקן חוק כרטיסי חיוב כך שאומצו ההקלות שנקבעו בתקנות ביחס לאופן כריתת חוזה כרטיס חיוב תוך התאמה להוראות חוק שירותי תשלום (תיקון זה עמד בתוקף עד לכניסתו לתוקף של חוק שירותי תשלום ב-14 באוקטובר 2020), וכן עיגן את ההוראה שנכללה בתקנות ביחס להנפקת כרטיסי דביט גם ללקוחות שהוטלה עליהם הגבלה מיוחדת לפי חוק ההוצל"פ (עד לתום ששה חודשים מיום תחילתו של החוק). תחולת החוק רטוראקטיבית מיום פקיעת התקנות.

בתקנות שעת חירום (שיקים ללא כיסוי), התש"ף-2020 שפורסמו ביום 22 במרס 2020, התווספה ההכרזה על מחלה מידבקת מסוכנת להגדרה "הכרזה על שעת חירום" שבחוק שיקים ללא כיסוי, ובכך אפשרו לבנק ישראל להורות כי הבנקים ישהו הגבלות על לקוחות ועל חשבונות הבנק שלהם בשל שיקים שחזרו בשל היעדר כיסוי מספיק, החל מתאריך 4 במרס 2020 ועד ליום 22 ביוני 2020. הוראה כאמור פורסמה על ידי בנק ישראל ביום 23 במרס 2020. ביום 14 ביוני 2020 פורסמו תקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), הקובעות כי שיקים שסורבו בין התאריכים 4 במרס 2020 ל-22 ביוני 2020, לא ייחשבו כשיקים מסורבים לצורך הגבלת החשבון ויבוטלו מגבלות שהוטלו על החשבון בגינם. כמו כן, על הבנקים לתקן דיווחים שנשלחו בגין שיקים שסורבו בתקופה האמורה. ביום 26 באוגוסט 2020, פורסם תיקון נוסף לתקנות, המאריך את ההוראות האמורות גם ביחס לשיקים שסורבו בין ה-23 ביוני 2020 ל-10 באוגוסט 2020.

רגולטורים שונים - קבעו תהליכים שונים להתנהלות מרחוק מול הבנקים, לאור המשבר, וזאת בכפוף להסדרים שאושרו, בין היתר על ידי - האפוסטרופוס הכללי, רשם המקרקעין, רשם המשכונות, רשם החברות והממונה על חוק המכר בהתאם לחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), תשל"ה-1974.

יצוין כי נקבעו גם סדרי דין מיוחדים במצב חירום בבתי המשפט וכן נדחו מועדי תשלום חודשי לחייבים מסויימים בהתאם להודעת הכנס הרשמי והממונה על תהליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי.

על רקע המשבר ניתנו גם הקלות במועדי דיווח ומועדי טיפול בפניות הציבור לפי חוק נתוני אשראי, תשע"ו-2016 וכן ניתנו הנחיות למקורות המידע, כולל התאגידים הבנקאיים, בהתייחס לדיווח נתונים למאגר נתוני האשראי באופן שיביא לביטוי את משבר הקורונה.

בנקאות

חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019

החוק, שפורסם ביום 9 בינואר 2019, במטרה ליצור הסדרה מקיפה ואחידה של נושא שירותי התשלום ואמצעי התשלום, תוך מתן הגנה צרכנית ללקוחות, הותאם להתפתחויות הטכנולוגיות ומתבסס גם על האסדרה האירופאית בתחום. החוק מחליף את חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, והוא חל על נותני שירותים שונים ובכללם הבנקים, חברות כרטיסי האשראי, סולקים ואפליקציות תשלומים, על אמצעי תשלום פיזיים ושאינם פיזיים, ועל מגוון שירותי תשלום, לרבות הנפקה של אמצעי תשלום, סליקה של עסקת תשלום וניהול חשבון תשלום (למשל או למוטב), וכן שירותי תשלום במסגרת פעולות מסוימות המבוצעות בחשבונות ע"ש.

עיקרי הנושאים המוסדרים בחוק מתייחסים להוראות בענין חוזה שירותי תשלום, גילוי נאות ואיסור הטעיה, פעולת תשלום, הקפאת השימוש באמצעי תשלום, שימוש לרעה באמצעי התשלום, הרשאות לחיוב ואופן ביצוע הוראות תשלום. כמו כן נקבעו בחוק סנקציות פליליות ועיצומים כספיים בגין הפרות מסוימות של הוראותיו, ואיסור התניה על הוראותיו אלא לטובת לקוח (למעט בסעיפים מסוימים ביחס ללקוחות מסוג מסוים). החוק יחול גם על אמצעי תשלום שהונפקו לפני יום התחילה, וקובע הוראות לתיקון חוזי שירותי תשלום קיימים. מועד תחילת החוק נקבע לשנה מיום פרסומו ("המועד המקורי"), וניתנה לשר המשפטים סמכות להורות על דחיית המועד המקורי בעד שנה נוספת. ביום 14 באוקטובר 2020 נכנס החוק לתוקף.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 359A - מיקור חוץ

ההוראה, שתחילתה ביום 31 במרס 2020 (עם אפשרות לאימוץ מוקדם), קובעת עקרונות להעברה למיקור חוץ, על בסיס מתמשך, של פעילויות מהותיות הכלולות ברשימת עיסוקיו של התאגיד הבנקאי לפי חוק הבנקאות (רישוי), תוך צמצום החשיפה לסיכונים פוטנציאליים. ההוראה קובעת את חובות הדירקטוריון, ההנהלה והביקורת הפנימית בנושא, ומחייבת, בין היתר, ביצוע בדיקת נאותות לנותן השירות, הסדרת מיקור החוץ בחוזה כתוב, גיבוש תכנית מקיפה לניהול סיכוני מיקור חוץ ותכנית המשכיות עסקית. ההוראה אוסרת על העברה למיקור חוץ של תפקידי הדירקטוריון וההנהלה הבכירה, וקובעת תנאים להעברה למיקור חוץ של החלטות המחייבות הפעלת שיקול דעת בנושאים שונים, ובכללם פתיחת חשבון ללקוח או סגירתו, ופעילות חיתום בהלוואות. כן נקבעו בהוראה תנאים למיקור חוץ של פנייה יזומה למשקי בית לצורך הפניות לקבלת אשראי, והורחבה האפשרות של תאגידים בנקאיים להתקשר עם מתווכים.

ביום 7 באפריל 2020 פורסם עדכון הדוחה את תחילת מועד יישום ההוראה מ-31 במרס 2020 ל-30 בספטמבר 2020 וניתנה אפשרות ליישום מוקדם של ההוראה. הבנק אימץ באימוץ מוקדם את ההוראה והיא חלה עליו החל מחודש מאי 2020.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 443 - פיקדונות ללא תנועה וחשבונות שבעליהם נפטרו

ההוראה פורסמה ביום 15 בנובמבר 2020, במטרה לייעל את הליכי האיתור של פיקדונות ללא תנועה (פקל"ת) ושל חשבונות שבעליהם נפטרו. ההוראה מחייבת הקמת פונקציה לטיפול בפקל"ת וקובעת את אחריות הדירקטוריון וההנהלה הבכירה לעבודתה, מרחיבה את החובות החלות על תאגידים בנקאיים לצורך איתור בעלי פקל"ת, תוך קביעת מדרג של פעולות איתור נדרשות והוראות בנושא יצירת קשר, וכוללת הוראות ביחס לחשבונות שבעליהם נפטרו וביחס לשוכרי כספות שנותק עמם הקשר. ההוראה תכנס לתוקף שנה מיום פרסומה.

הגברת התחרותיות

תיקון מס' 27 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) בעניין מעבר של לקוח בין תאגידים בנקאיים

התיקון, שפורסם ביום 22 במרס 2018, כחלק מחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018, מחייב את הבנקים לאפשר העברת פעילות פיננסית של לקוח מהבנק בו היא מתנהלת ("הבנק המקורי") לבנק אחר ("הבנק הקולט"), באופן מקוון, נוח, אמין ומאובטח, ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך זה, בתוך 7 ימי עסקים מהמועד שבו קיבל הבנק המקורי הודעה על אישור בקשת הלקוח בידי הבנק הקולט.

הנגיד, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע כי הוראות אלה לא יחולו על בנקים מסוימים (בנק בעל היקף פעילות קטן - ששווי נכסיו אינו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים, או בנק מקוון), או לקבוע שההוראות יחולו בתום תקופה שיקבע הנגיד או שיחולו עליהם רק כבנק קולט או כבנק מקורי.

תחילתו של התיקון שלוש שנים מיום פרסומו, עם אפשרות דחייה בשתי תקופות נוספות של חצי שנה כל אחת.

ביום 2 באוגוסט 2020 פורסמו תקנות התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019) (דחיית תחילתו של פרק ב' לחוק), התש"ס-2020, הדוחות את תחילת התיקון בחצי שנה, כך שיכנס לתוקף ביום 22 בספטמבר 2021. ביום 16 בדצמבר 2019 פורסמה הוראת

ניהול בנקאי תקין מס' 448 - העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון, המפרטת את הכללים שעל הבנק המקורי והבנק הקולט ליישם במסגרת הטיפול בבקשתו של הלקוח לניוד חשבונו. מועד כניסתה של ההוראה לתוקף יהיה במקביל למועד הכניסה לתוקף של התיקון האמור לחוק הבנקאות (שירות ללקוח).

ביום 17 בדצמבר 2019 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים), התש"ף-2019, הקובעים את סוגי החשבונות וסוגי הפעילויות הפיננסיות עליהם יחול התיקון האמור.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 - יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

בהתאם להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, על תאגיד בנקאי לאפשר לנותן שירות השוואת עלויות לצפות במידע פיננסי של לקוח הנמצא בידי התאגיד הבנקאי, לבקשת הלקוח. במקביל לתהליך גיבוש החקיקה הנדרשת על מנת לאפשר זאת, פרסם בנק ישראל את ההוראה ביום 24 בפברואר 2020, לאור החשיבות הרבה שהוא רואה ביישום הבנקאות הפתוחה ובפוטנציאל ההשפעה שלה על השירותים הפיננסיים והדרך בה הלקוחות צורכים אותם, וזאת לצד חשיפת כלל השחקנים במערכת והלקוחות לסיכונים רבים יותר. ההוראה חלה על בנקים וחברות כרטיסי אשראי, והתשתית של הבנקאות הפתוחה תפתח לצדדים שלישיים אחרים כשתושלם חקיקה בנושא זה ותוחל עליהם רגולציה.

ההוראה כוללת הוראות בנושאי ממשל תאגידי, אופן קבלת הסכמת הלקוח כמקור מידע או כמנהל חשבון תשלום, כללים לרמת שירות, עקרונות לניהול סיכונים אבטחת מידע והגנת הסייבר, החובות החלות על בנקים וחברות כרטיסי אשראי שיבחרו לתת שירותים של צרכן מידע או של יוזם תשלומים, אופן הטיפול בפניות לקוחות והדיווחים הנדרשים לפיקוח.

מועד תחילתה של ההוראה נדחה, על רקע אירוע נגיף הקורונה, ליום 31 במרס 2021, למעט לעניין מסירת מידע אודות כרטיסי חיוב, מתן הוראת תשלום חד פעמי בשקלים ומתן מידע אודות סטטוס הוראת תשלום כאמור שתחילתם נדחתה ליום 10 בינואר 2021; מסירת מידע אודות חסכונות ופיקדונות, אשראי וניירות ערך שתחילתם נדחתה ליום 31 במרס 2022.

שוק ההון

תנאי היתר כללי לפי סעיף 49א לחוק ניירות ערך

רשות ניירות ערך פרסמה תנאי היתר כללי לפי סעיף 49א לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968, שבהתקיימם רשאי יו"ר רשות ניירות ערך להתיר לאדם להציע שירותי מסחר בניירות ערך באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך המנוהלת בידי בורסה מחוץ לישראל, אם מצא שאין בכך כדי לפגוע בענייניו של ציבור המשקיעים בישראל.

ההיתר יינתן על סמך הצהרת מבקש ההיתר, כי הינו עומד בתנאים הרלוונטיים לקבלת היתר להציע את השירותים האמורים. ביום 31 במרס 2020 ניתן לבנק ההיתר המבוקש מיו"ר רשות ניירות ערך והבנק נערך בהתאם.

הליכים משפטיים

לעניין תביעות מהותיות אשר תלויות ועומדות נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו ראו באור 9 לדוחות הכספיים.

דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

להלן הדירוג של הבנק על ידי חברות דירוג בישראל וחברת דירוג בינלאומית:

- ביום 23 ביולי 2020, אישררה חברת "מידרוג" את הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק בדירוג aa2.il אופק יציב, את פקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג P-1, את הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק בדירוג Aaa.il אופק יציב, את כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג Aa1.il אופק יציב, את שטרי ההון הנדחים בדירוג Aa2.il (hyb) אופק יציב ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג Aa3.il (hyb) אופק יציב.
- ביום 27 באפריל 2020, אישררה חברת S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג ilAAA/Stable, את כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג ilAA+ ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג ilAA-.
- ביום 19 בדצמבר 2019, העלתה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's את דירוג פקדונות הבנק ל-Prime-1/A2 ושינתה את תחזית הדירוג ל"יציב".

מדיניות תגמול לעובדים

לגילוי בנושא מדיניות תגמול לעובדים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" לשנת 2019, שעומד לעיון באינטרנט.

מעורבות ותרומה לקהילה

הבנק ממשיך לפעול במסגרת תכנית הדגל "מאמינים בך" במטרה להרחיב את כר הפעילות ההתנדבותית בקרב עובדיו, תוך יצירה של מעורבות חברתית ושותפות דרך עם ערך מוסף.

הבנק פועל במהלך תקופת התפשטות נגיף הקורונה לביצוע ההתאמות הנדרשות להמשך רציפות הפעילות ההתנדבותית במגבלות הקיימים ולאור הנחיות הגורמים המוסמכים.

- **ילדים ובני נוער בסיכון** - הפעילות מתמקדת בבני נוער בסיכון מהפריפריה החברתית והגיאוגרפית שנפלטו ממסגרות שונות, במטרה לאפשר להם לקבל את הכלים הדרושים ולשנות כיוון לחיים נורמטיביים בחברה הישראלית. במסגרת התכנית, בני הנוער משולבים במיזמים עסקיים בתכניות השונות המחברות לימודים עם עבודה וטיפול יזמות עסקית בעזרת פיתוח כישורים ומיומנויות תוך יצירה של מעורבות חברתית עם ערך מוסף כדוגמת מיזמים שמקיים הבנק בשיתוף עם עמותות שונות ופעילויות מגוונות של עובדים עם נוער בסיכון : יוניסטרס - פעילות והכשרת בני נוער וצעירים להשתלבות בעולם העסקים והיזמות לצד אחריות חברתית, מנהיגות והעצמת הנוער. התכנית משתמשת בכלים גם מעולם החינוך הפיננסי. הבנק מאמץ מספר קבוצות ובמקביל משתתף באירועים ובפעילויות של העמותה בכל הארץ. פידל - מיזם פעילות לחינוך ושילוב חברתי של בני נוער מהקהילה האתיופית, התכנית מעניקה כלים חינוכיים וחברתיים לחיזוק תחושת הזהות ושייכות, למציאות לימודית ויכולת המנהיגות. אבות ובנים על המגרש - קבוצות אבות ובנים היוצרות מפגש משמעותי מרגש ומשותף באמצעות משחק הכדורגל לחיזוק הקשר והתקשורת ביניהם, ליצירת חוסן ולמניעת התנהגויות סיכון, לעידוד פעילות ספורטיבית ואורח חיים בריא.

- **יזמות עסקית לנשים** - מעורבות וליווי בקבוצות למידה של יזמות עסקית לנשים, תוך התמקדות בהעשרה ובהקניית כלים בנושאים מגוונים כגון: מודעות פיננסית, יזמות עסקית, כישורי מנהיגות ומצוינות ובאמצעות ליווי אישי, חניכה ואימוץ של קבוצות במסגרות שונות. הבנק פועל עם מספר עמותות בתחום, לרבות ימי עיון והעשרה.

- **פעילות נקודתית בקרב אוכלוסיות ומגזרים מיוחדים** - הבנק מעודד ותומך במתנדבים מקרב עובדי הבנק, המעוניינים לקחת חלק בפרויקטים אלו ולתרום מזמנם, ניסיונם ומומחיותם לטובת אוכלוסיות ומגזרים נזקקים נוספים. במסגרת זו תורמים הבנק וחברות הבנות שלו לעמותות ולארגונים שונים לטובת סיוע לאותן אוכלוסיות על ידי שיתופי פעולה של למידה משותפת, מעורבות חווייתית, חינוך פיננסי דיגיטלי, התנדבות, סיוע בסלי מזון, לימודי שפה ופעילות חברתית שיקומית.

מבנה ארגוני

בחודש ספטמבר 2020, הוכפף מערך הלוגיסטיקה, שפעל כמערך עצמאי עד למועד זה, לחטיבת המשאבים וזאת במטרה לייעל את עבודת המערך ולמקסם את הסינרגיה עם חטיבת המשאבים.

נספח

171

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2019			לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020		
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה
במיליוני ש"ח		ב-%	במיליוני ש"ח		ב-%
83,657	635	3.19	83,700	692	3.35
80,657	635	3.19	83,700	692	3.35
670	(4)	(2.37)	839	-	-
670	(4)	(2.37)	839	-	-
2,186	6	1.10	2,457	1	0.16
14	-	-	28	-	-
2,200	6	1.10	2,485	1	0.16
27,960	18	0.25	39,275	10	0.10
27,960	18	0.25	39,275	10	0.10
328	-	-	28	-	-
328	-	-	28	-	-
10,109	44	1.75	11,344	28	0.99
10,109	44	1.75	11,344	28	0.99
140	-	-	305	-	-
140	-	-	305	-	-
122,064	699	2.31	137,976	731	2.14
2,906			2,777		
9,894			13,858		
134,864			154,611		
14	-	-	28	-	-

נכסים נושאי רבית
אשראי לציבור (2) (5)
- בישראל
סך הכל
אשראי לממשלה
- בישראל
סך הכל
פקדונות בבנקים
- בישראל
- מחוץ לישראל
סך הכל
פקדונות בבנקים מרכזיים
- בישראל
סך הכל
ניירות ערך שנשאלו
- בישראל
סך הכל
אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה (3)
- בישראל
סך הכל
אגרות חוב למסחר
- בישראל
סך הכל
סך כל הנכסים נושאי רבית
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית
נכסים אחרים שאינם נושאים רבית (4)
סך כל הנכסים
סך הנכסים נושאי רבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - התחייבויות והון

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2019			לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020					
שיעור הוצאה	הוצאות רבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הוצאה	הוצאות רבית	יתרה ממוצעת (1)			
ב-%		במיליוני ש"ח	ב-%		במיליוני ש"ח			
						התחייבויות נושאות רבית		
						פקדונות הציבור		
						- בישראל		
						לפי דרישה		
						לזמן קצוב		
0.16	7	17,212	-	-	21,688	סך הכל		
0.38	46	48,458	0.43	50	46,913	פקדונות הממשלה		
0.32	53	65,670	0.29	50	68,601	- בישראל		
						סך הכל		
1.68	1	239	-	-	161	פקדונות מבנקים		
1.68	1	239	-	-	161	- בישראל		
						סך הכל		
0.39	1	1,030	-	-	1,255	פקדונות מרכזים		
0.39	1	1,030	-	-	1,255	- בישראל		
						סך הכל		
-	-	-	-	-	801	פקדונות מבנקים מרכזיים		
-	-	-	-	-	801	- בישראל		
						סך הכל		
0.23	2	3,475	1.74	19	4,385	אגרות חוב		
0.23	2	3,475	1.74	19	4,385	- בישראל		
						סך הכל		
-	-	231	-	-	24	התחייבויות אחרות		
-	-	231	-	-	24	- בישראל		
0.32	57	70,645	0.37	69	75,227	סך כל ההתחייבויות נושאות רבית		
						פקדונות הציבור שאינם נושאים רבית		
						זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית		
						התחייבויות אחרות שאינן נושאות רבית ⁽⁶⁾		
						סך כל ההתחייבויות		
						סך כל האמצעים ההוניים		
						סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים		
						פער הרבית		
						תשואה נטו על נכסים נושאים רבית ⁽⁷⁾		
2.12	642	122,050	1.93	662	137,948	- בישראל		
-	-	14	-	-	28	- מחוץ לישראל		
2.12	642	122,064	1.93	662	137,976	סך הכל		
-	-	-	-	-	-	סך ההתחייבויות נושאות רבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל		

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2019			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020					
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה)			
במיליוני ש"ח		ב-%	במיליוני ש"ח		ב-%			
79,805	2,113	3.55	83,636	2,020	3.23	נכסים נושאי רבית		
79,805	2,113	3.55	83,636	2,020	3.23	אשראי לציבור ⁽²⁾ ⁽⁵⁾		
						- בישראל		
						סך הכל		
670	3	0.60	923	(4)	(0.58)	אשראי לממשלה		
670	3	0.60	923	(4)	(0.58)	- בישראל		
						סך הכל		
2,308	19	1.10	2,579	5	0.26	פקדונות בבנקים		
14	-	-	28	-	-	- בישראל		
2,322	19	1.09	2,607	5	0.26	- מחוץ לישראל		
						סך הכל		
26,382	50	0.25	34,013	38	0.15	פקדונות בבנקים מרכזיים		
26,382	50	0.25	34,013	38	0.15	- בישראל		
						סך הכל		
558	1	0.24	56	-	-	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר		
558	1	0.24	56	-	-	- בישראל		
						סך הכל		
10,655	150	1.88	11,074	101	1.22	אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾		
10,655	150	1.88	11,074	101	1.22	- בישראל		
						סך הכל		
252	1	0.53	221	-	-	אגרות חוב למסחר		
252	1	0.53	221	-	-	- בישראל		
						סך הכל		
120,644	2,337	2.59	132,530	2,160	2.18	סך כל הנכסים נושאי רבית		
2,760			2,599			חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית		
12,066			13,478			נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ⁽⁴⁾		
135,470			148,607			סך כל הנכסים		
14	-	-	28	-	-	סך הנכסים נושאי רבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל		

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

לתשנת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019			לתשנת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
יתרה ממוצעת (1)	הוצאות רבית	שיעור הוצאה	יתרה ממוצעת (1)	הוצאות רבית	שיעור הוצאה
במיליוני ש"ח	ב-%	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	ב-%
17,293	21	0.16	19,628	5	0.03
46,467	268	0.77	48,107	153	0.42
63,760	289	0.60	67,735	158	0.31
247	3	1.62	159	2	1.68
247	3	1.62	159	2	1.68
992	3	0.40	1,153	1	0.12
992	3	0.40	1,153	1	0.12
-	-	-	441	-	-
-	-	-	441	-	-
4,079	96	3.15	4,005	19	0.63
4,079	96	3.15	4,005	19	0.63
249	4	2.15	36	-	-
249	4	2.15	36	-	-
69,327	395	0.76	73,529	180	0.33
50,266			58,797		
2,647			2,430		
4,671			4,866		
126,911			139,622		
8,559			8,985		
135,470			148,607		
		1.83		1.85	
120,630	1,942	2.15	132,502	1,980	2.00
14	-	-	28	-	-
120,644	1,942	2.15	132,530	1,980	2.00
-	-	-	-	-	-

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2019			לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
ב-%		במיליוני ש"ח	ב-%		במיליוני ש"ח
2.49 (0.34)	615 (42)	99,634 54,375	2.10 (0.20)	601 (29)	115,438 58,514
2.18			1.90		
0.26 0.97 1.23	7 20	10,615 8,235	3.41 (1.63)	90 (34)	10,693 7,660
2.64 (1.75)	77 (35)	11,801 8,035	1.36 (0.40)	40 (9)	11,817 9,053
0.89			0.96		
2.31 (0.32)	699 (57)	122,050 70,645	2.14 (0.37)	731 (69)	137,948 75,227
1.99			1.77		

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2019			לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2020					
יטרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	יטרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה)			
במיליוני ש"ח			ב-%					
97,794	1,821	2.49	109,710	1,826	2.23			
52,189	(116)	(0.30)	56,924	(101)	(0.24)			
2.19			1.99					
10,627	278	3.50	10,575	177	2.24			
8,847	(165)	(2.49)	7,386	(30)	(0.54)			
1.01			1.70					
12,209	238	2.61	12,217	157	1.72			
8,291	(114)	(1.84)	9,219	(49)	(0.71)			
0.77			1.01					
120,630	2,337	2.59	132,502	2,160	2.18			
69,327	(395)	(0.76)	73,529	(180)	(0.33)			
1.83			1.85					

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ד. ניתוח השינויים בהכנסות רבית ובהוצאות רבית

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד			לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד		
גידול (קטון) בגלל שינוי			גידול (קטון) בגלל שינוי		
שינויים נטו	מחיר	כמות	שינויים נטו	מחיר	כמות
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
נכסים נושאי רבית					
אשראי לציבור					
- בישראל					
(93)	(186)	93	57	32	25
(93)	(186)	93	57	32	25
סך הכל					
נכסים נושאי רבית אחרים					
- בישראל					
(84)	(107)	23	(25)	(34)	9
(84)	(107)	23	(25)	(34)	9
סך הכל					
(177)	(293)	116	32	(2)	34
התחייבויות נושאות רבית					
פקדונות הציבור					
- בישראל					
(16)	(17)	1	(7)	(7)	-
(115)	(120)	5	4	6	(2)
(131)	(137)	6	(3)	(1)	(2)
סך הכל					
התחייבויות נושאות רבית אחרות					
- בישראל					
(84)	(85)	1	15	10	5
(84)	(85)	1	15	10	5
סך הכל					
(215)	(222)	7	12	9	3
38	(71)	109	20	(11)	31
סך כל הכנסות הרבית פחות הוצאות הרבית					

- על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר שקלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית.
- מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהן במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים בסך של 13 מיליון ש"ח, ונוספה יתרה ממוצעת של 11 מיליון ש"ח לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020 (לשלושה חודשים ולתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2019 נוכחה יתרה בסך של 57 מיליון ש"ח ו-39 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- עמלות בסך של 46 מיליון ש"ח ו-48 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות רבית בתקופות של שלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020 ו-30 בספטמבר 2019, בהתאמה וסך של 142 מיליון ש"ח ו-136 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות רבית בתקופות של תשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2020 ו-30 בספטמבר 2019, בהתאמה.
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות רבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הרבית.
- השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה.
- השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח, כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.	ABC
FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.	
LDC - Less Developed Countries - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.	
LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).	
Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.	
CDS - Credit Default Swap - מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.	
CLS - Continuous Linked Settlement - CLS הוא בנק לסליקת עסקאות במטבע חוץ של שני צדדים המעוניינים להימנע ככל הניתן מסיכוני סליקה ואשראי. הייחוד של CLS הוא בהיותו נקודת אמצע, מתווך, של שני צדדים, ניטרלי ובעל מנגנוני סליקה המפחיתים סיכונים באופן מירבי.	
EMIR - European Market infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.	
FHLMC - Freddie Mac - סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).	
FNMA - Fannie Mae - סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).	
GNMA - Ginnie Mae - חברה פדראלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).	
Var - Value at Risk - מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשות של סיכוני השוק בפעילויות שונות.	
איגוח - פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח באמצעות אגרות חוב כחלק מהתהליך של גיוס הון חוץ-בנקאי. הגיוס מבוצע באמצעות ישות למטרה מיוחדת אשר מגייסת חוב על ידי הנפקת אגרות חוב המגובות על ידי מצרף של תזרימים צפויים או נכסים שנרכשו ושקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות ערך, הניתנים להנפקה. אגרות החוב או ניירות ערך שמונפקים כחלק מתהליך האיגום מגובים בנכסים (התזרימים) האלה. האיגום יכול להתייחס לכל זרם מוגדר של הכנסות (למשל: תקבולים עסקיים, תקבולים ממשכנתאות).	א
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS) - אגרות חוב המגובות במשכנתאות שבהן תשלומי הרבית והקרן מתבססים על תזרימים מזומנים הנובע מפרעון הלוואות המובטחות במשכנתאות.	
אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים.	
אירוע קיברנטי (סייבר) - אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשוב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.	
ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010.	
אשראי on call - אשראי שניתן למספר ימים ונפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.	

ב	באזל 2/ באזל 3 - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
ג	גידור - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
ה	הון עצמי רובד 1 - הון על בסיס מתמשך - going concern capital.
	הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניתין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".
	הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.
	הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד), רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).
	הלבנת הון - פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס. תהליך ההלבנה "מחזיר" את הכסף למערכת החוקית.
	הלואה לדירור - הלואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא ניתנה למטרת עסק:
	1. ההלוואה מיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ;
	2. ההלוואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח;
	3. ההלוואה ניתנה במשכון דירת מגורים;
	4. ההלוואה מיועדת למימון פרעון מוקדם של הלואה במלואה או בחלקה כאמור בסעיפים קטנים 1,2.
	הלואות בלון/בולט - הלואה שבמהלך כל תקופתה משולמים רק תשלומי הרבית, ואילו הקרן נפרעת במלואה בסוף התקופה. לעיתים גם הרבית משולמת בסוף התקופה.
	הלמ"ס - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - ארגון הפועל מתוקף סמכות חוקית לאיסוף נתונים רשמיים על החברה ועל הכלכלה בישראל ולהפצתם.
	הסכמי ISDA ונספחי CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.
	הפרשה פרטנית - הפרשה שנקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ונקבעת בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי מההון בשיעור הרבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כפגום, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת על ידי הגורמים העסקיים המטפלים בלווה ועל ידי יחידות ניהול סיכוני האשראי בחטיבה לניהול סיכונים, באמצעות הערכה אובייקטיבית של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם.
	ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.
	הפרשה קבוצתית - הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ-מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.
ח	חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לווים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).

חבות/חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינם. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של הנהלה. צורך כזה יתכן שיווצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזוריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באיתנותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפרעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'.

חברת דירוג - חברה הקובעת דירוגי אשראי לממשלות, לחברות ולחובות המונפקים על ידם. בישראל פועלות שתי חברות דירוג - "מערות" ו"מדורג".

חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג פגום, לרבות חוב שאורגן מחדש.

חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפרעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.

חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או על פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בנסיבות אחרות ואשר מכונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאי החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.

חובת נזילות - לפי חוק בנק ישראל מוטלת על הבנקים חובה להחזיק היקף נכסים נזילים בהתאם להוראות הנזילות.

חווה SWAP - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חווה אקדמה (FORWARD) - חווה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החווה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חווה זה אינו חווה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צורכי הלקוח.

חווה עתידי (FUTURE) - חווה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החווה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חווה עתידי זה הוא חווה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.

חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT).

חווה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית) ב/א (אירופאית) תאריך מסוים.

חווה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית) ב/א (אירופאית) תאריך מסוים.

חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.

יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.

יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.

יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.

נושר החזר - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.

כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה PD (Probability of Default) - מונח המתאר את הסבירות הפיננסית לכשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה. המונח מספק הערכה של הסבירות שלוה לא יוכל לעמוד בהתחייבויות שלו.

כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.

לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לווים, כאשר ההחזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".

מדיניות מוניטרית - מדיניות המנוהלת על ידי הבנק המרכזי. תפקידה להשיג את מטרות הבנק באמצעות קביעת הרבית לטווח קצר וכלים מוניטריים נוספים.

מדיניות פיסקלית - מדיניות הממשלה בנושאי תקציב המדינה, הכנסותיה והוצאותיה, גביית המסים וגודל החוב הציבורי. על תכנון וביצוע מדיניות זו מופקד משרד האוצר.

מס"ב - מרכז סליקה בנקאי בע"מ - חברה בבעלות חמשת הבנקים הגדולים, המנהלת מערכת אוטומטית לסליקה נטו של חיובים וזיכויים אלקטרוניים.

מערכת זה"ב RTGS - מערכת תשלומים לסליקה מיידית וסופית של תנועות כספיות בין בנקים לבין גורמים עסקיים נוספים.

מק"מ- מלווה קצר מועד - נייר ערך ממשלתי המונפק על ידי בנק ישראל, והוא משמש כאחד הכלים המוניטריים שמפעיל בנק ישראל. המק"מ מונפק בנכיון לטווח של עד שנה, אינו צמוד ואינו נושא רבית.

משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פרעון הקרן ותשלומי הרבית של החוב.

נגזר אשראי - חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללבוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון.

נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייעדת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית. בתחילת הגידור קיים תיעוד פורמלי של יחס הגידור ושל המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי ביצירת הגידור, לרבות זיהוי המכשיר המגדר, הפריט המגודר, מהות הסיכון המגודר ואופן הערכת האפקטיביות של המכשיר המגדר בקיזוז החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותה לסיכון המגודר. נדרש בסיס סביר לאופן בו התאגיד הבנקאי מתכנן להעריך את אפקטיביות המכשיר המגדר.

ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כניירות ערך המוחזקים לפדיון או כניירות ערך למסחר.

ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי סו ו-ASK, הפרשים בין מחירי retail-I wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.

סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.

סיכון אשראי חוץ-מאזני - כפי שחושב לצורך המגבלה על חבות של לווא, כמוגדר להלן:
סך כל הסכומים האלה:

1. ערבות, קבול שטרות, ניכיון משנה של שטרות, אשראי תעודות והתחייבות לשלם כסף על חשבון הזולת.
2. עסקה עתידית - סך כל הסכומים האלה:
10% מיתרת עסקה עתידית.

א. "עסקה עתידית" - כל אחת מאלה, הן כשהתאגיד הבנקאי צד לה והן כשהוא ערב לה:

- 1) עסקה מסוג Future IX Forward, במטבע שהוא הילך חוקי או בסל המטבעות, בטובין, בניירות ערך או בזכויות; אלא אם כן קיימת עם אותו לקוח עסקה עתידית מאותו סוג שתקוזז כנגד העסקה הראשונה במועד פרעונה;
- 2) עסקת חליפין ברבית או בתשואות אחרות, לרבות בהפרשי הצמדה או בהפרשי שער;
- 3) הסכם מסוג Future rate agreement IX Forward rate agreement.
- 4) רכישת אופציה על ידי התאגיד הבנקאי לקנות או למכור את אחד הנכסים האמורים בפסקה זו. למעט:
עסקה בחוזה הנסחר בבורסה, שמסלקת הבורסה אחראית כלפי הלקוח למימושו וקיימות דרישות להתאמה יומית של ה"מרג'ין";
יתרת עסקה עתידית עם לקוח שהוא מהסוג המפורט בפסקה 2(א) לעיל, אשר תקוזז במועד פרעונה כנגד עסקה עתידית הפוכה מאותו סוג ועם אותו לקוח - בסכום שחייב במועד הלקוח לאחר הקיזוז.
סכום ההתחייבויות של התאגיד הבנקאי למסלקת מעו"ף, בגין סכום הבטוחות שבו מתחייב לקוח לפי התרחישים כמפורט בחוקי העזר של מסלקת מעו"ף.

3. התחייבויות (לרבות מותנות) של התאגיד הבנקאי למתן אשראי או להוצאת ערבות, למעט התחייבות כאמור, שמימושה מותנה בקבלת בטוחות המשמשים כניכויים - בגובה סכום האשראי או הערבות.

4. האמור לעיל כפוף להוראות האלה:

א. אם התחייבות למתן אשראי או להוצאת ערבות מותנית בפרעון אשראי אחר או ערבות אחרת, סכום החבות לא יעלה על סכום החבות המירבית מביניהם, ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות ללא הקטנת האשראי, או הערבות, הקיימים, באותו סכום.

ב. התחייבות למתן אשראי לא תשוקלל בשיעור גבוה יותר מהחבות הסופית עצמה, אם תמומש.

ג. התחייבות למתן אשראי, או להוצאת ערבות, אשר נקבע במפורש בהסכם עם הלווה, כי תמומש רק אם לא תביא לחריגה ממגבלות לווא או קבוצת לווים בהתאמה, לא תיחשב כ"חבות", ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות אם תביא לחריגה ממגבלות לווא או קבוצת לווים בהתאמה, באותו סכום.

סיכון אשראי מאזני - אשראי לציבור באחריות התאגיד הבנקאי בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ובתוספת השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.

סיכון משפטי - סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

סיכון נזילות - סיכון שהבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקידים, עקב התפתחויות לא צפויות, ויאלץ לבצע פעולות מהירות למימוש נכסים במחירי הפסד. במובנו הרחב יותר, סיכון נזילות מתייחס לכל גוף, לאו דווקא בנק, שיש לו התחייבויות, ועלול להגיע למצב של חדלות פרעון עקב אי יכולת לממש את נכסיו במועד הפרעון.

סיכון רבית - סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשיעורי הרבית במטבעות השונים.

סיכון שוק - סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוז' מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעור רבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות).

סיכון תפעולי - הסיכון שליוקיים במערכות או בסביבתן יביאו לאובדן בלתי צפוי. בסיכון זה נכללות טעויות אנוש או קריסת רכיבי חומרה, תוכנה או מערכת תקשורת שיש להם חשיבות חיונית לסליקה.

סליקה - תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות.

ע

ערבויות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים:

1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שעבר למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי;
2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר;
3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק.
4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.

ערבות בנקאית - התחייבות של הבנק הערב לשלם לצד ג' את הסכום הנקוב בכתב הערבות בעת דרישתו. הערבות הבנקאית מונפקת על פי בקשתו של לקוח הבנק.

ערבות חוק מכר - ערבות הניתנת על ידי בנק לרוכש דירת מגורים ממוכר דירה חדשה, המבטיחה לקונה את החזרת הכספים ששילם למוכר תמורת הדירה במקרה שהמוכר לא יוכל להעביר לקונה את הזכויות בנכס, כמוסכם בהסכם המכר ומחמת העילות שנקבעו בחוק.

פ

פח"ק - פקדון חוזר קרדיטורי - פקדון חוזר קרדיטורי הינו פקדון שתנאיו הם:

1. אסור כי החשבון יימצא ביתרת חובה.
2. אין לשלם מהחשבון בהמחאה.
3. אין להעביר מהחשבון למוטב אחר או לחשבון אחר, למעט חשבון העו"ש של אותו לקוח באותו תאגיד בנקאי.
4. הפקדון אינו צמוד.

פקדון קצר מועד (פק"מ) - כסף המופקד בבנק לתקופה קצרה - עד שנה - הנושא רבית שקלית, קבועה מראש לכל התקופה או משתנה בהתאם לשינויים ברבית בנק ישראל.

פקדונות לזמן קצוב - פקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.

פקדונות לפי דרישה - פקדון שאינו פקדון לזמן קצוב.

ק

קבוצת לווים - הלוואה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת.

קונסורציום - עסקת אשראי במסגרתה מתאגדים מספר גופים פיננסיים ומעניקים יחד הלוואה ללווה.

ר

רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.

רבית בנק ישראל - רבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים.

רבית פריים - רבית הנקבעת בכל בנק על בסיס רבית בנק ישראל.

ש	שווי הוגן - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית: רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק; רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים; רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.
	שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.
	שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.
	שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.
	שיעור התשואה הפנימי (ש"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.
	שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.
ת	תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח, כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכוניהם.
	תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם לסך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.
	תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן ורבית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של רבית שנתית אפקטיבית.

אינדקס

א	אומדנים חשבונאיים קריטיים	61
	אסטרטגיה עסקית	9
	אקטואריה	92
ב	באזל	96, 26
	בקורות	63
ג	גידור	105, 79
ד	דוח רווח והפסד	68
	דוח על הרווח הכולל	69
	דוח על השינויים בהון	71
	דוח תזרים מזומנים	73
	דוח רואי החשבון המבקרים	67
	דיבידנדים ומדיניות חלוקת רווח	28
ה	הון והלימות הון	96, 26
	הון מניות	71
	הון עצמי רובד 1	97, 26
	הון רובד 2	98, 27, 26
	הלוואות לדיור	141, 122, 87, 49, 44
	הסדרי חוב וארגון מחדש של חובות בעייתיים	134, 87
	הפרשה למסים על הרווח	19
	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	129
ח	חובות בעייתיים	125, 87, 41
	חובות פגומים	125, 87, 41
י	יחסי הון	97, 26
	יעד הון	96, 26
ל	לווים גדולים	22
	לקוחות עסקיים	111, 31, 29, 6
	לקוחות קמעונאיים	111, 33, 29, 6
מ	מאזן	70
	מגזרי פעילות	111, 29
	מדד המחירים לצרכן	14
	מדינות זרות	48

מ	מדיניות חשבונאית	75
	מדיניות ניהול סיכונים	37
	מוסדות פיננסיים זרים	83, 47
	מזומנים ושווי מזומנים	73
	מימון ממונף	55
	מינוף	100
	מיסוי	154
	מסגרות אשראי	142
	מפקידים גדולים	60
נ	נגזרים	105, 59
	נדילות	101, 60
	ניירות ערך	83, 22
	ניתוח תרחישי קיצון	37
	נכסי סיכון	97, 26
ס	סיכון אשראי	122, 87, 38
	סיכון נדילות	60
	סיכון רבית	56
	סיכון שוק	54
	סיכונים אחרים	61
ע	עמלות	18
	ענפי משק	44
	עסקאות עם צדדים קשורים	160
	ערך בסיכון (VAR)	56
פ	פקדונות הציבור	60, 24
	פנסיה	92
ר	רווח למניה	8
ש	שווי הוגן	146
ת	תיאבון לסיכון	37
	תיק למסחר	83
	תשואה להון	16